

**ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ
Г А Б Р О В О**

**ГОДИШЕН ДОКЛАД
ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА
ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ-
Габрово
за 2014 година**

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ	3
2 УЧЕБНА И КВАЛИФИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ	4
2.1. Учебен процес	4
2.2. Прием на нови студенти	15
2.3. Обучение на докторанти	22
2.4. Департамент за езиково и специализирано обучение	24
2.5. Центрове за обучение и квалификация	26
2.6. Университетска библиотека	32
2.7. Изводи и препоръки	35
3. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНА И ПРИЛОЖНА ДЕЙНОСТ	37
3.1. Научноизследователска дейност	37
3.2. Публикационна и издателска дейност	39
3.3. Научно-приложна и приложна дейност	42
3.4. Участие на ТУ-Габрово в сдружения с фирми и организации	44
3.5. Изводи и препоръки	45
4. АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ	46
4.1. Състояние на академичния състав	46
4.2. Развитие на академичния състав	48
4.3. Изводи и препоръки	48
5. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО	49
5.1. Международни програми	49
5.2. Национални програми, съфинансирани от Европейския социален фонд	56
5.3. Двустранно сътрудничество	58
5.4. Командировки в чужбина и участие в международни научни форуми	60
5.5. Участие в международни асоциации	63
5.6. Изводи и препоръки	63
6. АКРЕДИТАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО	64
6.1. Акредитация	64
6.2. Вътрешно-нормативни документи	69
6.3. Система за управление на качеството (СУК)	69
6.4. Изводи и препоръки	71
7. СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ И СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА	72
7.1. Административна дейност	72
7.2. Стопанска дейност	74
8. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ	78
8.1. Изпълнение на приходната част на бюджета	78
8.2. Изпълнение на разходната част на бюджета	79
8.3. Отчет за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз	80
8.4. Отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства	80
8.5. Отчет за капиталовите разходи	81
9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	82

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие с изискванията на Закона за висшето образование (ЗВО) в годишния доклад за 2014 година са отразени резултатите от изпълнението на основните видове дейности в Технически университет-Габрово (ТУ-Габрово). Ръководството на Университета изпълняваше основните задачи от приетата от Академичния съвет Мандатна програма, подчинени на заложената в нея стратегическа цел: ***Развитие и утвърждаване на ТУ-Габрово като водеща институция за подготовка на висококвалифицирани кадри и провеждане на научни изследвания, отговарящи на европейските стандарти:***

- *Утвърждаване на ТУ-Габрово като конкурентоспособен университет в Република България, предлагащ модерно обучение с гарантирано качество, съобразено с динамичните промени на пазара на труда.*
- *Устойчиво развитие на ТУ-Габрово в трите ключови области - образование, научни изследвания и бизнес.*
- *Укрепване на основните звена и административните структури на ТУ-Габрово и превръщането им в активни и устойчиво функциониращи системи с висококвалифициран, компетентен и мотивиран академичен състав.*
- *Откритост и прозрачност в управлението, академичност на всички нива и толерантност във взаимоотношенията.*
- *Стимулиране на творческата активност на студентите в търсене на знания за професионално формиране и саморазвитие.*
- *Интензивно международно сътрудничество с водещи чуждестранни университети и активно участие в международни програми и проекти.*
- *Осигуряване на ефективно управление и финансова стабилност на Университета. Подобряване на финансово-счетоводното и административното обслужване.*
- *Изграждане на атрактивна социална среда, осигуряваща съвременни условия за обучение и труд. Модернизиране на информационната инфраструктура и материално-техническата база на Университета.*
- *Институционална и програмна акредитация на професионалните направления и докторските програми.*

Представените в годишния доклад резултати са постигнати с активното участие на цялата академична общност - преподаватели, служители, студенти и докторанти.

При управлението на ТУ-Габрово академичното ръководство спазваше изискванията на действащото законодателство и решенията на колективните органи за управление, които работеха законосъобразно, ритмично и ефективно.

2. УЧЕБНА И КВАЛИФИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Учебната дейност през учебната 2013/2014 година е организирана в съответствие с изискванията на ЗВО, Правилника за дейността на Технически университет–Габрово и Правилника за организация на учебната дейност (ПОУД).

Основните задачи през учебната 2013/2014 година са:

- Провеждане на активна кандидатстудентска кампания за осигуряване на държавната поръчка за прием на студенти за учебната 2014/2015 г.
- Актуализиране на съществуващите и разкриване на нови специалности. Оптимизиране на държавната поръчка за прием на студенти в съответствие с изискванията на пазара на труда и резултатите от кандидатстудентския прием от предходните години.
- Осигуряване на качеството на учебния процес и непрекъснато следене на изпитното състояние на студентите. Оборудване на лекционни и семинарни зали със съвременна медийна техника, позволяваща използване на активни методи на преподаване.
- Приемане на нова и актуализиране на съществуващата учебна документация за обучение на студентите в образователно-квалификационни степени „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър”, като се отчитат мненията на студентите и препоръките на потребителите на кадри.

И през учебната 2013/2014 г. продължи прилагането на въведените през летния семестър на учебната 2012/2013 г. организационни промени, свързани с оптимизиране на учебния процес, а именно:

- Премахване на съществуващата практика за съвместяване на занятията на задочните студенти и изпитната сесия на редовните студенти, което води не само до влошаване на качеството на учебния процес, но и до редица нарушения.

- Допълнителните дати за явяване на изпит през семестъра на редовните студенти са само в петък от 13:00 часа вместо в произволни дни от седмицата, което намалява масовите отсъствия от планирани учебни занятия в останалите дни.

- Организиране на ликвидационната сесия непосредствено след поправителната през месец юли, което дава възможност за прогнозно определяне на числеността на групите и потоците за следващата учебна година.

- Въвеждане на допълнителна сесия през месеците септември и октомври за студенти, които са били на бригада в чужбина или са имали уважителни причини за неявяване на планираните поправителни и ликвидационни сесии, както и за студенти с повече от четири неположени изпита.

В приетия график за провеждане на учебния процес е премахнат периодът на принудителна ваканция през месец януари и провеждането на изпитите става по потоци. Това предоставя възможности както за икономия на средства през зимния период, така и за изготвяне на оптимален график на изпитната сесия, осигуряващ интервал между отделните изпити минимум четири дни и възможност за консултации с преподавателите.

2.1. Учебен процес

През учебната 2013/2014 г. учебният процес е планиран и организиран на база на действащите учебни планове и приетия от Академичния съвет (АС) график.

В ТУ-Габрово се извършва обучение за придобиване на образователно-квалификационните степени (ОКС) „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър” и на образователната и научна степен (ОНС) „доктор”. Общият брой на обучаваните студенти в ОКС „професионален бакалавър” (със срок на обучение три години), „бакалавър” (със срок на обучение четири години) и „магистър” (със срок на обучение три и два семестъра) през учебната 2013/2014 година е представен в *таблица 2.1*. В таблицата не е включен броят на студентите, обучавани в образователната и научна степен „доктор”.

Анализът на данните от *таблица 2.1* показва, че броят на обучаваните студенти през учебната 2013/2014 г. намалява. Колебанието в броя на обучаваните студенти се дължи на големия брой прекъснали и отказващи се от обучение студенти още в първи курс.

Таблица 2.1. Брой обучавани студенти

Осн. звено/ Уч. година	Факултет ЕЕ	Факултет МУ	Факултет Стопански	Общо ТУ-Габрово	ТК- Ловеч	ОБЩО
2010/2011	1827	1148	973	3948	258	4206
2011/2012	1777	1156	925	3858	220	4078
2012/2013	1687	984	849	3520	182	3702
2013/2014	1572	1063	826	3461	216	3677
Разлика	-115	+79	-23	-59	+34	-25

През учебната 2013/14 г. във всички специалности и форми на обучение са обучавани 3667 студенти, от които 3461 в ТУ-Габрово и 216 в ТК- Ловеч. В сравнение с предходната учебна година, общият брой на обучаваните студенти е намалял с 25 студенти.

Причините за това са комплексни, но като доминиращи могат да се открият неизпълнението на утвърдения държавен прием в ОКС „бакалавър”, редовна форма на обучение във факултети „Машиностроене и уредостроене” (МУ) и „Електротехника и електроника” (ЕЕ) и големият брой прекъснали студенти поради слаб успех и незаверен семестър.

Сравняването на броя на обучаваните студенти през учебните 2010/11 г., 2011/12 г., 2012/13 г. показва, че през този период в Университета се наблюдава тенденция за намаляване на броя на обучаваните студенти в границите от 60 до 100 студенти. За учебната 2013/2014 г. държавният план за прием на студенти не е изпълнен с 33 студенти въпреки по-тежките условия в сравнение с предходните години (значително по-малък брой завършващи средно образование в сравнение с държавната поръчка на висшите училища), а за учебната 2014/15 г. държавната поръчка за всички степени и форми на обучение е изпълнена. Това показва, че ТУ-Габрово прави реална оценка на възможностите за обучение по отделните специалности, като оптимизира броя на приеманите студенти и не само прави активна кандидатстудентска кампания, но непрекъснато повишава качеството на предлаганата образователна услуга.

Изключително тревожен е фактът, че намаляването на броя на обучаваните студенти се дължи главно на прекъсването поради слаб успех и незаверен семестър и отказването на голям брой студенти още в първи курс, въпреки провеждането на подготвително обучение и дейността на груповите ръководители за първи и втори курс. В тази връзка е необходимо преразглеждане и преосмисляне на съдържанието на учебния материал и използваните методи, което да доведе до адаптиране в най-голяма степен на организацията и провеждането на учебния процес към по-ниската подготовка на постъпващите за обучение студенти.

2.1.1. Обучение в ОКС „бакалавър” и „професионален бакалавър”

Новоприетите студенти традиционно се посрещат в първия учебен ден от ръководствата на факултетите и от катедрените колективи. Те се запознават с основните принципи и с организацията на учебния процес. Всеки студент получава „Пътеводител на първокурсника”, в който са отразени правата и задълженията на студентите, произтичащи от действащите правилници в ТУ-Габрово, извадки от учебните планове и графикът на учебния процес.

И през изтеклата година студентите срещат затруднения при заверяване на семестрите и при изпълнение на задълженията си по изучаваните дисциплини. Проблем са ниският процент посещаемост на лекции и слабата подготовка на студентите за провеждане на упражнения, както и слабата мотивация за работа през семестъра.

Справка за студентското състояние на обучаваните студенти в ОКС „професионален бакалавър” и „бакалавър” през учебната 2013/14 г., сравнено с това през учебните 2011/12 г. и 2012/13 г. е представена в *таблица 2.2*. Причините за прекъсване на студентите в двете

форми на обучение - редовна (РО) и задочна (ЗО), са различни - незаверен семестър, слаб успех, болест, лични причини и др. В групата на отстранените студенти са включени както студентите, загубили студентски права, така и тези, преместени в други университети. За дипломираните студенти е даден общият брой на дипломираните през годината (включително завършилите през предходни години), а под черта е посочен броят на завършилите в срока на обучение.

Таблица 2.2. Студентско състояние по основни звена

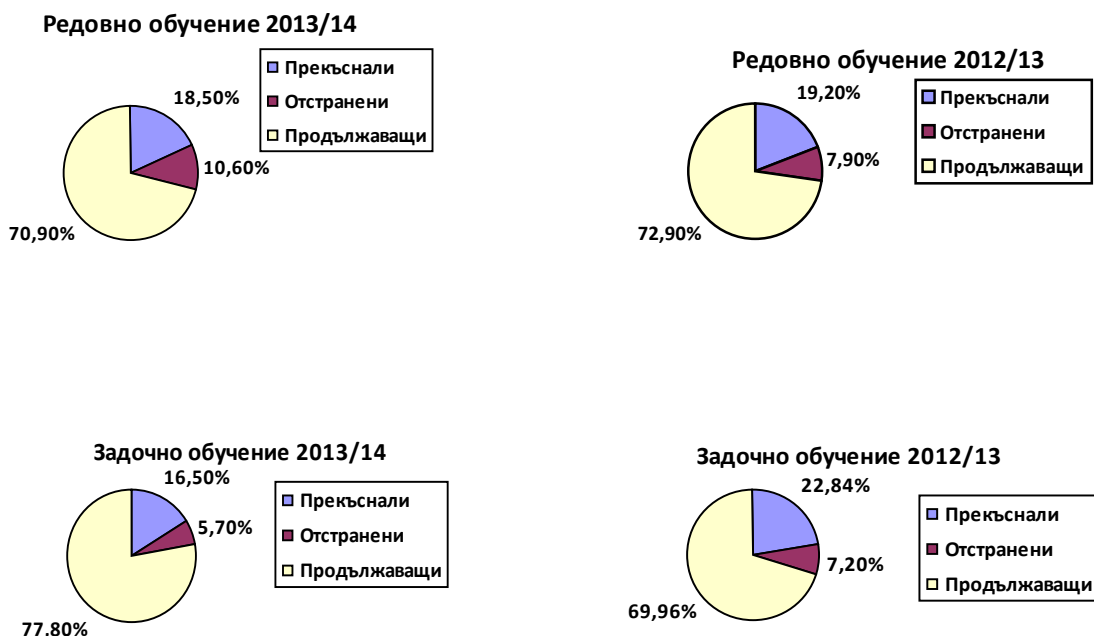
Учебна година	Обучавани		Прекъснали		Отстранени		Дипломирани	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
Факултет ЕЕ								
2011/12	890	532	175	154	42	17	194/108*	71/39*
2012/13	778	513	190	89	29	5	169/103*	86/43*
2013/14	661	523	156	147	15	6	169/98*	86/45*
Факултет МУ								
2011/12	548	377	152	125	95	72	128/90*	68/49*
2012/13	437	396	125	146	44	56	152/102*	65/48*
2013/14	497	512	95	64	73	29	131/105*	95/77*
Факултет „Стопански”								
2011/12	582	343	19	7	5	1	139/120*	110/69*
2012/13	560	289	49	16	50	30	122/110*	88/78*
2013/14	502	324	35	14	35	42	120/105	60/59*
ТК-Ловеч								
2011/12	220	-	84	-	35	-	71/59*	-
2012/13	182	-	46	-	30	-	37/27*	-
2013/14	216	-	62	-	76	-	46/36*	-
*-дипломирани в срока на обучение								

Обобщено за Университета, студентското състояние в ОКС „бакалавър” за редовна и задочна форма на обучение през учебната 2013/14 година е представено на *фиг. 2.1*. През учебната 2013/2014 г. броят на прекъсналите студенти е намалял с 0,7% за редовна форма на обучение и с 6,34% за задочна форма. Отстранените студенти в редовна форма на обучение са се увеличили с 2,7%, а тези в задочна форма на обучение са намалели с 1,5%.

Сравняването на относителните дялове на прекъсналите и отстранените студенти през учебните 2013/14 г. и 2012/13 г. (*фиг. 2.1*) показва, че има тенденция за намаляване на броя на прекъсналите и отстранените студенти в задочна форма на обучение. Студентите, обучаващи се в задочна форма, са по-мотивирани и имат отговорно отношение към обучението по време на очните занятия. За редовна форма на обучение се наблюдава незначително намаляване на броя на прекъсналите студенти (с 0,7%), което показва, че съществуват проблеми, свързани с мотивацията и липсата на отговорно отношение към учебния процес. Увеличаването на броя на отстранените студенти в редовна форма на обучение се дължи на изпълнение на решението за недопускане преминаването в по-горен курс с повече от четири слаби оценки.

Основните причини, формиращи тези резултати, са слаб успех и незаверен семестър, предимно в първи и втори курс. Тази констатация е от години, но в последните години е по-силно изразена. Новоприетите студенти трудно се адаптират към учебната работа в Университета поради слабата си подготовка от средното образование, липсата на опит и навици за учене и организиране на самостоятелната си работа. Разрешаването на тези

проблеми трябва да става чрез засилване на ролята на груповите ръководители на първи и втори курс, провеждане на подготвително обучение на постъпващите в първи курс студенти и контрол на самостоятелната им работа. За трета година студентите първокурсници от инженерните специалности преминават подготвителен курс по математика, който включва материал, изучаван в средното училище.

Фиг.2.1. Студентско състояние през учебната 2012/13 г., сравнено с 2011/2012 г., изразено в относителни дялове (%)

За ТК-Ловеч броят на прекъсналите и отстранените студенти се е увеличил в сравнение с учебната 2012/13 г., което се дължи на стриктното прилагане на изискванията за преминаване в по-горен курс на обучение, които в предходните години бяха пренебрегвани.

Справка за изпитното състояние на студентите в редовна и задочна форма на обучение, е представена в *таблицы 2.3, 2.4 и 2.5*, както и на *фиг. 2.2, 2.3 и 2.4*.

Таблица 2.3. Студенти, редовна форма на обучение, положили успешно всички изпити през учебната 2013/14 година

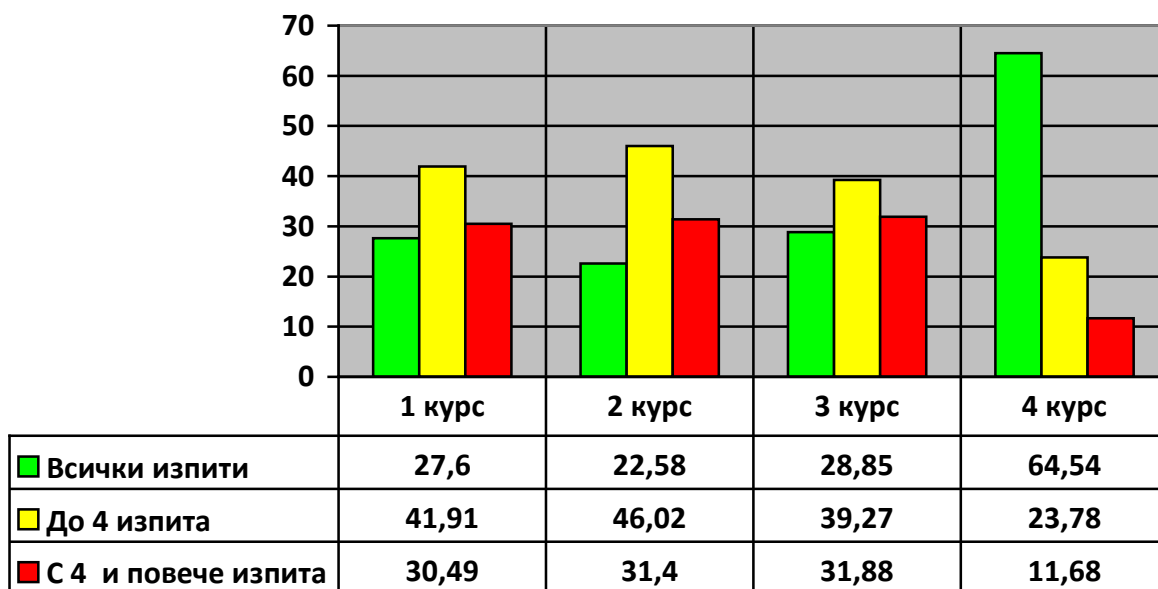
Основно звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%
ФЕЕ	192/55	28,64	165/28	17,00	149/15	10,00	155/99	64,00
ФМУ	131/30	22,90	84/11	13,10	92/4	4,35	102/59	57,84
ФС	140/53	37,86	116/37	31,90	118/52	44,07	128/118	92,19
ТУ-Габрово	463/138	29,80	365/76	20,82	359/71	19,78	385/276 -78	71,69 60
ТК-Ловеч	110/47	42,72	50/34	68	56/50	89,28	-	-
ОБЩО	573/185	32,29	415/110	26,51	415/121	29,16	385/276 -188	71,69 48,17

Таблица 2.4. Студенти, задочна форма на обучение, положили успешно всички изпити през учебната 2013/14 година

Осн. звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс		5 курс	
	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%	бр.студ./ бр.студ. без изпити	%
ФЕЕ	154/43	28,00	132/31	23,00	90/13	14,00	70/42	60,00	77/48	62,00
ФМУ	132/37	28,03	103/14	13,59	80/3	3,75	74/45	60,81	83/48	57,83
ФС	104/66	63,46	89/48	53,92	74/38	51,35	57/49	85,96	-	-
ОБЩО	390/146	37,43	324/93	28,70	244/54	22,13	201/136	67,66	160/196	60,00

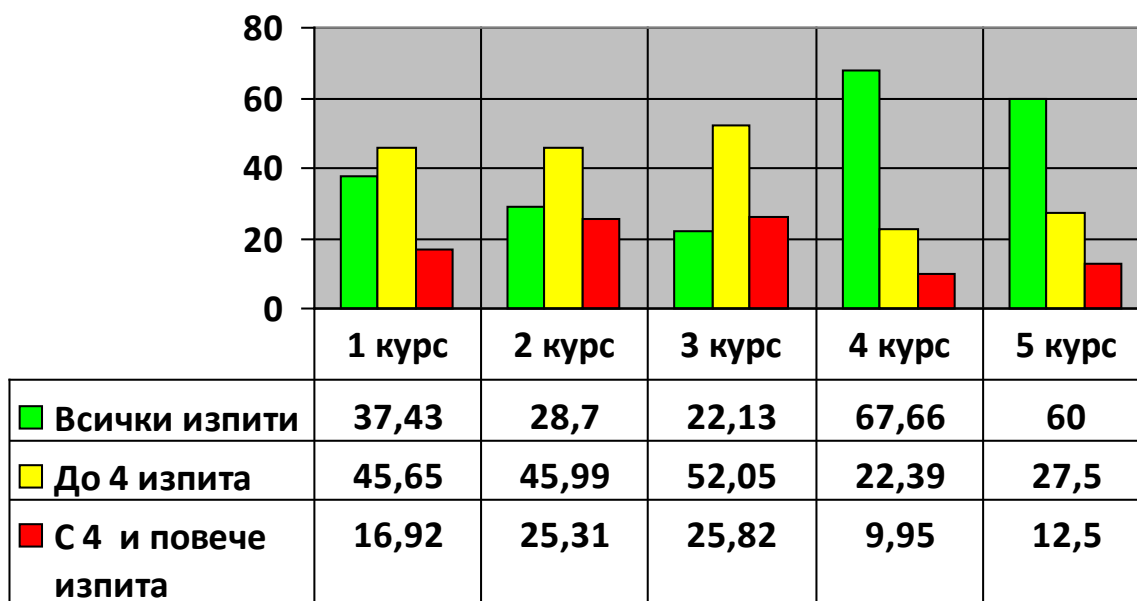
Таблица 2.5. Брой студенти с неположени 4 и повече от 4 изпита

Факултет	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс		5 курс	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
ФЕЕ	39	44	67	42	75	36	26	13	-	15
ФМУ	15	15	38	30	30	21	13	7	-	5
ФС	26	7	26	10	17	6	0	0	-	-
ТУ-Габрово	80	66	131	82	122	63	39	20	-	20
ТК-Ловеч	18	-	9	-	2	-	-	-	-	-
ОБЩО	98	66	140	82	124	63	39	20	-	20

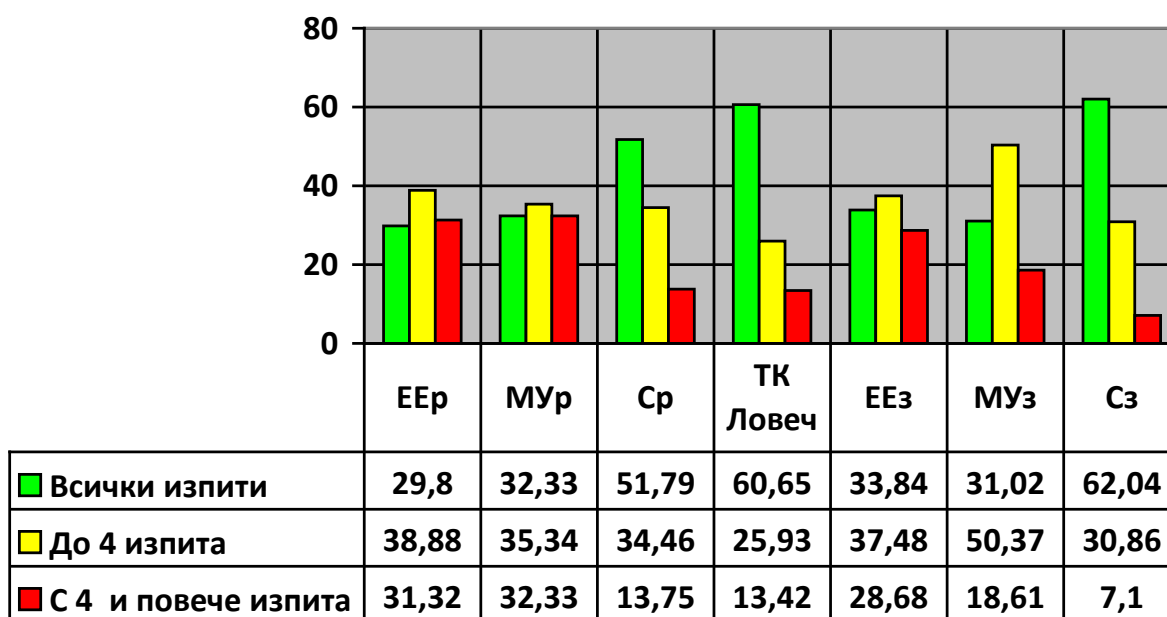

Фиг. 2.2. Изпитно състояние на студентите, редовна форма на обучение, %

Фиг. 2.3. Изпитно състояние на студентите, задочна форма на обучение, %

Фиг. 2.4. Изпитно състояние на студентите по основни звена, %

Анализът на представените резултати (таблица 2.5, фиг. 2.2 и фиг. 2.3) показва:

- Броят на студентите с 4 и повече неположени изпита расте до 3 курс, след който броят на тези студенти намалява. Тази тенденция се наблюдава с малки отклонения и в трите факултета за редовна и задочна форма на обучение и се дължи на факта, че се допуска записване с 4 неположени изпита. Част от изпитите се полагат успешно, но в процеса на следване се получава натрупване на неположени изпити.
- За учебната 2013/14 г. се наблюдава положителна тенденция на увеличаване на броя на студентите, достигащи до 4 курс без неположени изпити. Без неположени изпити са 71,7% от студентите в редовна форма на обучение, 60% от студентите в задочна форма на обучение и 89,28% от студентите в ТК-Ловеч (за учебната 2012/13 г.

студентите с неположени изпити са съответно 64,54%, 48,38% и 69,56%). Това позволява по-голям брой студенти да разработят и успешно да защитят своите дипломни работи в установения срок, като същевременно се освобождава капацитет в професионалните направления.

Един от критериите за оценяване степента на усвояване на преподавания материал от студентите е средният успех. В *таблица 2.6* е представен средният успех на студентите по основни звена и форми на обучение. И през тази учебна година се наблюдава тенденция на нарастване на средния успех с увеличаване на курса на обучение.

Таблица 2.6. Среден успех на студентите, ОКС „бакалавър, редовна и задочна форма на обучение за учебната 2013/14 година

Основно звено		Курс					
		1 курс	2 курс	3 курс	4 курс	5 курс	ОБЩО
ФЕЕ	РО	3,17	3,31	3,48	4,19	-	3,53
	ЗО	3,28	3,42	4,01	4,17	4,48	3,87
	ОБЩО	3,23	3,37	3,75	4,18	4,48	3,70
ФМУ	РО	3,63	3,45	3,61	4,53	-	3,81
	ЗО	3,35	3,64	4,14	4,26	4,25	3,92
	ОБЩО	3,49	3,55	3,88	4,37	4,25	3,91
ФС	РО	4,18	4,16	4,27	4,31	-	4,23
	ЗО	4,41	4,17	4,59	4,62	-	4,45
	ОБЩО	4,30	4,17	4,43	4,47	-	4,34
ОБЩО за ТУ-Габрово		3,67	3,70	4,02	4,34	4,36	4,02
ТК-Ловеч	РО	3,40	4,10	4,54	-	-	4,01

Характерно и за тази учебна година е, че средният успех на студентите в задочна форма на обучение по курсове и основни звена, с малки изключения, е по-висок от този в редовна форма на обучение. При студентите в задочна форма на обучение мотивацията е по-голяма, защото те са наясно със своята професионална реализация, т.е. обучението за тях е осъзната необходимост и защитаване на позиции.

Тревожен е фактът, че във факултет ЕЕ както в редовна, така и в задочна форма на обучение успехът на студентите от първи курс е нисък. Средният успех е 3,23 (най-нисък в сравнение със средния успех на студентите от останалите основни звена). Това се дължи на факта, че липсват достатъчно кандидати, за да се направи качествен подбор и някои от специалностите във факултета не могат да се попълнят дори до края на месец септември, т.е. постъпват за обучение студенти с по-ниска подготовка от средното образование, което налага преосмисляне на съдържанието и методите на обучение особено в първи курс. Необходимо е да се направи анализ на заложените дисциплини за изучаване в учебните планове на специалностите за първи курс и да се отговори на въпроса: По ниво на сложност и трудност те подходящи ли са за началното обучение и методически къде е редно да бъдат, за да има приемственост и надграждане?

Средният успех на студентите в основните звена по курсове и форми на обучение е приблизително еднакъв с този от предходните години и остава около 4,00.

Сравняването на основните звена по среден успех показва, че разликите са минимални, т.е. мотивацията на студентите за усвояване на преподавания материал е приблизително еднаква, независимо от заявените желания при кандидатстване, разликите във входящите балове и записаните специалности. Подобряване на успеха може да се

постигне чрез повишаване на изискванията към студентите за ритмична подготовка през целия семестър, периодичен семестриален контрол по дисциплините и информираност на студентите за възможността 80% от изпитната оценка да бъде оформена по време на семестъра. Това ще мотивира студентите да работят съзнателно и активно, но ефектът ще е нулев, ако преподавателят не създава необходимите условия - високостепенност, коректност и индивидуален подход към неуспяващите и проблемни студенти. Необходимо е да се увеличава значението на индивидуалната извънаудиторна работа на студентите през семестъра, но тя да бъде управлявана и проверявана периодично и да има своята тежест при оформяне на текущото оценяване.

За подобряване на успеваемостта на студентите след поправителната зимна и ликвидационната сесия се дадоха допълнителни дати за изпити (по две дати всеки месец). От една страна се даде възможност на студентите да положат изпитите си, да облекчат студентското си състояние и да продължат обучението си, но от друга - студентите с 2 или 3 изпита подценяваха тази възможност и пропусаха дати. Също така някои преподаватели изказваха мнение пред студентите, че по този начин ръководството желае да ги принуди да поставят положителни оценки. Това макар и малко даде негативен резултат.

Тревожен е фактът, че броят на дипломиралите се студенти в срока на обучение е сравнително малък (*таблица 2.2*). Това предполага значително по-малък брой потенциални кандидати за обучение в ОКС „магистър”, а от там и затруднения при изпълнение на държавната поръчка. Причините са добре известни - проблеми със семестриалното завършване на студентите, което от своя страна е пречка за получаване на задание за дипломна работа и разработка на същата. От *таблица 2.3* се вижда ясно, че от постъпилите 463 студенти в редовна форма на обучение в първи курс до четвърти курс достигат 385 (83%), а само 276 студенти (71,69 %) са без изпити и могат да получат задание за дипломна работа. За задочна форма на обучение резултатът е следният – от 390 студенти в първи курс 201 студенти (51,5%) достигат до четвърти курс, а без изпити са 136 студенти (60%).

Не бива да се допуска преминаване в четвърти курс, при условие че до този момент не са положени всички изпити. Не е допустимо студент, записан в 4 курс, да има неположени изпити от 1 и 2 курс.

Неудовлетворително е положението, свързано с големия брой слаби оценки. Това е основна причина за отстраняване и прекъсване на студентите и естествено за закъсняване в последния етап на обучението - дипломирането.

Въпреки усъвършенстването на учебните планове, разработените характеристики на дисциплините и включването в тях на самостоятелната работа на студентите като учебна натовареност, не се забелязва все още системна работа на студентите в рамките на целия семестър. Повсеместна практика е окончателната оценка по учебната дисциплина да се оформя само от резултатите от положения изпит по време на изпитната сесия. Наложително е разработване и прилагане на правила за оценяване знанията и уменията на студентите по време на семестъра, така че получената оценка да е определяща при полагане на семестриалния изпит. Това ще създаде навици и ще мотивира студентите да работят през целия семестър, което ще доведе и до повишаване на успеваемостта.

2.1.2. Обучение в ОКС „магистър”

Обучението в ОКС „магистър” се извършва от профилиращите катедри. Нарасна ролята на отговорниците за магистърското обучение и ръководителите на катедри. Те подготвят учебните разписи за редовна и задочна форма на обучение, съобразени с разписа за обучение в ОКС „бакалавър” и учебната заетост на преподавателите и лабораториите. Тези разписи се променят динамично при необходимост (например при възникнали проблеми на преподаватели да покрият едновременно учебните занятия за студенти в ОКС „бакалавър” и „магистър” или при провеждане на учебни занятия от външни преподаватели).

За подобряване на обучението в ОКС „магистър” бяха приети нови учебни планове - базови и за подготвително обучение по основни магистърски програми. Беше разработена и

съпътстващата ги учебна документация – учебни програми и характеристики на дисциплините.

Броят на обучаваните студенти в ОКС „магистър” по факултети и форми на обучение през последните три години е посочен в *таблица 2.7*, а този на дипломираните студенти – в *таблица 2.8*.

Таблица 2.7. Брой на обучаваните студенти в ОКС „магистър”

Основно звено	Факултет ЕЕ		Факултет МУ		Факултет „Стопански”		ОБЩО ТУ-Габрово	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2011/2012	109/ 40*	247/ 103*	85/ 81*	46/ 22*	59/ 55*	91/ 50*	253/ 176*	384/ 175*
2012/2013	145/ 70*	251/ 100*	99/ 85*	52/ 18*	86/ 55*	110/ 55*	330/ 210*	413/ 173*
2013/2014	138/ 67*	250/ 111*	114/ 109*	55/ 9*	92/ 72*	151/ 84*	344/ 248*	456/ 204*
*-обучавани в последен семестър								

Таблица 2.8. Брой на дипломираните студенти в ОКС „магистър”

Основно звено	Факултет ЕЕ		Факултет МУ		Факултет „Стопански”		ОБЩО ТУ-Габрово	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2011/2012	35/ 19*	93/ 42*	56/ 43*	23/ 19*	45/ 43*	52/ 44*	136/ 105*	168/ 105*
2012/2013	56/ 31*	94/ 40*	83/ 80*	20/ 17*	44/ 35*	52/ 50*	183/ 146*	166/ 107*
2013/2014	57/ 39*	96/ 56*	84/ 72*	11/ 8*	54/ 51*	71/ 65*	195/ 162*	178/ 129*
*-дипломирани в срока на обучение								

Обучението е съобразено с приетото от АС решение за формиране на смесени групи от магистри, приети по държавна поръчка и срещу заплащане. Приети са правила за административно обслужване на платеното обучение.

Някои катедри и до този момент допускат едновременно обучение на магистри по държавна поръчка, редовна форма на обучение с такива по държавна поръчка или платена задочна форма на обучение. По този начин се правят две нарушения - съкращава се срокът на обучение на студентите от редовната форма на обучение и се получава и усвоява неправомерно по-голяма субсидия. Независимо от това, успеваемостта на студентите е сравнително висока. Средният успех на студентите в магистърската степен е много добър за РО и ЗО и е приблизително с единица по-висок от този в бакалавърската степен. В *таблица 2.9* е даден средният успех на студентите от ОКС „магистър” по основни звена в двете форми на обучение за отчетната и предходните две година.

И в ОКС „магистър” се наблюдава тенденция за закъсняване в дипломирането (*таблица 2.8*). На практика студентите не се дипломират само в двата ограничени от учебния график периода (*таблицы 2.7* и *2.8*). Закъсняването в дипломирането се дължи на несвоевременното приключване с изпитното състояние и на факта, че по-голямата част от студентите работят и не могат да използват целия времеви фонд.

Таблица 2.9. Среден успех на студентите в ОКС „магистър”

Основно звено Уч. година	Факултет ЕЕ		Факултет МУ		Факултет „Стопански”		ОБЩО ТУ-Габрово	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2011/2012	5,14	4,87	5,11	4,90	5,48	5,58	5,24	5,11
2012/2013	5,03	4,75	5,06	4,91	5,47	5,53	5,19	5,06
2013/2014	4,95	4,25	5,14	4,95	5,43	5,48	5,17	4,89

2.1.3. Учебно натоварване на преподавателите

Учебният процес в ТУ-Габрово през учебната 2013/14 година е провеждан с помощта на 191 преподаватели на основен трудов договор (ОТД) (съответно 200 и 199 през предходните две учебни години) и 34 хонорувани преподаватели (съответно 57 и 55 през предходните две учебни години) и 16 преподаватели на ОТД и 11 хонорувани преподаватели в ТК-Ловеч.

Разпределението на учебното натоварване на академичния състав за обучение на студентите в ОКС „бакалавър” и „магистър” по катедри и основни звена е показано в таблица 2.10. В таблица 2.11 са представени данни за учебното натоварване в двете образователно-квалификационни степени по основни звена и общо за ТУ-Габрово през учебната 2013/14 и предходните две години.

Таблица 2.10. Годишно учебно натоварване по катедри за учебната 2013/2014 г.

№	Катедра	Брой преподаватели	Общо часове	От тях наднормени	Хонорувани и външни за катедрата	
					брой	часове
1	МТГ	13	8719	2784/7*	5	895/2*
2	МУ	12	7286	2160/5*	2	546/1*
3	ИДТГ	15	6968	1160/2*	2	251/*
4	ТМ	9	4337	677/1*	-	-
5	ЕТ	8	6682	3081/7*	1	240/*
Факултет МУ		57	33992	9862/24*	10	1932/4*
1	Е	12	6695	1993/4*	3	180/*
2	КТГ	9	5215	1446/3*	3	244/*
3	АИУТ	9	5508	1744/4*	1	63/*
4	КСТ	12	6700	2170/5*	5	514/1*
5	ЕСЕО	7	4452	1751/4*	2	285/*
6	ОЕЕ	10	5679	1548/3*	1	90/*
Факултет ЕЕ		59	34249	10552/26*	15	1376/3*
1	М	17**	9649,2	3491,2/8*	1	132/*
2	ПИ	8	3603,89	643,89/1*	1	120/*
3	ССН	18***	10880,31	3364,51/8*	6	886,8/2*
4	Математика	9	4171,67	951,67/2*	0	0/*
5	ФХЕ	9	4414,76	761,04/1*	1	19/*
Факултет "Стопански"		61	32719,83	9212,31/23*	9	1157,8/2*
ДЕСО		14	7399,1	744,8/1*	0	0
ОБЩО		191	108359,93	30371,11/75*	34	4465,8/11*

* - брой преподаватели с учебно натоварване 400 часа;
 ** - 15 преподаватели на ПОТД и 2 на ВОТД;
 *** - 16 преподаватели на ПОТД и 2 на ВОТД

Таблица 2.11. Годишно учебно натоварване по основни звена

Учебна година	Брой преподаватели	Общо часове	От тях наднормени	Хонорувани и външни за факултета	
				брой	часове
Факултет ЕЕ					
2011/2012	63	37793,3	13447,8	16	2958,7
2012/2013	62	39971	13440	25	2643
2013/2014	59	34249	10552/26*	15	1376/3*
Факултет МУ					
2011/2012	65	37018	9630	14	2618
2012/2013	61	37547	9797	16	3151
2013/2014	57	33992	9862/24*	10	1392/4*
Факултет "Стопански"					
2011/2012	57	30869,02	7341,15	25	5147,8
2012/2013	63	34527,54	9953,09	6	1181
2013/2014	61	32719,83	9212,31/23*	9	1157,8/2*
ДЕСО					
2011/2012	14	7204,40	664,20	0	0
2012/2013	14	7763	957,3	0	0
2013/2014	14	7399,1	744,8	0	0
ОБЩО ТУ-Габрово					
2011/2012	199	112884,72	31082,15	55	10724,50
2012/2013	200	119808,54	34147,39	57	6981
2013/2014	191	108359,93	30371,31/75*	34	4465,8/11*
ТК-Ловеч					
2011/2012	15	6590	1248	18	1920
2012/2013	14	6990	1520	10	1005
2013/2014	16	6928	1255/3*	11	1040/2*
* - брой преподаватели с учебно натоварване 400 часа					

Средното учебно натоварване на един преподавател на ОТД през учебната 2013/2014 г. е 567 часа (съответно 504 и 488 часа през предходните две учебни години). Увеличаването на средното учебно натоварване на преподавателите на ОТД през учебната 2013/2014 г. в сравнение с предходните две години е за сметка напусналите, придобили право на пенсия преподаватели, както и на възможността да се вземат 200 наднормени часа. Основната причина за сравнително големия брой хонорувани преподаватели през отчетната година е необходимостта от кадрово обезпечаване с преподаватели на дисциплини от учебните планове на специалностите (магистърските програми), развивани в основните звена. Във факултет „Стопански” е изключително сериозен проблемът с хоноруваните преподаватели, особено в специалност ССН. В този факултет се допускат груби нарушения на учебния процес. Външните преподаватели вземат по 8 часа петък и събота и приключват семестъра в рамките на 2 седмици. Това не може да бъде качествен учебен процес. За да се намали броят на хоноруваните преподаватели, с решение на АС наднормените часове за

учебна година за преподаватели на ОТД се запазиха на 200 часа, а цената на един час се увеличи на 5 лева.

По факултети данните за средното учебно натоварване на преподавателите на ОТД са следните: за факултет ЕЕ - 580 часа (за предходните четири години съответно 644/599/479/488 часа); за факултет МУ – 596 часа (за предходните четири години съответно 615/569/492/486 часа); за факултет „Стопански” - 536 часа (за предходните четири години съответно 548/541/493/477 часа); за Департамента за езиково и специализирано обучение (ДЕСО) – 528 часа (за предходните четири години съответно 554/515/543/544). Наднормените часове, взети от щатни преподаватели, са: за факултет ЕЕ – 10552 часа (за предходните четири години 13440/13447,8/9324/7574,2); за факултет МУ – 9862 часа (за предходните четири години съответно 9797/9630/7859/ 7408); за факултет „Стопански”- 9212,31 часа (за предходните четири години съответно 9953,09/7341,15/6899,73/5977,86); за ДЕСО – 744,8 часа.

За учебната 2013/2014 година в ДЕСО не е изпълнено предварително планираното учебното натоварване. Това доведе до неизпълнение на годишния норматив от част от преподавателите, въпреки наличието на 343,4 наднормени часа по чужд език, които обаче не са равномерно разпределени. В съответствие с чл. 4.12 от приетите от АС на ТУ-Габрово Нормативи за учебна заетост на академичния състав през учебната 2013/2014 година на преподавателите по езикови дисциплини от ДЕСО не са изплатени наднормени часове.

2.1.4. Обучение на чуждестранни студенти

Обучаваните чуждестранни студенти в ТУ-Габрово в ОКС „бакалавър” и „магистър” по курсове и факултети са представени съответно в *таблицы 2.12* и *2.13*.

Таблица 2.12. Обучавани чуждестранни студенти в ОКС „бакалавър”

Основно звено	Факултет ЕЕ	Факултет МУ	Факултет „Стопански”	ОБЩО ТУ-Габрово
Брой обучавани студенти	11	3	2	16

Таблица 2.13. Обучавани чуждестранни студенти в ОКС „магистър”

Основно звено	Факултет ЕЕ	Факултет МУ	Факултет „Стопански”	ОБЩО ТУ-Габрово
Брой студенти				
Обучавани	4	3	1	8
Дипломирани	1	2	1	4
Прекъснали	1	1	0	2

Тревожен е фактът, че част от чуждестранните студенти в ОКС „бакалавър” прекъсват обучението си (във факултет ЕЕ - 11 студенти, във факултет МУ – 3 студенти, във факултет „Стопански” – 2 студенти). От обучаваните студенти в ОКС „магистър” през тази учебна година са се дипломирали 2 студенти от факултет МУ, един - от факултет „Стопански” и един - от факултет ЕЕ, а обучението си са прекъснали един студент от факултет ЕЕ и един от факултет МУ.

През учебната 2013/2014 г. в ДЕСО са се обучавали четирима чуждестранни студенти от Турция и Нигерия. Очаква се през учебната 2014/2015 г. в ДЕСО да преминат обучение 7 кандидат-студенти от Нигерия, Турция, Алжир, Македония и Русия.

2.2. Прием на нови студенти

Организацията и провеждането на кандидатстудентската кампания за набиране на нови студенти за учебната 2014/2015 година се проведе на добро ниво.

Приемът на студенти в ОКС „бакалавър” е приоритетна дейност за ТУ-Габрово, по която се работи непрекъснато. Планирането на кандидатстудентската кампания (КСК) беше

направено на база на анализ на резултатите от предходни години и съобразено с динамично променящите се условия в страната (демографски проблем, изисквания на пазара на труда за специалисти). Изготвени бяха рекламни материали, план за посещения на училища, подготовка на екипи от преподаватели и студенти за осъществяване на кандидатстудентска реклама на Университета.

Ръководството на ТУ-Габрово преразгледа и извърши анализ на предлаганите специалности по отношение на необходимостта от специалисти и тяхната реализация на пазара на труда не само у нас, но и в чужбина, и кадровата обезпеченост на обучението от страна на профилиращите катедри. В резултат за учебната 2014/2015 г. ТУ-Габрово запази традиционните специалности.

Изготвени бяха нови актуални рекламни материали: рекламен плакат на ТУ-Габрово; рекламни брошури; компакт дискове на български, руски, турски и английски език; пълноцветен вестник „Известник”, отразяващ не само предлаганите специалности и материална база, но и социално-битовите условия, студентския живот, културните и историческите забележителности на гр. Габрово.

Екипи от преподаватели и студенти, подготвени от зам.-деканите УД, посетиха голям брой училища и проведоха срещи с ученици както от 12, така и от 11 клас. Бяха обезпечени с рекламни материали градски библиотеки, бюра по труда и центрове за професионално ориентиране, „Център за кандидатстудентска подготовка и информация” (ЦКПИ) – гр. Стара Загора и „ Национална агенция за прием на студенти” (НАПС) – гр. София. По линия на сдружение „Кандидатстудентска борса”, ТУ-Габрово се представи активно на всички кандидатстудентски борси (в градовете София, Добрич, Варна, Бургас, Монтана, Пловдив, Плевен, Велико Търново и Стара Загора). Специалностите и условията за кандидатстване в Университета за учебната 2014/2015 година бяха широко огласени в средствата за масова информация – вестниците „Габрово днес”, „100 вести”, „Хасковска Марица”, „Известник”, приложения за висше образование на вестниците „Труд” и „24 часа”, „Дарик радио – национален ефир”, Телевизия Казанлък. Своевременно се подаваше информация по интернет на всички етапи от кандидатстудентската кампания. Организиран бяха дни на отворените врати в ТУ-Габрово. Групи ученици от градовете Пловдив, Сопот, Враца, Монтана, Джебел, Ардино, Момчилград, Козлодуй посетиха ТУ-Габрово и се запознаха с материалната база, студентските общежития и столове. Организирах се и информационни дни, в които екипи от Университета предоставяха актуална информация на кандидат-студентите.

Правилникът за прием на студенти в Технически университет- Габрово за учебната 2014/2015 г. беше приет от Академичния съвет с Протокол № 3/29.10.2013 г.

До средата на месец февруари 2014 г. бяха отпечатани кандидатстудентският справочник с приложено в него заявление за кандидатстване в хартиен вариант и под формата на CD и всички рекламни материали (плакати, брошура, вестник „Известник” за КСП), в които е отразена актуална информация за специалностите. Рекламните материали за ТУ-Габрово бяха разработени от колективи на съответните факултети, разгледани и коригирани от комисия към зам.-ректор МС и ВО. *Разработени бяха телевизионен и радио клип и се реализира излъчване в градовете Габрово, Стара Загора, Плевен, Монтана, Враца, Кърджали и Хасково. Подготвени бяха и телевизионен и радио клип на турски език, които бяха излъчени по турската телевизия в местата с изселници от България.*

Дългогодишното и ползотворно сътрудничество със сдружение „Кандидатстудентска борса”, с ЦКПИ – Стара Загора и НАПС продължи и през тази година. С двете фирми бяха сключени договори за реклама и набиране на кандидат-студенти. Чрез тях документите за кандидатстване се приемаха в над 50 бюра в различни градове на страната. Бяха приети общо 214 кандидатстудентски молби, от които 197 (71 от предварителни изпити и 126 за редовната сесия) от ЦКПИ – Стара Загора и 17 (6 от предварителни изпити и 11 за редовната сесия) от НАПС.

Разработената платформа за online полагане на кандидатстудентски изпит и системата за online кандидатстване се използваха, но не достатъчно, поради липса на интерес от

страна на учениците (предпочита се традиционната форма). Екип следеше и обработваше подадените електронно (online) документи. През тази КСК бяха подадени online документи от 54 кандидат-студенти, от които 25 са се записали за студенти. Полагането на кандидатстудентски изпит online се използва в много водещи университети и трябва да се развива и използва пълноценно, с което ще се даде възможност на повече ученици да участват в кандидатстудентските изпити по местоживеене.

Продължи практиката за провеждане на предварителни и изнесени кандидатстудентски изпити.

Поради масовото явяване на средношколците на държавен зрелостен изпит по география и икономика се даде възможност за използването му като конкурсен изпит за всички специалности в Университета.

Предвид провеждането на държавните зрелостни изпити в края на месец май и началото на месец юни, предварителните изпити по математика, общо-техническа подготовка (ОТП), български език и литература (БЕЛ) и география бяха проведени в началото на пролетта в градовете Габрово, Стара Загора, Плевен, Монтана и Хасково. Те се проведоха на четири дати. На първия предварителен кандидатстудентски изпит (22.02.2014 г.) се явиха общо 34 кандидат-студенти, на втория изпит (29.03.2014 г.) – 44 кандидат-студенти (съответно 94 кандидат-студенти през 2010 г., 78 - през 2011 г., 78 - през 2012 г., 67 - през 2013 г.), на третия изпит (26.04.2014 г.) кандидат-студентите бяха общо 44 (съответно 135 кандидат-студенти през 2010 г., 126 - през 2011 г., 88 - през 2012 г., 83 - през 2013 г.), а на четвъртия изпит (21.06.2014 г.) - общо 103 (76 през 2013 г.). Предварителни изпити бяха заявени от общо 225 кандидат-студенти (съответно 241 кандидат-студенти през 2013 г., 182 - през 2012 г., 204 - през 2011 г., 242 - през 2010 г., 318 през - 2009 г. и 495 през 2008 г.). Кандидатстудентските изпити се проведоха по едно и също време, с едни и същи изпитни материали и бяха проверени от едни и същи комисии. Нямаше проявен интерес към предварителните изпити в гр. Хасково.

Извънредно беше проведен кандидатстудентски изпит през месец септември за кандидати, завършили средното си образование преди 2008 г., в който участваха 31 кандидат-студенти.

В съответствие с Правилника за прием на студенти в ТУ-Габрово бяха организирани и проведени състезания със завършващи ученици (*таблица 2.14*). Резултатите от тези състезания бяха признати за оценка от приемен изпит по ОТП, математика, БЕЛ, география и икономика по скали приети от АС. През 2014 г. ТУ-Габрово беше съорганизатор и на национални олимпиади и състезания (национална олимпиада по „Техническо чертане” и състезание „Мога и зная как”), като преподаватели от Университета председателстваха оценяващите комисии. Получените оценки са със статут на оценка от кандидатстудентски изпит.

Таблица 2.14. Проведени състезания по ОТП, математика, БЕЛ, икономика и география

Основно звено	Брой състезания	Брой участници	Брой кандидатствали	От тях записани с договор
Факултет МУ	79	1169	257	111
Факултет ЕЕ	33	894	241	186
Факултет „Стопански”	52	510	128	108
ОБЩО	164	2573	626	405

Основните кандидатстудентски изпити по математика, ОТП, БЕЛ и география се проведоха в ТУ-Габрово. Бяха заявени от 89 кандидат-студенти, от които на изпити се явиха 86 (96%). Не беше проявен интерес към изпитите по икономика и рисуване.

За втори път се извършваше целогодишно класиране на участниците в състезания и предварителни изпити и те имаха възможност да запазят своите места в специалностите, в

които са класирани. По този начин до провеждане на основните изпити бяха запълнени 50% от местата за редовна и задочна форма на обучение в ОКС „бакалавър”.

Държавният план за прием на студенти в ОКС „бакалавър” за учебната 2014/2015 г. по специалности и форми на обучение и неговото изпълнение (към 15.10.2014 г.) са представени в *таблица 2.15* и *2.16*, а реализираният прием в ТУ-Габрово по държавен план и в платена форма на обучение - в *таблица 2.17*.

Таблица 2.15. Кандидатстудентски прием за специалностите в ОКС „бакалавър”, редовна форма на обучение

Специалност	ДП	Записани с договор	Записани I-во класирани	Записани II-ро класирани	Записани III-то и следващо класирани	Записани ОБЩО	Недостиг	Излишък
АИУТ	30	15	-	1	10	26	4	-
ЕСЕО	40	27	-	4	6	37	3	-
Е	30	19	-	1	8	28	2	-
КСТ	60	53	2	3	4	62	-	2
МСК	30	16	2	2	5	25	5	-
КДИ	25	10	1	1	13	25	-	-
КТМ	25	15	1	2	9	27	-	2
М	25	28	-	-	2	30	-	5
ОВКГТ	25	17	2	4	4	27	-	2
ТТООС	25	18	2	1	5	26	-	1
СД	20	8	1	3	9	21	-	1
ИМ	25	12	1	1	13	27	-	2
ПА	30	13	1	5	12	31	-	1
СУ	30	11	4	4	13	32	-	2
ИТ	30	16	3	4	9	32	-	2
ОБЩО	450	278	20	36	122	456	14	20

Таблица 2.16. Кандидатстудентски прием за специалностите в ОКС „бакалавър”, задочна форма на обучение

Специалност	ДП	Записани с договор	Записани I-во класирани	Записани II-ро класирани	Записани III-то и следващо класирани	Записани ОБЩО	Недостиг	Излишък
АИУТ	25	23	1	3	5	32	-	7
ЕСЕО	25	35	-	-	-	35	-	10
Е	25	29	-	1	1	31	-	6
КСТ	25	25	-	2	2	29	-	4
МСК	25	16	5	5	2	28	-	3
ДТТТ	20	8	2	4	7	21	-	1
КТМ	20	24	-	2	1	27	-	7
М	20	26	-	1	1	28	-	8
ОВКГТ	20	20	4	2	-	26	-	6
ТММ	25	10	2	7	11	30	-	5
ИМ	20	26	4	-	-	30	-	10
ПА	20	20	4	2	1	27	-	7
СУ	20	29	-	1	-	30	-	10
ИТ	20	27	-	-	-	27	-	7
СД	20	22	3	-	-	25	-	5
ОБЩО	330	340	25	30	31	426	0	96

Таблица 2.17. Кандидатстудентски прием в ОКС „бакалавър”, редовна и задочна форма на обучение

ОКС	Форма на обучение	Държавен план, бр.	Приети студенти, бр.	+/-	ОБЩО +/-
Бакалавър	РО	450	456 +1 платена форма	+20/-14	+6
	ЗО	330	426 +5 платена форма	+96	+96

През учебната 2014/2015 г. 82 студенти са възстановили студентски права (39 студенти във факултет ЕЕ, 28 - във факултет МУ и 15 - във факултет „Стопански”).

Анализът на представените данни за прием на студенти в ОКС „бакалавър” позволява да се направят следните заключения:

- Държавният план за прием на студенти в задочна форма на обучение е изпълнен за всички професионални направления (общо за ТУ-Габрово изпълнението е 129%). В тази форма на обучение са приети над държавния план 96 студенти, като са записани 5 студенти в платена форма на обучение. Не е удовлетворено желанието на 46 кандидат-студенти да се обучават в задочна форма. Независимо от предпочитанията на кандидат-студентите към задочната форма на обучение, местата в част от специалностите са запълнени след трето класиране.

- Държавният план за прием на студенти в редовна форма на обучение за ТУ-Габрово е реализиран на 101%. В редовна форма на обучение са приети над държавния план 6 студенти, записан е 1 студент в платена форма. В тази форма на обучение не е изпълнен държавният план за професионални направления 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и 5.3 Комуникационна и компютърна техника, като недостигът е компенсирал.

- Записаните 96 студенти в задочна форма на обучение над ДП съответстват на 32 студенти, редовна форма на обучение (отчетен е размерът на отпусканата държавна субсидия на студент в редовна и задочна форма на обучение).

- Независимо от положените усилия през добре организираната КСК, се наблюдава тенденция на намаляване на броя явявания на кандидатстудентски изпити (предварителни и основни). За това спомага организирането на състезания със статут на кандидатстудентски изпит, както и признаването на оценката от ДЗИ при кандидатстване. След полагане на ДЗИ интересът на кандидат-студентите към основните изпити се понижава. Значителна част от кандидат-студентите, особено тези от гимназиите с хуманитарен профил, разчитат на дадената им възможност да кандидатстват с оценките от ДЗИ.

- Налице са тенденцията за намаляване на броя на желаещите за обучение в редовна форма и прогресивно растящ интерес към задочната форма на обучение, което ще оказва влияние върху изпълнението на държавния план и през следващите учебни години. Някои от определящите фактори за това са: либерализиране на приема на студенти от страна на Министерството на образованието и науката; повишаване на конкуренцията между висшите училища; намаляване на броя на завършващите средно образование; увеличаване на броя на желаещите за обучение в задочна форма, свързано с финансови проблеми и с нежелание за напускане на работната позиция; стремеж за обучение в ОКС „професионален бакалавър” с възможност за продължаващо обучение в ОКС „магистър”.

Сравняването по учебни години на реализирания прием на студенти в ОКС „бакалавър” в двете форми на обучение (таблица 2.18) показва, че броят на приетите студенти през последната кандидатстудентска кампания е приблизително еднакъв с този през предходните две години. Наблюдава се известно увеличаване на броя на приетите студенти, но той остава по-малък от този през учебните 2008/09 и 2009/10 година. Причините за това са утвърденият по-малък държавен план за прием на студенти, както и неизпълнението му в редовна форма на обучение за професионални направления 5.2 и 5.3.

Таблица 2.18. Кандидатстудентски прием за периода 2008/09÷2014/15 учебна година

Учебна година	Брой студенти		
	РО	ЗО	ОБЩО
2008/2009	712	342	1054
2009/2010	654	236	980
2010/2011	549	275	824
2011/2012	524	323	847
2012/2013	555/486*	310/333*	865/819*
2013/2014	525/492*	310/378*	835/870*
2014/2015	450/456* +1 платена форма	330/426* +5 платена форма	780/882* + 6 платена форма
* - приети и записани студенти			

Приемът на студенти в ОКС „професионален бакалавър” е организиран от ТК-Ловеч след самостоятелна кандидатстудентска кампания и провеждане на конкурсен изпит по ОТП във вид на тест. Най-желани специалности в ТК-Ловеч са „Компютърни системи и технологии ” и „Автомобилно машиностроене”. Кандидатстудентският прием за учебната 2014/15 г. в ОКС ”професионален бакалавър” е показан в *таблица 2.19*. Изпълнението на държавния план за прием на студенти в ТК-Ловеч е 116%.

Таблица 2.19. Кандидатстудентски прием в ОКС „професионален бакалавър”, редовна форма на обучение

Специалност	Записани	Държавен план
	Брой студенти	
Автомобилно машиностроене (АМ)	34	30
Машиностроене (М)	25	20
Електротехника (Е)	25	20
Компютърни системи и технологии (КСТ)	32	30
ОБЩО	116	100

Работата, свързана с **прием на студенти в ОКС „магистър”**, се ръководи от факултетите. Факултетните комисии, във взаимодействие с катедрите, подготвиха материалите за кандидатстудентските изпити и извършиха всички дейности, свързани с приема (провеждане на изпитите, шифроване, оценяване и дешифриране на писмените работи, класиране на кандидатите по държавна поръчка и за обучение срещу заплащане по базовите магистърски планове, както и за подготвително обучение (ПО) за ОКС „магистър” срещу заплащане).

Приемните изпити за обучение в ОКС „магистър” по държавна поръчка се проведоха по предварително обявен график до края на месец септември. Факултет „Стопански” реализира прием в ОКС „магистър” през месец юли, непосредствено след провеждане на държавните изпити. Използван беше и подходът за предварително запазване на места в отделни специалности от факултета, което позволи още преди месец септември държавният план да бъде изпълнен. Броят на приетите студенти в подготвително обучение по обявените магистърски програми на специалностите беше съобразен с капацитета на професионалните направления.

Резултатите от кандидатстудентския прием в ОКС „магистър” по държавна поръчка и срещу заплащане и за подготвително обучение в тази степен са отразени в *таблица 2.22*.

Таблица 2.20. Кандидатстудентски прием в ОКС „магистър” и подготвително обучение

Специалност	Държавен план		Срещу заплащане			ОБЩО		
			Базов план		ПО			
	РО	ЗО	РО	ЗО		ПО	ДП	Срещу запл.
АИУТ	10/15*	0	0	10	8	10/15*	18	33
Електроника	10/15*	0	0	5	13	10/15*	18	33
ЕСЕО	10/15*	10/15*	0	11	15	20/30*	26	56
КСТ	10/9*	0	0	2	11	10/9*	13	22
КТТ	10/15*	0	0	6	5	10/15*	11	26
Авт. електр.	0	0	0	17	0	0	17	17
БТ	0	0	0	35	0	0	35	35
Факултет ЕЕ	50/69*	10/15*	0	86	52	60/84*	138	222
МТТ	20/25*	0	0	8	11	20/25*	19	44
ПТУ	20/26	0	0	2	3	20/26*	5	31
ТТТ	15/17*	0	0	1	3	15/17*	4	21
ХПТ	20/11*	0	0	3	4	20/11*	7	18
ТММ	15/11*	0	0	0	2	15/11*	2	13
ИИ	15/10*	0	0	1	6	15/10*	7	17
ТООС	15/9*	0	0	2	2	15/9*	4	13
Факултет МУ	120/109*	0	0	17	31	120/109*	48	157
СД	10/13*	0	0	0	2	10/13*	2	15
СУ	20/15*	0	4	26	66	20/15*	96	111
ПА	10/12*	0	1	9	21	10/12*	31	43
ИМ	15/12*	0	0	4	23	15/12*	27	39
ООСУР	0	0	0	7	0	0	7	7
Факултет „Стопански”	55/52*	0	5	46	112	55/52*	163	215
ТУ-Габрово	225/230* (+5)	10/15* (+5)	5	149	195	235/245* (+10)	349	594

* - приети и записани студенти

Изпълнението на държавния план за прием на студенти в ОКС „магистър” е 102% за редовна и 150% за задочна форма на обучение (общо за ТУ-Габрово изпълнението е 126%). Значителен е броят на записаните студенти в ОКС „магистър” в платена задочна форма на обучение. Това е естествено отражение на кризисното състояние в страната и на невъзможност да се инвестира в редовна форма на обучение, въпреки по-ниската семестриална такса. Това налага да се оптимизира задочната форма на обучение, която в бъдеще ще се окаже приоритетна. Значителен е броят на записаните студенти в подготвително обучение, задочна форма. Те са добър резерв за попълване на задочната форма за обучение по базовите учебни планове за следващата година.

Анализът на резултатите от приема на студенти в ОКС „магистър” потвърди правилността на приетата стратегия за определяне на държавния план за обучение в тази образователно-квалификационна степен, а именно даване на приоритет на обучението в редовна форма пред това в задочна.

2.3. Обучение на докторанти

Обучението на докторантите в ТУ-Габрово е една от най-важните дейности, тъй като е индикатор за нивото на научноизследователската работа и за развитието на академичния състав. То се провежда в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, Правилника за приемане и обучение на докторанти в ТУ-Габрово и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ТУ-Габрово. Индивидуалните планове на докторантите са съгласувани с утвърдения от Академичния съвет групов учебен план. При провеждане на научни изследвания докторантите използват материално-техническата база на ТУ-Габрово. Техните разработки се подпомагат финансово със средства от научноизследователски проекти по фонд „Научни изследвания” на ТУ-Габрово и от държавната субсидия.

Броят на обявените места за обучение в образователната и научна степен „доктор” през последните пет учебни години е посочен в *таблица 2.21*. След проведените конкурсни изпити по специалността и чужд език, през учебната 2013/14 година са зачислени 23 докторанти, от които 10 - във факултет ЕЕ и 13 - във факултет МУ. През учебната 2013/2014 г. са зачислени и 4 докторанти на самостоятелна подготовка: 3 - във факултет ЕЕ и 1 - във факултет МУ.

Таблица 2.21. Брой места за обучение в образователната и научна степен „доктор”

Форма на обучение	2010/11 г.	2011/12 г.	2012/13 г.	2013/14 г.	2014/15 г.
редовна	28	23	32	30	25
задочна	5	6	3	4	2
ОБЩО	33	29	35	34	27

Броят на обучаваните през учебната 2013/2014 година докторанти по акредитирани докторски програми е представен в *таблицы 2.22* и *2.23*. Докторантите във факултет ЕЕ са 51 (39 - в редовна форма на обучение; 6 - в задочна форма; 6 – на самостоятелна подготовка), във факултет МУ - 46 (39 - в редовна форма на обучение; 4 - в задочна форма; 3 – на самостоятелна подготовка) или общо в ТУ-Габрово – 97.

Таблица 2.22. Обучавани докторанти по акредитирани докторски програми, брой

№	Докторска програма	Форма на обучение		
		Редовна	Задочна	Самостоятелна
Факултет ЕЕ				
1.	Микроелектроника	5	-	-
2.	Индустриална електроника	1	-	-
3.	Квантова и оптоелектроника	1	-	-
4.	Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника	6	-	1
5.	Автоматизирани системи за обработка на информация и управление	9	1	1
6.	Автоматизация на инженерния труд и системи за автоматизирано проектиране	2	-	-
7.	Комуникационни мрежи и системи	8	1	-
8.	Компютърни системи, комплекси и мрежи	2	1	2
9.	Електромеханика	-	1	1
10.	Електроснабдяване и електрообзавеждане	4	1	1
11.	Светлинна техника и източници на светлина	-	1	-
12.	Електронизация	1	-	-
ОБЩО за факултет ЕЕ		39	6	6

Таблица 2.22

№	Докторска програма	Форма на обучение		
		Редовна	Задочна	Самостоятелна
Факултет МУ				
1.	Материалознание и технология на машиностроителните материали	6	2	-
2.	Машинознание и машинни елементи	2	-	-
3.	Технология на машиностроенето	9	1	-
4.	Метрология и метрологично осигуряване	3	-	-
5.	Точно уредостроене	3	1	-
6.	Приложна механика	1	-	-
7.	Технология на текстилните материали	3	-	1
8.	Машини и съоръжения за леката промишленост	2	-	1
9.	Промислена топлотехника	3	-	-
10.	Рязане на материалите и режещи инструменти	1	-	-
11.	Металорежещи машини и системи	1	-	-
12.	Хидравлични и пневматични задвижващи системи	5	-	1
ОБЩО за факултет МУ		39	4	3
ОБЩО за ТУ-Габрово		78	10	9

Таблица 2.23. Обучавани докторанти по катедри и основни звена, брой

№	Обучаващо звено Катедра	Редовна форма	Задочна форма	Самостоятелна подготовка	ОБЩО
1	Електроника	11	-	-	11
2	КСТ	7	1	3	11
3	ЕСЕО	2	3	2	7
4	КТТ	8	1	-	9
5	АИУТ	9	1	1	11
6	ОЕЕ	2	-	-	2
ОБЩО за факултет ЕЕ		39	6	6	51
1	МТТ	15	3	-	18
2	МУ	8	1	-	9
3	ТТТ	5	-	2	7
4	ТМ	1	-	-	1
5	МЕТЧ	2	-	-	2
6	ЕТ	8	-	1	9
ОБЩО за факултет МУ		39	4	3	46
ОБЩО за ТУ-Габрово		78	10	9	97

Броят на успешно защитилите и на отчислените с право на защита докторанти по години и основни звена е представен в *таблица 2.24*. През 2014 г. във факултет ЕЕ са отчислени 13 докторанти с право на защита и 1 - без право на защита, а са защитили 2 докторанти. Във факултет МУ броят на отчислените с право на защита докторанти е 10, а на успешно защитилите - 5.

Таблица 2.24. Защитили докторанти и докторанти, отчислени с право на защита, брой

Форма на обучение	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
Факултет ЕЕ					
Редовна	-	2	2	5	12
Задочна	2	1	2	1 без право на защита	-
Самостоятелна подготовка	-	-	1	-	2 (1 без право на защита)
Докторанти, отчислени с право на защита	2	3	5	5	13
Защитили докторанти	5	4	2	5	2
Факултет МУ					
Редовна	2	-	2	8	7
Задочна	2	-	1	1	2
Самостоятелна подготовка	2	4	1	-	1
Докторанти, отчислени с право на защита	6	4	4	9	10
Защитили докторанти	4	6	1	3	5

От особено значение при обучението на докторантите в ТУ-Габрово е правилното планиране на дейностите в индивидуалните учебни планове, а предпоставки за успешна защита са:

- поэтапното представяне на разработваните дисертационни трудове пред обучаващите катедри и на научни форуми;
- периодичното докладване на резултати от дисертациите и тяхното обсъждане на научни семинари.

На докторантите в ТУ-Габрово са осигурени възможности за участие в езикови курсове, курсове по компютърна математика и семинари на тема „Как се разработва докторска дисертация”.

Участието на докторанти от ТУ-Габрово (10 докторанти от факултет МУ и 7 докторанти от факултет ЕЕ) в проект №BG051PO001-3.3.06-0008 „Подпомагане израстването на научните кадри в инженерните науки и информационните технологии” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” предостави възможности за материално обезпечаване на техните научни изследвания, както и за публикуване на резултатите от тях в международни и национални научни форуми и в научни списания и сборници.

През учебната 2013/2014 година докторантите във факултет ЕЕ са направили общо 38 броя публикации, а докторантите във факултет МУ - 46 броя публикации. Относителният брой на публикациите на един докторант във факултети ЕЕ и МУ е съответно 0,75 (38/51) и 1 (46/46).

2.4. Департамент за езиково и специализирано обучение

През 2014 г. Департаментът за езиково и специализирано обучение (ДЕСО) успешно работи по изпълнение на целите и задачите, заложен в Правилника за устройството и дейността му, в Мандатната програма на ТУ-Габрово, Стратегията за управление на риска в ТУ-Габрово, решенията на АС, заповедите на Ректора, графици и указанията на Министерството на образованието и науката.

Департаментът, като основно звено на ТУ-Габрово, функционира в четири направления:

- чуждоезиково обучение на студенти и докторанти;
- езикова и специализирана подготовка на чужденци, кандидатстващи във висшите училища на Република България;
- специализация и квалификация на етнически българи от чужбина;
- физическо възпитание и спорт.

- *Направление „Чужди езици”*

Направление „Чужди езици” обезпечава задължителното обучение по чужд език (английски, немски, руски) на студентите от трите факултета на ТУ-Габрово.

Организирант се курсове по чужд език за докторанти и преподаватели. През периода е проведен един курс по английски език за докторанти от ст. преп. Свилен Николов във връзка с разработването на проект BG051PO001-3.3.06-0008 „Подпомагане израстването на научните кадри в инженерните науки и информационните технологии” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”.

Проведени са и изпити по чужд език за кандидат-докторанти и изпити от докторантския минимум на редовните докторанти в ТУ-Габрово:

- за кандидат-докторанти по английски език –18 изпита;
- за кандидат-докторанти по немски език –1 изпит
- за кандидат-докторанти по руски език – 2 изпита;
- за докторанти по английски език –21 изпита;
- за докторанти по руски език – 1 изпит.

През 2014 г. са проведени изпити за определяне на входящото ниво по английски език на чуждестранни граждани. Броят на изпитаните чуждестранни кандидат-студенти е 3, а броят на изпитаните чуждестранни докторанти – 1.

Проведени са изпити със студенти, кандидатстващи по програма Еразъм, като по английски език са изпитани 19 студенти.

В направлението са 6 щатни преподаватели с общ брой часове 2329,7, от които 144,9 часа по немски език ; 206,2 часа по руски език и 1978,6 часа по английски език.

Направление „Езикова и специализирана подготовка за чужденци, кандидатстващи във висшите училища на Република България”

В това направление се осигурява обучението на чуждестранни граждани, кандидат-студенти в 2 семестъра (9 месечен подготвителен курс) по следните учебни дисциплини – български език (650 ч.), математика (200 ч.), избираем предмет (физика, икономика, информатика и др. (150 ч.).

През учебната 2013/2014 г. са записани в подготвителен курс за обучение 4 чуждестранни кандидат-студенти от Турция и Нигерия, от които двама завършиха успешно курса.

В направлението са 2 щатни преподаватели с общо 1180 часа, от които 416 часа обучение на чуждестранни кандидат-студенти, а останалите - в направление „Специализация на етнически българи от чужбина”.

- *Направление „Специализация на етнически българи от чужбина”*

В ТУ – Габрово обучението на студенти и преподаватели от българска народност започва още през 1989 г. в изпълнение на Постановление № 103, чл. 6 от 31.05.1993 г. на Министерския съвет за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина. Департаментът за езиково и специализирано обучение организира и провежда двуседмични курсове за квалификация на педагогически кадри, както и педагогическа и лингвистична практика на студенти от Украйна, Молдова и Румъния. В учебните програми са включени лекции и упражнения по български език, българска литература, история и култура на България, методика на обучението по български език, история, музика и природо-математическите науки, и педагогическа практика.

За отчетния период 330 бесарабски българи (учители и студенти) са преминалите двуседмичен курс на обучение, а усвоените финансови средства възлизат на 45808 лв.

- *Направление „Физическо възпитание и спорт”*

В учебната дейност на студентите от ОКС „бакалавър” са застъпени 3 форми на обучение:

- задължително обучение по обща спортна подготовка – за I и II курс – 120 часа;
- спортно усъвършенстване по 5 вида спорт (футбол, лека атлетика, баскетбол, волейбол и бадминтон) – за студентите от I до IV курс – 60/120 часа;
- факултативно обучение по 4 вида спорт (футбол, фитнес, тенис на маса и аеробна гимнастика) – за студентите от III и IV курс – 120 часа.

Ежегодно се провеждат традиционните за ТУ-Габрово спортни празници (зимен и летен) и турнири по футбол, баскетбол, волейбол, бадминтон и фитнес.

Факултативното обучение на студентите от III и IV курс се реализира със сформирани по желание 29 учебни групи, с общ брой студенти 472.

Отборите за спортно усъвършенстване са 6 с общ брой на студентите 98.

В ДЕСО са 5 щатни преподаватели по физическо възпитание и спорт с общо натоварване 3105 часа, от които 1798 часа са от задължително обучение, а останалите часове са от факултативно обучение и подготовка на отбори.

Общото годишно учебно натоварване на преподавателите на ОТД от ДЕСО е представено в *таблица 2.10*.

2.5. Центрове за обучение и квалификация

2.5.1. Център за електронно и дистанционно обучение

С решение на Академичния съвет на ТУ-Габрово (Протокол № 8/08.04.2014 г. Центърът за електронно обучение е преобразуван в Център за електронно и дистанционно обучение (ЦЕДО). Разработен е и е приет нов Правилник за устройството и дейността на Центъра за електронно и дистанционно обучение в ТУ- Габрово.

Предметът на дейност на ЦЕДО е организация на обучение в дистанционна форма и на електронно обучение на български и чуждестранни граждани за придобиване на ОКС („бакалавър“ или „магистър”) и за повишаване на квалификацията.

Дейността на ЦЕДО се реализира в пет основни направления - Информационно-техническо, Виртуална библиотека, Виртуални лаборатории, Дистанционно обучение и Виртуален университет.

- *Информационно-техническо направление*

В това направление са решени следните основни задачи:

- Усъвършенствана е Web базираната информационна система на ЦЕДО, която е достъпна от адрес <http://umis.tugab.bg/seo> и от официалния сайт на ТУ-Габрово.

- В процес на проектиране и изграждане е основният портал на ЦЕДО, предназначен за публикуване на информация за кандидат-студенти в дистанционна форма на обучение (ДФО), информация във връзка с обучението и административното обслужване на студентите в ДФО и осъществяване на достъп до други системи на ТУ-Габрово, свързани с ДФО.

- Усъвършенствана е централизираната виртуална среда за обучение Moodle+, достъпна от адрес <http://umis.tugab.bg/moodle>, с нови функционалности за споделяне на електронни материали и ресурси от един курс в друг и работа с формули. Продължи създаването на нови курсове от преподавателския състав. Системата се разширява, като за отчетния период са разработени над 30 нови курса за обучение на студенти в ОКС „бакалавър” и „магистър”.

- Системата за електронно онлайн подаване на кандидатстудентски документи е адаптирана към специфичните особености на ДФО. След адаптиране системата позволява записване на кандидат-студенти в ДФО.

- Във връзка с разработването на проект BG051PO001-4.3.04-0051 „Развитие и внедряване на виртуални технологии за устойчиво развитие на дистанционното обучение в ТУ-Габрово” е инсталирана виртуална учебна платформа с отворен код DMOODLE – <http://dmoodle.tugab.bg>, в която са публикувани електронни модули за обучение в

дистанционна форма на студенти в ОКС „магистър” от три специалности – „Автомобилна електроника”, „Управление на проекти” и „Социална работа и европейски политики”.

- Извършена е технологична подготовка за създаване на официална централизирана платформа за провеждане на ДФО в ТУ-Габрово на базата на създадените курсове по проект „Развитие и внедряване на виртуални технологии за устойчиво развитие на дистанционното обучение в ТУ-Габрово”.

- Периодично са провеждани консултации във връзка с използването на виртуалната среда Moodle+.

- *Направление „Виртуална библиотека”*

В това направление са постигнати следните резултати:

- Усъвършенствана е виртуалната библиотека Univel на ТУ-Габрово с цел интегрирането ѝ с електронната платформа Moodle. Univel е достъпна от адрес <http://umis.tugab.bg/e-mat>.

- Изготвени са и са утвърдени Правила за подготовка, рецензиране и публикуване на електронни материали и ресурси.

- *Направление „Дистанционно обучение”:*

Във връзка с въвеждане на дистанционна форма на обучение в ТУ-Габрово са постигнати следните резултати:

- Разработена е документация за акредитиране на дистанционна форма на обучение (оценка на средата за провеждане на дистанционно обучение) в ТУ-Габрово и е представена в Националната агенция за оценяване и акредитация. Документацията е разработена от комисия, определена с Решение на Академичния съвет на ТУ-Габрово (Протокол №6/4.02.2014 г.).

- Разработен е Правилник за организиране и провеждане на ДФО в ТУ-Габрово.

- Разработени са Критерии за съдържанието на електронни материали и ресурси.

- Разработени са Правила за разработка на електронни материали и ресурси за ДФО.

Резултатите от изпълнението на проект BG051PO001-4.3.04-0051 „Развитие и внедряване на виртуални технологии за устойчиво развитие на дистанционното обучение в ТУ-Габрово”, обучението на преподавателския състав за разработка на електронни ресурси, натрупаните материали и опит осигуряват много добри условия за развитие на електронното обучение и за провеждане на дистанционна форма на обучение в Университета.

- *Научноизследователска и публикационна дейност*

- Разработени са 5 проекта за научни изследвания в областта на дистанционното и електронното обучение на базата на средства от бюджетната субсидия по фонд „Научни изследвания” (таблица 2.25).

- През месец октомври 2014 година приключи двугодишният период за изпълнение на проект „Развитие и внедряване на виртуални технологии за устойчиво развитие на дистанционното обучение в ТУ-Габрово” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” с финансиране 520311,86 лева.

- През 2014 г. в секция “Образователни технологии” на Международната научна конференция УНИТЕХ на ТУ-Габрово са представени общо 11 доклада, от които 3 са на преподаватели от Университета.

- Технически университет - Габрово продължи членството си в Националния център за дистанционно обучение (НЦДО).

- На националната конференция по електронно обучение, организирана от НЦДО, която през 2014 г. се проведе в РУ „Ангел Кънчев“, са представени доклади относно възможностите на разработените и използвани в ТУ-Габрово виртуални среди за обучение (<http://www.elearning-conf.eu/nkeo2014/docs/NKEO2014-programme-1.pdf>).

- Технически университет - Габрово участва в националната конференция за е-образование, която се провежда под патронажа на Министерство на образованието и науката.

- В ТУ-Габрово е проведен семинар „Технически университет – Габрово въвежда дистанционно обучение”.

Таблица 2.25. Проекти в областта на дистанционното и електронното обучение

Тема	Ръководител	Период	Брой участници	
			Общо	Студенти и докторанти
Виртуална среда за онлайн прием на кандидат-студенти	доц. Алдениз Рашидов	2011-2014	4	2
Мониторинг на ефективността на електронно обучение.	доц. Лиляна Скопалик	2013-2014	3	6
ИКТ в езиковото и специализирано обучение	доц. Диана Изворска	2013-2014	10	2
Съвременни образователни технологии	ас. Даниела Недева	2013-2014	1	1

През изминалия период няма финансови постъпления и отчисления в ЦЕДО.

Основни задачи, които стоят за разрешаване в областта на дистанционното и електронното обучение през предстоящия едногодишен период, са:

- Подготовка на документация за акредитиране на специалности в дистанционна форма на обучение и въвеждане на ДФО във факултет „Стопански” на ТУ-Габрово.

- Утвърждаване на единна (официална) централизирана платформа за провеждане на ДФО в ТУ-Габрово – <http://e-learning.tugab.bg>.

- Създаване на основен портал на ЦЕДО, предназначен за публикуване на информация за кандидат-студенти в ДФО, информация във връзка с обучението и административното обслужване на студентите в ДФО и осъществяване на достъп до други системи на ТУ-Габрово, свързани с ДФО.

- Усъвършенстване на Университетската информационна система с цел административно обезпечаване на дистанционната форма на обучение.

- Модернизиране на ЦЕДО – осигуряване на методическа поддръжка за протичане на дистанционното обучение; поддържане на информационен обмен между обучаващ и обучаеми, както и между самите обучаеми; методическо и техническо осигуряване на процеса на дистанционното обучение; методическо подпомагане на преподавателите за разработване на учебни модули, учебни пособия и др.

2.5.2. Квалификационна дейност и професионално обучение

Приоритетите в работата на Центъра за следдипломна квалификация (ЦСДК); и Центъра за професионално обучение (ЦПО) през 2014г. бяха съобразени с икономическата криза, нуждите на пазара на труда, необходимостта от квалификация и преквалификация. Отчетена беше и голямата конкуренция в сферата на образователните услуги и възможностите за завоюване на позиции на пазара с предлагане на по-високо качество на услугата при допустима стойност за потребителя. Продължи утвърждаването на ЦПО като водещо звено в професионалното обучение чрез реализиране на квалификационни обучения във фирми извън Габрово и региона. Тази задача е реализирана чрез участие в Европейски програми и проекти към Бюрата по труда за предлагане на обучение от доставчици на образователни услуги за различни региони на страната.

Дейността на ЦСДК и ЦПО е в следните основни направления:

- Създаване на оптимални условия за повишаване на квалификацията на редовни и задочни студенти в периода на следването.

Преподавателските екипи перманентно актуализират учебните програми в съответствие с настъпващите промени в дадената професионална област. Това мотивира студентите да участват в предлаганите обучения и да получават квалификация, която се изисква от пазара на

труда. Центърът за следдипломна квалификация работи в динамичен режим като предлага обучения, които са актуални и търсени не само от студенти, но и от граждани.

- *Рекламна дейност и популяризиране дейността на ЦСДК и ЦПО.*

За разширяване на обхвата на образователните услуги, предлагани от двата центъра, и привличане на курсисти за обучение са реализирани следните дейности:

- медийни изяви в средствата за масова информация в различни региони на страната;
- поддържане на информационна електронна система;
- разработване на индивидуални информационни дигитални и изграждане на система за достигане до всеки студент.

- *Отчитане потребностите на обществото от специалисти с конкретна подготовка, позволяваща им успешна реализация на пазара на труда.*

През 2014 г. ЦСДК продължи работата по сключеното двустранно споразумение с ДИУУ - гр. София за придобиване на професионални квалификационни степени от учителските кадри (ПКС от 5 до 1 степен). Създадени са преки контакти с Дирекция „Квалификация и кариерно развитие“ към МОН за повишаване квалификацията на учителите от професионалните гимназии чрез тясно сътрудничество и подпомагане с материали, свързани с новостите в съответното професионално направление.

Съвместната дейност с Института за следдипломно обучение в гр. Стара Загора намери израз в провеждането на курс по „Здравен мениджмънт“ на тяхна територията.

Създадени са условия за подновяване на професионалната квалификация съгласно Закона за енергийната ефективност.

Поддържа се лиценз за допълнителни обучения:

- Учебен център „Академик“ за подготовка на водачи на МПС категория „В“;
- Лицензия от Министерството на енергетиката и туризма за обучения на представители на комитети и групи по условия на труд и потвърждаване на квалификационни групи на електротехническият персонал.

Проведените квалификационни курсове по направления и броят на обучаваните курсисти за 2014 год. са представени в *таблицы 2.26 и 2.27.*

Таблица 2.26. Квалификационни курсове в направления „Технически науки“, „Икономически науки“ и „Педагогическа подготовка“

№	Квалификационни курсове	Обучаеми, брой	Курсове, брой
Технически науки			
1	Обучение на инструктори по Cisco Systems	3	1
2	Програмиране в Windows среда C ++	3	1
3	Cisco Systems	32	4
4	Информатика и информационни технологии	13	2
5	Художествено оформяне на текстилни и шивашки изделия	1	1
6	SolidWorks - изпит	16	1
7	Техника и механизация за заваряване. Термични и машиностроителни обработки	1	1
8	CAM система ESPRIT	3	1
9	Електротехника и електроенергетика	1	1
10	Подновяване на проф. квалификация по ЗЕЕ	34	3
11	Мехатроника и автомобилна мехатроника	28	1
12	Безопасност на труда	20	1

Таблица 2.26

Икономически и социални науки			
1	Финанси, банки, борси	10	1
2	Здравен мениджмънт	22	2
3	Социален асистент - болногледач	85	11
4	Домашен помощник	6	1
5	Болногледачи в социални домове	40	1
Педагогическа подготовка			
1	Учителска правоспособност	99	6
2	Повишаване квалификацията на учители	26	2
3	Видеоконфериране в административната дейност	17	1

Таблица 2.27. Квалификационни курсове в ЦСДК

№	Квалификационни курсове	Обучаеми, брой	Курсове, брой
1.	Технически науки	155	18
2	Икономически и социални науки	163	16
3	Педагогическа подготовка	142	9
4	Водачи на МПС	17	7
ОБЩО		477	50

Въпреки голямата конкуренция в областта на професионалното обучение, ЦПО работи активно за реализиране на професионални обучения чрез регионалните дирекции към бюрата по труда и по Европейски програми и проекти.

През 2014 г. ЦПО подготви и реализира програма „Аз мога повече“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“

Справка за проведените обучения в ЦПО е показана в *таблицы 2.28 и 2.29.*

Таблица 2.28. Професионално обучение в ЦПО

№	Професионално обучение	Обучаеми брой	Курсове брой
1	Специалност „Машини и системи с ЦПУ	4	1
ОБЩО		4	1

Таблица 2.29. Ключови компетенции в ЦПО

№	Ключови компетенции с ваучери	Обучаеми брой	Курсове брой
1	Курс Pro/engpeer	9	2
2	Курс по „SolidWorks“	2	1
3	Работа с текстообработващи програми	2	1
ОБЩО		13	4

В *таблица 2.30* е посочено финансовото състояние на ЦСДК и ЦПО. Постигнатите финансови резултати позволяват обновяване на материалната база и създаване на конкурентни условия за обучение в двата учебни центъра на ТУ-Габрово:

- дооборудван е специализиран кабинет за домашни помощници и болногледачи;
- закупена е медийна техника, осигуряваща условия за повишаване на качеството на обучение и мотивацията на курсистите;

- закупен е лицензиран програмен продукт за обучение на външни заявители по „Енергийна ефективност и сертифициране на сгради“.

Таблица 2.30. Финансово състояние на ЦСДК и ЦПО

Центрове	Приход , лв
Център за следдипломна квалификация	110073,00
Център за професионално обучение	10450,00
Обща стойност на прихода от ЦСДК и ЦПО	120523,00

2.5.3 Университетски кариерен център

През 2014 г., във връзка с изпълнение на задачите, произтичащи от Правилника за организацията и дейността на Университетски кариерен център (УКЦ) при Технически университет-Габрово, е извършено следното:

- *Създаден е и се поддържа информационен масив от действащи студенти*, необходим за осъществяване на студентски стажове и заемане на работни места, провеждане на презентации и посещения на фирми. В ТУ-Габрово от различните специалности на трите факултета за отчетната 2014 г. са регистрирани 652 студенти, както следва:
  - факултет МУ – 21 студенти;
  - факултет ЕЕ – 329 студенти;
  - факултет „Стопански” – 302 студенти.
- В съответствие с изискванията на Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) е *създаден и се поддържа информационен масив на випускници с цел мониторинг на тяхната професионална реализация*. Броят на регистрираните випускници по факултети е, както следва:
  - факултет МУ – 121 випускници;
  - факултет ЕЕ – 113 випускници;
  - факултет „Стопански” – 45 випускници;

Регистрацията на випускниците се извършва два пъти – при провеждане на дипломни защиты или държавен изпит и при връчване на дипломите. Това позволява да се обхванат по-голям брой студенти, както и да се актуализират техните данни.

Информацията за реализацията на випускниците се представя при акредитация и следакредитационно наблюдение и контрол на професионалните направления в ТУ-Габрово и се използва за следене на потребностите от специалисти на пазара на труда.

Регистрирането на студентите в УКЦ се осъществява чрез:

- създадения сайт на УКЦ (<http://career.tugab.bg/>), в който всеки студент може свободно да променя своя статут съобразно настъпили промени по време на неговото обучение или при промяна на местоработата – опция „Реализация на студента”; сайтът дава възможност за регистрация и на работодатели, които могат сами да публикуват своите работни и стажантски позиции и програми, както и да се възползват от информацията, която дава опцията „Студентски персонални карти”;

- посещение в УКЦ, разположен в Университетската библиотека;
- регистрационни карти при записване и дипломиране в ТУ-Габрово.

Регистрирането на студентите в УКЦ се реализира със сътрудничеството на факултетните канцеларии и катедрите в ТУ-Габрово. През отчетния период факултетните канцеларии приемаха попълнените регистрационни формуляри на студентите и ги предаваха за обработка в УКЦ след приключване на приема на първокурсници, както и след края на записването за по-горен курс на обучение. Катедрите от своя страна предоставяха регистрационната бланка за завършващи при дипломни защиты и държавни изпити.

- *Осъществява се пряка връзка с работодатели* чрез провеждане на презентации на различни фирми от страната и чужбина от техни представители пред различни специалности и курсове в ТУ-Габрово. По време на проведените през 2014 г. срещи с фирми представителите им предоставиха на студентите и информация относно предстоящи стажантски програми.

През 2014 г. са направени презентации от представители на следните фирми: IMI България; „Каменица” АД; „Промет сейф” ООД; „АББ България” ЕООД; Microsoft; VIVACOM; ING – животозастраховане ; „СКФ Берингс България” ЕАД; „Спектър Комерс БГ” ЕООД; „Промислено снабдяване” ООД; „Белви” ООД.

Информацията за провеждането на тези срещи беше представена по трите информационни канала на УКЦ: създадения сайт; чрез уведомителни писма, изпратени по електронната поща на регистриралите се студенти; чрез обяви на информационните табла на УКЦ във всички корпуси на ТУ-Габрово.

През 2014 г. са установени контакти със следните фирми и организации: „Идеал Стандарт – Видима” АД; Mondelēz Bulgaria; ЛИБХЕР - ХАУСГЕРЕТЕ МАРИЦА ЕООД; Reed global; „Габинвест” ЕООД; „Каменица” АД; „АББ България” ЕООД; „Джонсън Контролс Електроникс България” ЕООД; „Поликонтакт” ЕООД; „Хидропневмотехника” АД; Job Tiger; „СКФ Берингс България” ЕАД; „НЕОХИМ” АД; VIVACOM; Национално представителство на студентските съвети и др.

- Във връзка с изграждането на трайни взаимоотношения с гостувалите фирми и организации, *са сключени договори за сътрудничество със следните партньори:* „Промислено снабдяване”, ООД; „Спектър Комерс БГ” ЕООД; „Промет сейф” ООД; „Белви” ООД; „Електро – Илиев” ЕООД.
- Поддържа се активна връзка с Асоциацията за кариерно развитие АКОРВО, като УКЦ взема участие в ежегодните заседания.

Университетският кариерен център провежда ежегодно и най-разпространената европейска анкета за професионална реализация и образование в електронен вариант, иницирана от *trendence Graduate Barometer 2013 – European Edition*, като през 2014 г. са анкетирани 134 студенти от ТУ-Габрово.

През 2014 г. УКЦ взе участие в проучване на търсенето и предлагането на дипломирани лица с висше или средно образование и придобита професионална квалификация, организирано от Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ).

- *Организиран са посещения във фирми за запознаване на студентите с реални условия на работа.* През 2014 г. са посетени „Мини Марица – изток” – гр. Раднево, ТЕЦ „Контур - Глобал Марица изток 3” и ВЕЦ Цанков камък.

През 2014 г. дейността на УКЦ е презентирана при посещенията на експертни групи на НАОА за акредитация на професионално направление 5.1 Машинно инженерство и на докторските програми във факултет Машиностроене и уредостроене. Университетският кариерен център предостави необходимата информация, свързана с реализацията на випускниците, при подготовка на материалите за програмна акредитация на професионално направление 5.3 Комуникационна и компютърна техника, както и при подготовката на докладите самооценка на докторските програми във факултет „Електротехника и електроника”.

Популяризирането на дейността на УКЦ през отчетния период е извършвано и чрез публикации във вестник „100 вести” и вестник „Известник”.

2.6. Университетска библиотека

Университетската библиотека (УБ) предоставя специализирани източници на информация и специализирани информационни услуги в подкрепа на научните изследвания, преподавателската и образователната дейност на ТУ-Габрово. През 2014 г. тя продължи да формира, съхранява и предоставя за ползване библиотечния фонд, съобразно неговата

специфика, да бъде основа на учебно-научните планове и програми, активно да подпомага подготовката и обучението на висококвалифицирани кадри с висше образование, да съдейства за развиване на научноизследователския и преподавателския процес в Университета. Библиотеката осигурява ползването на: издания на хартиен носител, електронни издания, помощ при търсене на информация, on-line услуги, достъп до интернет, принтиране, копиране и сканиране в 2 компютърни зали, индивидуално и междубиблиотечно заемане.

Университетската библиотека е част от единната библиотечна система на страната и активно се включва в националното библиотечно и информационно обслужване.

- *Комплектуване и обработка*

Една от най-важните задачи на УБ е набавяне, обработка и въвеждане във фондовете и каталозите на нова, актуална литература. Както всяка година, набавянето на нови информационни източници е в съответствие с основните категории читатели, ползващи библиотеката – студенти, докторанти, преподаватели и служители в Университета. В края на 2014 г. фондът на библиотеката е 172674 библиотечни единици от специализирана научна и учебна литература в областта на общообразователните, природо-математическите, инженерните, обществените и икономическите науки. В зависимост от вида на библиотечни единици, разпределението е: книги - 161 469; периодични издания –10632; електронни носители –168; други – 405.

Процесът на комплектуване е съобразен с учебните планове и програми в ТУ-Габрово. Поради ограниченото финансиране се налага намаляване на екземплярността при закупуване и се ограничава комплектуването на книги и други информационни източници на чужд език. Освен традиционните форми за набавяне на нови библиотечни материали – закупуване и абонамент, се търсят и други възможности за обновяване на фонда, като дарение и книгообмен. През 2014 г. в УБ са постъпили 916 библиотечни единици – книги, периодични издания, електронни носители на информация, на обща стойност 13652,03 лв., от тях: дарени - 424 бр. (120 тома са издания на Университетско издателство „Васил Априлов”); закупени – 190 бр.; като книгообмен – 72 бр.; заменени срещу загубени – 230 бр. В сравнение с предходната година броят на постъпилите като покупка библиотечни документи е по-голям, но се наблюдава намаляване на получените като обмен и дарение материали. Всяка новопостъпила книга се описва в информационната система, инвентира, класира, предметизира и се оформя каталожен фиш. Към библиографските описания се прикачват файлове със съдържанието и корицата на книгата. Базата данни „Книги“ съдържа 21060 записа.

През 2014 г. е извършена частична инвентаризация на фонда според изискванията на Наредбата за съхраняването, ползването и разпореждането с документи от библиотечния фонд. Направен е вторичен подбор за прочистването му. В резултат са отчислени 397 регистрационни единици на стойност 1979,51лв.

Изпратени са 106 тома издания на ТУ-Габрово на библиотеките на 30 български и 4 чуждестранни университета във връзка с библиотечния книгообмен.

- *Обслужване на читатели*

Основните задачи, свързани с обслужването на читателите и поддържане на фондовете, са: максимално осигуряване на потребностите от литература и добро обслужване на всички читатели; грижа за поддържане и обновяване на фонда; издирване на просрочени задължения.

Библиотеката обслужва предимно студенти, докторанти и преподаватели, но е отворена за ползване и за външни читатели – от града и региона. В Заемната служба се заема литература за дома, раздават се учебници и учебни пособия. Там се прави годишна регистрация, събират се неустойки и глоби за просрочване на заетите библиотечни материали, извършва се заплащане на платените услуги (копиране, принтиране и др.). През 2014 г. са регистрирани 1994 нови читатели. Отчетени са 21923 посещения, заетата

литература е 268746 регистрационни единици. В касата на ТУ-Габрово са внесени 1379,04 лв. от санкции за просрочени заемания, такси и други услуги.

В читалните на библиотеката се ползва справочна, енциклопедична и научна литература, както и български вестници, списания и бюлетини по профила на Университета. Периодичните издания в библиотеката се набавят по три начина - абонамент, книгообмен и дарение. Абонаментът на чужда периодика се прави в съответствие с научната и учебна дейност, а абонираните заглавия се предлагат и утвърждават от ръководствата на факултетите, в рамките на предвидените средства. Тенденцията за постоянно увеличаване на цените на периодичните издания, от една страна, и понижената стойност на отделените от бюджета средства, води до намаляване на броя на абонираните издания. През 2014 г. в библиотеката са получени 93 заглавия периодични издания (6 от тях на електронен носител, 3 - с онлайн достъп), разпределени, както следва: по езици - 2 заглавия на руски език, 27 - на английски, 2 - на немски и 62 на български език; по начин на постъпление - 81 заглавия по абонамент, 2 - по книгообмен и 10 - като дарение. Всички периодични издания се въвеждат в деня на получаването им в информационно-търсещата система АБ на библиотеката, като по този начин читателите могат да установят наличността им към момента на постъпване в библиотеката. С помощта на програмата могат да се отчитат липсите и да се следи коректността на доставчиците. В база „Периодика“ се поддържат 735 записа.

- *Информационно-библиографско обслужване*

През годината от Справочно-информационната служба са изготвени 313 писмени и устни библиографски справки по най-търсените и актуални теми, както и по зададена от читател тема. Съставен е годишен Информационен бюлетин за новонабавената литература в библиотеката за 2014 г., който се отпечатва и разпространява във всички катедри и звена на ТУ-Габрово. От сайта на библиотеката - <http://lib-tu.tugab.bg/abnb/>, този бюлетин е достъпен в електронен вариант и се обновява на всяко тримесечие.

Ежедневно се актуализира и поддържа база данни с аналитично разкриване на статии от наши и чужди издания. Информационно по-значимите статии се разкриват пълнотекстово в локалния електронен каталог.

С цел подобряване на информационно-библиографското обслужване, през 2014 г. продължи описването на прикнижни и пристатийни библиографски данни на издадени от наши преподаватели библиотечни материали – както за новонабавени източници, така и ретроспективно.

Библиотеката поддържа връзка с библиотеки в страната и чужбина в следните направления: междубиблиотечно заемане и междубиблиотечен книгообмен. За изтеклата година са обработени 25 заявки за литература по междубиблиотечно заемане. Важна причина за този интерес е възможността читателите да ползват Обединения каталог на академичните библиотеки, част от който е и регламент за ползване на междубиблиотечно заемане.

- *Автоматизирано обслужване и копирни услуги*

И през 2014 г., за читателите на УБ, е осигурен достъп до автоматизирани библиотечни услуги в две компютърни зали: за студенти с 22 работни места; за докторанти и преподаватели с 12 работни места. Предоставени са възможности за търсене в електронни каталози, осигурява се достъп до собствени и външни on-line бази данни, справки в информационната система АПИС, достъп до пълнотекстови бази данни, електронна доставка на документи, работа със софтуерни продукти – текстообработващи програми и приложни програми, изучавани по различни дисциплини, застъпени в учебния процес, принтиране, сканиране, копиране.

Университетската библиотека внедрява в дейността си новите информационни технологии и осигурява on-line достъп до многоотраслови бази данни с научна информация – Science Direct, SCOPUS и WEB of Science. Електронният каталог на УБ е достъпен в интернет от сайта на ТУ-Габрово, като е включен и в сводните каталози на университетските библиотеки в България (КУБ), на университетските библиотеки в Североизточна България и

на Национална академична библиотечно-информационна система (НАБИС). В УБ функционира информационно-консултативен център – IP point – на Патентното ведомство.

В УБ са автоматизирани всички библиотечно-информационни дейности: комплектуване, инвентирание, каталогизиране и обработка, регистрация на читатели и книгозаемане, изграждане на справочен апарат и дигитализация на част от фонда – едно от най-важните направления за бъдещата работа на библиотеката. Ежедневно се поддържат и обновяват три бази данни (представени в електронния каталог на библиотека):

- Каталог на книги - 21060 записа;
- Каталог на периодичните издания - 735 записа;
- Картотека „Аналитични описания на статии“ – 3695 записа.

Университетската библиотека работи с удължено работно време и без обедна почивка. Стремелът на служителите ѝ винаги е бил насочен към задоволяване на читателските потребности, адекватно информационно осигуряване и предоставяне на допълнителни нетрадиционни библиотечни услуги.

2.7. Изводи и препоръки

- *Учебната и квалификационната дейност през учебната 2013/14 година са организирани в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование, Правилника за дейността на Технически университет-Габрово, Правилника за организация на учебната дейност и правилниците за дейността на центровете в ТУ-Габрово, свързани с учебната дейност.*
- *Учебният процес е организиран и проведен в съответствие с приетия от Академичния съвет график, съгласно действащите учебни планове, програми и разписи, като не са регистрирани съществени нарушения. Лекционните курсове се водят от хабилюирани преподаватели и преподаватели с образователна и научна степен „доктор” на основен трудов договор, като се спазват изискванията на Закона за висшето образование.*
- *Продължават тенденциите за ниска посещаемост на лекции, недостатъчна мотивация за усвояване на знания през семестъра и за намаляване на броя на завършващите в срок студенти. Голям е броят на студентите с неположени изпити от предходните курсове, като недостатъчните им знания затрудняват усвояването на учебния материал през следващите семестри.*
- *Необходимо е обучаващите катедри системно да следят и анализират успеваемостта на студентите и резултатите от провежданите одити на преподаватели и учебни дисциплини от Центъра по качество на обучението и да предприемат коригиращи действия за увеличаване на качеството на обучение и успеваемостта на студентите.*
- *Необходимо е да се разработят правила, регламентиращи текущото оценяване по време на семестъра и начина на отчитането му при оформяне на семестриалната оценка. Това ще повиши мотивацията на студентите за работа през семестъра и ще подобри качеството на обучение.*
- *Утвърди се ролята на груповите ръководители за осъществяване на превантивни действия през целия курс на обучение на студентите и особено на студентите от първи и втори курс.*
- *Организирана е и е проведена активна кандидатстудентска кампания за прием на студенти във всички форми на обучение. Държавният план е изпълнен за всички професионални направления, образователно-квалификационни степени и форми на обучение: за ОКС „професионален бакалавър” - 116%; за ОКС „бакалавър”, редовна и задочна форма на обучение - съответно 101% и 129%; за ОКС „магистър”, редовна и задочна форма на обучение - съответно 102% и 150%.*

- Сравнително високият процент на записаните студенти в ОКС „бакалавър” от проведените състезания и олимпиади с участието на ТУ-Габрово и след запазване на място в определена специалност доказва целесъобразността на тези форми. Прилагането им трябва да продължи и през следващата кандидатстудентска кампания, като е необходимо да се подобри координацията между факултетите, да се прилагат еднакви критерии за оценяване и участниците да се класират след обявяване на резултатите.
- Необходимо е и да се задълбочи работата със средните училища, като се повиши инициативността на профилиращите катедри за информиране на учениците за специалностите в ТУ-Габрово и за възможностите за професионална реализация. Сформираните екипи от преподаватели и студенти трябва да представят авторитетно Университета и да излъчват доверие сред учениците, учителите и обществеността.
- Организацията на конкурсните изпити, проверката на изпитните работи, обявяването на резултатите и записването на приетите студенти са на високо ниво. На много добро ниво премина и работата по приемането на заявките на кандидатите за участие в предварителните изпити и приемането на документите за кандидатстване.
- Кандидатстудентските изпити обхващат голям брой дисциплини (ОТП, математика, български език и литература, икономика, география, химия, рисуване) и се организират и провеждат целогодишно, независимо от броя на кандидат-студентите. Необходимо е да се популяризира и по-широко да се прилага системата за on-line полагане на приеман изпит.
- Обучението на докторантите в ТУ-Габрово се провежда в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, Правилника за приемане и обучение на докторанти в ТУ-Габрово и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ТУ-Габрово. Необходима е по-активна работа на обучаващите звена за увеличаване на броя на успешно защитилите докторанти.
- Положителни са резултатите от дейността на Центъра за електронно и дистанционно обучение, свързани с въвеждане на електронни форми на обучение във всички специалности в ТУ-Габрово, както и с осигуряването на условия за въвеждане на дистанционна форма на обучение в Университета.
- Университетският кариерен център изпълнява ролята на посредник между ТУ-Габрово и потребителите на кадри, като дейността му е насочена към практическата подготовка и професионалното ориентиране на студентите, както и към мониторинг на тяхната реализация.
- В условията на голяма конкуренция в сферата на образователните услуги ЦСДК и ЦПО са водещи звена за повишаване на квалификацията и за професионално обучение на студенти и граждани.
- Университетската библиотека осигурява много добро информационно осигуряване на учебния процес и достъп до многоотраслови бази данни с научна информация. Необходими са непрекъснато обновяване на библиотечния фонд с нови информационни източници, дигитализация на части от фонда, както и обогатяване на каталога на библиотеката с допълнителна информация за документалните източници.

3. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНА И ПРИЛОЖНА ДЕЙНОСТ

3.1. Научноизследователска дейност

3.1.1. Научноизследователска дейност, финансирана целево със средства от Държавния бюджет

През 2014 г. от бюджета на Министерството на образованието и науката (МОН) на ТУ-Габрово е приведена за научна дейност, издаване на учебници и научни трудове субсидия в размер на 132 582 лв., от които 6 000 лв. за издателска дейност. Прибавени са още 41 152 лв. - предходен остатък от 2013 г., с което общата сума става 173 734 лв. През месец декември от бюджета на МОН са приведени допълнително 194 лева за публикуване на учебници и учебни помагала, така общата сума за издателска дейност възлиза на 6 194 лв.

Съгласно Наредба №9/08.08.2003 г. на МОН, Системата за организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания, актуализирана от АС на ТУ-Габрово на 18.12.2012 г., и Заповед на Ректора на ТУ-Габрово № 6/10.01.2014 г. е обявен конкурс за финансиране на проекти за научни изследвания. През 2014 г. от научни колективи в Университета са подготвени 51 заявки за проекти. Разпределението им по основни звена, след подписването на договори, е показано в *таблица 3.1.*

Таблица 3.1. Научноизследователски проекти, финансирани целево със средства от Държавния бюджет

№	Договори	Брой договори	Обща стойност, лв.
1.	Факултет ЕЕ	16	34930
2.	Факултет МУ	16	37370
3.	Факултет „Стопански”	13	23650
4.	Университетски договори	1	26000
5.	ДЕСО	1	2500
6.	Технически колеж-Ловеч	3	5600
7.	Финансиране на научни форуми	1	20000
ОБЩО		51	150050

Проектите се изпълняват съобразно утвърдения от АС на ТУ-Габрово „График на дейностите, свързани с организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания (по Наредба 9) за 2014 г.” и разработените план-програми по проектите. Финансовото изпълнение на проектите е представено в *таблица 3.2.*

В колективите, разработващи проектите, участват преподаватели, докторанти, студенти и сътрудници. В *таблица 3.3* е дадена информация за участието на отделните групи през 2014 г.

Към 31 декември 2014 г. средства в размер на около 25 287 лева са изразходвани за закупуване на оборудване. С останалите средства са закупени измервателни уреди, инструменти и друга апаратура, предназначени за целите на научните изследвания и обучението на студенти и докторанти.

След рецензиране на отчетите са получени следните средноаритметични стойности на оценките: за факултет ЕЕ - 31,72; за факултет МУ – 31,9; за факултет „Стопански” – 30,00; за университетски проекти – 36,5; за ДЕСО - 14.

Разработването на проектите през 2014 г. допринесе и за научното развитие на академичния състав – 1 преподавател защити научната степен „доктор на науките”, 3 преподаватели са придобили образователната и научна степен (ОНС) „доктор” в ТУ-Габрово и 3 преподаватели - в други университети в България, 2 преподаватели са заели академичната длъжност „доцент”.

Таблица 3.2. Финансово изпълнение на проектите

№	Договори	Брой договори	Финансиране, лева	
			План	Отчет към 31.12.2014 г.
1.	Факултет ЕЕ	16	34930	21692
2.	Факултет МУ	16	37370	27255
3.	Факултет „Стопански”	13	23650	15725
4.	Университетски договори	1	31000	29838
5.	ДЕСО	1	2500	795
6.	ТК-Ловеч	3	5600	4746
7.	Финансиране на научни форуми	1	20000	14595
ОБЩО		51	150050	114646

Таблица 3.3. Участници в научноизследователските проекти

№	Договори	Участници						
		Общо	Преподаватели		Докторанти	Студенти	Сътр.	Външни
			Хабил.	Нехаб.				
1.	Факултет ЕЕ	153	23	28	19	66	5	12
2.	Факултет МУ	121	27	28	24	33	6	3
3.	Факултет „Стопански”	122	25	23	5	65	3	1
4.	Университетски договори	16	4	1	1	5	5	-
5.	ДЕСО	11	1	8	-	2	-	-
6.	ТК-Ловеч	22	2	6	-	14	-	-
7.	Финансиране на научни форуми	1	1	-	-	-	-	-
ОБЩО		446	83	94	49	185	19	16

3.1.2. Научноизследователска дейност, финансирана със средства извън бюджетната субсидия за научна дейност на ТУ - Габрово

През 2014 г. в ТУ-Габрово се работи по 3 договора, финансирани от Национален фонд „Научни изследвания”, с ръководители проф. д-р инж. Тошко Ненов, проф. д-р Андрей Андреев и доц. д-р инж. Димитър Дичев. В таблица 3.4 е представена информация за проектите и изразходваните средства.

В обявения от Фонд „Научни изследвания” конкурс за 2014 година е класиран за финансиране проект на ТУ-София в партньорство с ТУ-Габрово на тема „Изследване и разработване на нови методи и технологии за измерване на геометричните параметри на голямогабаритни детайли и съоръжения”, с ръководител от страна на ТУ-Габрово – доц. Димитър Дичев.

През 2014 г. продължава изпълнението на договор по Седма рамкова програма на Европейския съюз на тема „Иновативен метод за бързо индуктивно зареждане на акумулаторите на електромобили” с контактно лице проф. д-р инж. Райчо Иларионов на стойност 230040 евро.

Таблица 3.4. Национални научноизследователски проекти

Договор №	Тема	Ръководител	Финансиране, лв.	Изразходвани средства, лв.
ДО 02-6/30.01.2009	Разработване и изследване на сензорен модул за мониторинг на състоянието на въздушната среда	проф. д-р Т. Ненов	36174	15750
ДФНИ-ИО1/5	Числени методи за свързани системи и компютърно моделиране в биомедицината и екологията ДФНИ-„Финансиране на фундаментални научни и научно-приложни изследвания в приоритетните области”	проф. дмн Андрей Андреев	3802	-
ДДВУ 02/15	Приложение на безжични модулни сензорни мрежи в системите за мониторинг и анализ на здравината на кораби и морски съоръжения, етап 1	доц. д-р Д. Дичев	2591	2579
ОБЩО			42567	18329

3.2. Публикационна и издателска дейност

3.2.1. Публикационна дейност

При изпълнението на проектите са решени голям брой теоретични и практически задачи, основно с научно-приложен характер. Постигнати са значителни теоретични и практически резултати, за което свидетелстват направените 321 научни публикации, от които 227 в страната и 94 в чужбина. Информация за тях е представена в *таблица 3.5*.

Резултатите от научната работа на студентите, свързана с участието им в научноизследователски проекти, както и от разработката на проблеми, обект на дипломното проектиране, са представени на Студентската научна сесия, проведена на 24 октомври 2014 г. В три тематични направления са представени 126 доклада на студенти от Университета, които се отпечатват в сборник „Студентска научна сесия – 2014”. В сесията участваха с доклади студенти от страната и чужбина. Част от наградите са осигурени по проекта „Габрово–директно” на Габровската търговско-промишлена палата. Разпределението на докладите по направления е, както следва:

- Електротехника и електроника – 45 доклада;
- Машиностроене и уредостроене – 22 доклада;
- Стопански науки – 56 доклада, от които 3 чуждестранни.

Таблица 3.5. Научни публикации в резултат на научноизследователски проекти

Договори	Публикации по тематиката				
	ОБЩО	В чужбина		В страната	
		Статии	Доклади	Статии	Доклади
Факултет ЕЕ	121	13	20	15	73
Факултет МУ	68	8	4	19	37
Факултет „Стопански”	105	18	23	21	43
Университетски договори	7	2	2	-	3
ДЕСО	5	-	1	-	4
ТК-Ловеч	15	-	3	-	12
ОБЩО	321	41	53	55	172

Със средства от бюджета през 2014 г. са издадени три броя на списание „Известия на Технически университет Габрово” - 47, 48 и 50 (юбилеен, с отпечатани пълноцветни статии) на обща стойност 5 591 лева.

На 21 и 22 ноември 2014 г. в рамките на тържественото честване на 50 годишния юбилей на ТУ-Габрово се организира и проведе Международната научна конференция УНИТЕХ'14. За участие в конференцията, след рецензиране, са приети 258 доклада. От тях 100 доклада са от чужбина, 64 - от университети и научни организации от страната и 94 - от ТУ-Габрово. Най-голям беше броят на чуждестранните участници от Сърбия, Украйна, Македония, Турция, Чехия, Румъния, Австрия, Република Сръбска – Босна и Херцеговина, Литва, Русия, Германия, Полша.

Работата на конференцията протече в 18 секции, по научни направления, представени в *таблица 3.6*. Докладите са публикувани в четири тематични сборника, както и на компакт диск с материалите на конференцията, мултимедийна информация за Университета, покана за участие в следващата конференция УНИТЕХ'2015. Голям интерес предизвика кръглата маса „Актуализиране на учебни програми в Технически университет – Габрово в съответствие с изискванията на бизнеса”, където пред участниците в конференцията и водещи машиностроителни фирми от региона на Централна България е представен опитът на Германия и Австрия по реализиране на дуално обучение в областта на висшето инженерно образование.

Таблица 3.6. Доклади на Международната научна конференция УНИТЕХ'2014

Направление, секция	Изнесени доклади			
	ТУ-Габрово	От страната	От чужбина	ОБЩО
Електротехника и електроника	37	29	45	111
Електротехника и електроенергетика	5	10	5	20
Електроника и Сензорика	7	3	6	16
Комуникационна техника	6	5	13	24
Компютърни системи	2	6	3	11
Компютърни технологии	4	2	15	21
Автоматика	13	3	3	19
Машиностроене и уредостроене	22	10	33	65
Конструиране на машини и уреди	2	-	7	9
Технологии в машиностроенето	6	4	7	17
Технологии в текстилното производство	5	-	6	11
Хидравлика, пневматика и топлотехника	2	1	6	9
Мехатроника, метрология и управление на качеството	7	5	7	19
Стопански науки	34	25	22	81
Икономика и финанси	3	4	5	12
Организация и управление	7	6	3	16
Социални и хуманитарни науки	7	4	-	11
Образователни технологии	3	3	5	11
Математика и информатика	8	2	2	12
Химия и екология	3	2	5	10
Физика	3	4	2	9
ОБЩО	93	64	100	257

Разходите за провеждането на конференцията са осигурени от събраните такси за участие, договори за реклама и спонсори в размер на 23807 лева.

През 2014 г. преподаватели от ТУ-Габрово са участвали в международни научни конференции в Германия, Македония, Сърбия, Румъния, Испания, Франция, Гърция, Турция, Словения, Казахстан, Ирландия, Азербайджан и др.

В *таблица 3.7* са представени обобщени данни за публикационната дейност на преподавателите и докторантите от основните звена. От таблицата се вижда, че 41 статии са публикувани в международни списания и 74 доклада са изнесени на конференции в чужбина. В България, в списания и сборници, са публикувани 118 статии, а на конференции са изнесени 147 доклада. От публикуваните статии в международни списания 15 са с импакт фактор, което е индикатор за високо ниво на научната дейност.

Таблица 3.7. Публикационна дейност през 2014 г.

Основно звено	СТАТИИ				ДОКЛАДИ				ОБЩО
	Международни списания с импакт фактор	Международни списания	Национални списания	Известия и сборници	Международни конференции	UNITECH 2014	Национални конференции	Университетски конференции	
ФЕЕ	4	5	3	21	36	37	21	6	133
ФМУ	6	9	20	9	9	22	16	6	97
ФС	2	16	6	15	23	34	7	2	105
ДЕСО	0	0	0	0	3	1	1	0	5
Унив. договори	0	0	0	0	0	0	5	0	5
ТК-Ловеч	0	0	0	0	3	3	9	0	15
ОБЩО	12	30	29	45	74	97	59	14	360

През 2014 има регистрирани два патента от преподаватели от факултет „Машиностроене и уредостроене” на ТУ - Габрово:

1. Максимов Й. Т., Дунчева Г. В., Кузманов Т. В., Амуджев И. М. Метод за обработка на цилиндрични отвори. Патент за изобретение BG 66384 B1 от 03.01.2014 г.

2. Maximov J. T., Duncheva G.V. Device and Tool for Cold Expansion of Fastener Holes. US patent number 8,915,114 on December 23, USA, 2014.

3.2.2. Издателска дейност

Със средства от бюджета и фонд „Издателска дейност” към Университетския център за научни изследвания и технологии (УЦНИТ), в съответствие с утвърдения от АС на ТУ-Габрово издателски план на Университетско издателство „Васил Априлов” за 2014 година са отпечатани 9 учебника и учебни пособия на стойност 4 936,83 лева:

- „Електроснабдяване” с автор гл. ас. д-р инж. Пламен Цанков;
- „Комутационна и мултиплексна техника. Ръководство за упражнения” с автори доц. д-р инж. Пенчо Пенчев, гл. ас. д-р инж. Ивелина Балабанова, ас. инж. Мирослав Славов;
- „Теория на управлението - част 1” с автор доц. д-р инж. Драгомир Чантов;
- „Елементи и възли в мехатрониката” с автори доц. Генеди Цветанов, гл. ас. д-р Мирослава Ненчева;
- „Теория на механизмите и машините” с автор доц.д-р Марин Йорданов Маринов;
- „Компютърна графика” с автор доц. Пенка Неделчева;
- „Техника и технологии за обработване на отпадъци” с автор проф. Стефан Къртунов;

- „Основи на счетоводството – сборник тестове и задачи” с автор доц. Весела Димова;
- „Ръководство за упражнения по химия” с автори доц. Милена Колева, доц. Пенчо Стойчев, гл. ас. Драгомир Василев.

3.3. Научно-приложна и приложна дейност

Научно-приложна и приложна дейност в ТУ-Габрово се осъществява в Университетския център за научни изследвания и технологии и Университетския център за информационни системи и технологии (УЦИСТ). В УЦНИТ се включват университетските научноизследователски и учебно-производствени лаборатории и центрове и Университетско издателство „Васил Априлов”, а в УЦИСТ - сектор "Информационно осигуряване" и сектор „Техническо обслужване”.

3.3.1. Научно-приложна дейност, производство и услуги

Дейността на УЦНИТ през 2014 г. е в следните направления:

- научноизследователска, научно-приложна и приложна дейност, както и производство на основата на договори с външни възложители;
- производствени услуги, извършвани от Университетско издателство „Васил Априлов”;
- услуги, извършвани от университетската книжарница.

През 2014 г. в УЦНИТ са реализирани договори с външни възложители за 22 607 лв. При изпълнението на договорите най-голям принос имат следните научноизследователски и учебно-производствени лаборатории: „Динамика на машините” с ръководител доц. д-р инж. Марин Маринов; „Фотон – метрология и метрологично осигуряване” с ръководител доц. д-р инж. Димитър Дичев; „Изпитания на металите” с ръководител проф. д-р инж. Йордан Максимов; Учебно-производствен център „СНС технологии, САД/САМ проектиране и прототипиране” с ръководител доц. д-р инж. Йосиф Митев; „Текстил” с ръководител доц. д-р инж. Красимир Друмев.

През 2014 г. в Университетско издателство „Васил Априлов” са изработени печатни изделия и услуги за 68 985 лв., от които 11 857 лв. за външни клиенти, а книжарницата има приходи от 39 844 лв. (15 321 лв. от продажба на учебници, 23 326 лв. от продажба на документи и бланки и 1 197 лв. от копирни услуги).

3.3.2. Развитие на информационната система на ТУ-Габрово

3.3.2.1. Дейност на сектор "Информационно осигуряване" към УЦИСТ

- Дейности, свързани с разработване на програмни приложения (софтуер):

- Координирани са и са разрешени основните задачи, свързани с проектирането и разработването на информационни системи по проект BG051PO001-3.1.08-0043 „Усъвършенстване на процесите на управление в ТУ-Габрово посредством прилагане на информационни технологии“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”.

- Внедрена е автоматизирана деловодна система (АИС) (<http://ads.tugab.bg>). Извършена е настройка на работните процеси в АИС. Разработени са вътрешни правила и е актуализирано ръководството за работа с нея. Проведено е обучение на звена и сектори за работа със системата.

- Разработена е и е внедрена web базирана система за онлайн публикуване на списание „Известия на Техническия университет - Габрово” (<http://izvestia.tugab.bg>). Проведено е обучение за работа със системата.

- Актуализирани са структурата на базата данни (БД) на Университетската информационна система (УИС) и модулите за автоматично генериране на данни за студентите на ТУ-Габрово към националната информационна система на МОН.

- Внедрена е система за анкетиране на търсенето на научния продукт на ТУ-Габрово и оценка за него от всички заинтересовани страни (<http://atnp.tugab.bg>).

- Актуализирани са модули и са разработени нови процедури в БД на УИС във връзка с подаване на данни (включително свързани с рейтинговата система), изпращане на

сканирани изображения и заявки за отпечатване на холограмни стикери в Регистъра на завършилите студенти и докторанти на МОН.

- Актуализирани са модули на подсистемата КСП за обезпечаване на кандидатстудентския прием.

- Актуализирани са и усъвършенствани модули на УИС.

- Актуализирани са модули на системата за автоматизиран разпис на учебните занятия.

- Разработени са справки във връзка със студентското състояние, за НСИ, НАОА, МОН и администрацията на ТУ-Габрово (включително ТК-Ловеч), в т.ч. справки за годишно приключване, рейтинговата система, акредитации.

- Създадени са нови web модули за публикуване на решения от извършени одити, решения на НАОА и мерки за подобряване на качеството на обучение.

- Изготвени са справки за ТК-Ловеч, в т.ч. за очаквани дипломанти и брой прекъснали по години.

- *Дейности, свързани с обезпечаване на работата на информационната система:*

- Осигурено е съдействие на отделните звена и сектори на ТУ-Габрово при работа и експлоатация на модулите и подсистемите на УИС.

- Осигурено е съдействие на отделните звена и сектори на ТУ-Габрово при работа с други информационни системи на Университета.

3.3.2.2. Дейност на сектор „Техническо обслужване” към УЦИСТ

През изминалата 2014 г. дейността на сектора беше съсредоточена в две направления: Техническо обслужване и Интернет публикации.

- *Техническо обслужване*

Дейността на направлението е насочена към извършване на контрол, диагностика и ремонт на компютърна техника, осигуряване на достъп на потребителите до университетската компютърна мрежа (УКМ) и интернет.

През 2014 г. в сектора са обособени потребителските заявки и е подготвена документация за ежегодното провеждащия се търг за компютърна техника. В резултат са закупени компютърна техника и периферни устройства на стойност 165000 лв. без ДДС. Техниката е инсталирана, раздадена и въведена в експлоатация.

Служителите в сектора са обслужили повече от 580 потребителски заявки, свързани с проблеми, възникнали по време на експлоатацията на компютърна, принтерна и офис техника, мрежовата и интернет свързаност.

В рамките на ежегодното провеждащото се модернизиране и разширяване на УКМ са извършени следните дейности:

- Изградена е система за видео наблюдение в учебен корпус 6 и в студентското общежитие, обособена в 3 сегмента по 16 камери.

- Изградена е и е въведена в експлоатация мрежа за безжичен достъп до интернет в студентското общежитие, обособена в 2 зони, обхващащи всички етажи и в хотелската част, обособена в 3 зони, обхващащи съответно 1-ви и 2-ри етаж.

- Въведени са в експлоатация 8 лекционни зали с мултимедийна техника, от които шест зали с безжични мултимедийни проектори и две - с кабелни.

- *Интернет публикации*

Целта на направлението е обслужване на университетският web сайт и други web сайтове, спомагащи дейността на Университета. През изтеклата година са извършени следните дейности:

- Напълно обновена е информацията на сайта на кандидатстудентския прием.

- Изцяло е обновена информацията по програма „Еразъм”.

- Обновена е информацията за различни звена и катедри.

- Обновена е информацията за акредитацията на професионалните направления и докторските програми в ТУ-Габрово.

- Публикувани са 11 галерии със снимки.

- Публикувани са броевете на вестник „Известник”.
- Въведени са 3 учебника в електронното издателство на университета и 3 броя на университетското списание „Известия на Технически университет - Габрово“.
- Осигурено е безаварийно функциониране на сайта на Международната научна конференция УНИТЕХ.

3.4. Участие на ТУ-Габрово в сдружения с фирми и организации

През 2014 г. ТУ-Габрово е участвал в следните фирми и сдружения:

- Високотехнологичен център ЕООД (ВТЦ ЕООД);
- Българо-германски институт по управление на качеството и промишлен мениджмънт - БГИК ООД.

3.4.1. Високотехнологичен център ЕООД

Дейността на ВТЦ ЕООД, свързана с научно-приложна дейност, производствена дейност и предоставяне на услуги, е преустановена на 1^{-ви} март 2012 г.

3.4.2. Българо-германски институт по управление на качеството и промишлен мениджмънт - БГИК ООД

В периода 01.01 – 31.12.2014 година дейността на БГИК ООД е в областта на консултирането и обучението по системи за управление, базирани на международни стандарти. Постигнати са следните резултати:

- *В областта на консултирането:*

Сключени са и успешно са приключили със сертификация 4 нови договора за консултантски услуги (изграждане на системи за управление на качеството по ISO 9001:2008, системи за управление на околната среда по ISO 14001:2004, системи за управление на здравето и безопасността при работа по OHSAS 18001:2007) с:

- „ТРИКОТЕКС” ООД – Габрово – ISO 9001;
  - „КРАТОС СТРОЙ” ООД – Габрово – ISO 9001 и ISO 14001;
  - „МИЛИЕР ЕЛЕКТРОИНЖЕНЕРИНГ” ООД – Габрово – ISO 9001;
  - „АПОЛОН-ДК” ООД – Габрово – ISO 9001, ISO 14001 и OHSAS 18001 .
- Финансовите приходи от консултантска дейност за 2014 г. са 15364 лв.

- *В областта на обучението:*

Проведени са обучения и семинари на тема:

- “Вътрешни одитори по ISO 9001:2008” – “ТОП КОНТРОЛ” ЕООД – София, „НБИ КОНСОРЦИУМ” ООД – Габрово;
- „Основни положения за превантивната техника на качеството - анализ на потенциалните недостатъци и последиците им (FMEA)” – “ГТМ” ООД (“Група технология на металите - А. Балевски”) – София;
- „Вътрешни одитори, съгласно изискванията на ISO 9001:2008, ISO 14001:2004 и OHSAS 18001:2007” – “БУЛХИМ” ЕАД – Сливен;
- „Обучение на ръководители и специалисти по управление на околната среда, отговаряща на стандарта ISO 14001:2004” – “ВИТТЕ АУТОМОТИВ БЪЛГАРИЯ” ЕООД – Русе;
- „Анализ на първопричините Root Cause Analysis (RCA)” – “ВИТТЕ АУТОМОТИВ БЪЛГАРИЯ” ЕООД – Русе;
- „Статистически контрол на процесите” – „КАПРОНИ” АД – Казанлък;
- „Анализ на измервателните системи” (MSA)” – “КАПРОНИ” АД – Казанлък;
- „Основни положения за превантивната техника на качеството - анализ на потенциалните недостатъци и последиците им (FMEA)” – “ВИТТЕ АУТОМОТИВ БЪЛГАРИЯ” ЕООД – Русе;
- “Университетска система за управление на качеството. Функциониране, оценяване и подобряване. Вътрешни одити, сертификация и акредитация.” – ЮЗУ „НЕОФИТ РИЛСКИ” – Благоевград;

- „Вътрешен одитор и отговорник по качеството в лаборатории за изпитване и калибриране”, проведено съвместно със Съюза на строителните лабораторни специалисти в България: „КРИЕЙШЪНС” ООД – Габрово, „ПЪТНО СТРОИТЕЛНА КОМПАНИЯ ЕС БИ ЕС” АД – Стара Загора, „КиМ КОНСУЛТ ИНЖЕНЕРИНГ” ЕООД – Хасково, „ПЪТНА КОМПАНИЯ” ЕАД – София, „СК-13 ПЪТСТРОЙ” АД – Перник, „КОНТРОЛ” ООД – Хасково, „БУЛИТ 2007” ЕООД – София, „ИСА – 2000” ЕООД – София, „БУЛСТРОЙ – СМК” АД - Габрово, „БЛАГОУСТРОЙСТВЕНИ СТРОЕЖИ” ООД – Благоевград, „БУЛКАРГО” ООД – Варна, „ПЪТИНЖЕНЕРИНГ” ЕООД – Пловдив, „ЕСКАНА” АД – Варна, „ИНЖСТРОЙ” АД – Пловдив, „ТЕХНОТЕСТ” ООД – Враца, „ПСТ ПЛЕВЕН” ЕООД – Плевен, „ЦНИП при УАСГ” – София;

- „Метрология и метрологично осигуряване” – „ЕНЕРСИС” АД – Търговище, "ТЕНЗО-02" ООД – Шумен.

Проведени са и обученията по договори за консултантска услуга.

Финансовите приходи от обученията за 2014 г. са 18290 лв.

- *Други приходи:*

Финансовите приходи от други дейности (банкови лихви) за 2014 г. са 1 лв.

Като обобщение на резултатите от дейността на “БГИК” ООД през 2014 г. може да се отчете, че дружеството завършва със счетоводна (брутна) печалба от 891 лв. и чиста печалба от 802 лв.

3.5. Изводи и препоръки

- *Научноизследователската дейност, финансирана със средства от Държавния бюджет, е организирана и проведена на добро ниво. Резултатите от реализирането на 51 договора са отразени в 321 публикации в научни списания, симпозиуми и конференции. Проведените изследвания са допринесли за научното израстване на преподавателския състав.*
- *Въпреки проблемите при работата на Национален фонд „Научни изследвания”, през 2014 г. са усвоени 18329 лева по 3 договора. Един колектив от Университета е включен като партньор в одобрен проект от конкурсната сесия за 2014 година на фонд „Научни изследвания”.*
- *Съвместната научна работа на преподаватели и студенти при реализиране на научноизследователски проекти е отразена в Студентската научна сесия, по време на която са изнесени 125 доклада в три научни направления.*
- *На много добро ниво протече Международната научна конференция УНИТЕХ’14, по време на която в 18 секции са представени 258 доклада, от които 100 - на чуждестранни участници. С голям интерес от страна на участници и гости преминаха дискусиите на пленарната сесия на конференцията, по време на която бяха представени доклади на тема „Ролята на информатиката в модерната система на здравеопазване” и „Безконтактна зарядна станция за зареждане на електромобили в статичен и динамичен режим”, както и кръглата маса „Актуализиране на учебни програми в Технически университет – Габрово в съответствие с изискванията на бизнеса”, където пред участниците в конференцията и водещи машиностроителни фирми от региона на Централна България беше представен опитът на Германия и Австрия при реализиране на дуално обучение в областта на висшето инженерно образование*
- *Публикационната дейност на научно-преподавателския състав е на добро ниво. Отпечатани са 360 статии и доклади, от които 12 - в списания с импакт фактор. Издадени са три нови броя на списание „Известия на Технически университет Габрово”, включително юбилейният петдесети брой, в които са поместени 52 статии.*

- Университетското издателство „Васил Априлов” работи активно по подготовката и отпечатването на документацията за кандидатстудентската кампания на Университета, материалите във връзка с петдесет годишния юбилей на ТУ-Габрово, рекламни материали, списание „Известия на Техническия университет Габрово”, вестник „Известник”, сборниците от международната научна конференция УНИТЕХ'14, учебници и ръководства за упражнения.
- Дейността на Университетския център за информационни системи и технологии в направление „Информационно осигуряване” е свързана с разработването на проект BG051PO001-3.1.08-0043 „Усъвършенстване на процесите на управление в ТУ-Габрово посредством прилагане на информационни технологии“. Внедрени са автоматизирана деловодна система на ТУ-Габрово, web базирана система на списание „Известия на Техническия университет-Габрово”, система за анкетиране за търсенето на научния продукт на ТУ-Габрово и оценка за него от всички заинтересовани страни. Актуализирани са структурата на базата данни на УИС и модули за автоматично генериране на данни за студентите на ТУ-Габрово към националната информационна система на МОН и рейтинговата система на висшите училища. Дейността на УЦИСТ в направление „Техническо обслужване” е насочена към осигуряване на достъп на потребителите до университетската компютърна мрежа и интернет, инсталиране и въвеждане в експлоатация на нова техника в ТУ-Габрово, изграждане на магистрални трасета на системата за видеонаблюдение, обновяване на информацията на сайта на ТУ-Габрово и създаване на нови рубрики.
- Необходимо е да се активизира работата на научно-преподавателския състав от Университета за подготовка и участие с проекти по Рамковата програма на Европейския съюз Хоризонт 2020 и стартиращата Оперативна програма „Образование и наука за интелигентен растеж”.

4. АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ

За осигуряване на високо качество на обучението и научноизследователската дейност ТУ-Габрово разполага с необходимия квалифициран академичен състав. Състоянието и развитието на академичния състав е основен показател за състоянието и развитието на Университета.

4.1. Състояние на академичния състав

Академичният състав на ОТД в ТУ-Габрово, заедно с ТК-Ловеч, се състои от 186 преподаватели, от които хабилитираните преподаватели са 80 (43%), а нехабилитираните - 106 (57%) - таблици 4.1 и 4.2.

Съотношението на хабилитираните към нехабилитираните преподаватели за 2012 г., 2013 г. и към декември 2014 г. е показано в таблица 4.2.

Сравнявайки данните с предходната 2013 г., може да се отчете, че за ТУ-Габрово академичният състав е намалял с 9 преподаватели на ОТД. Изменението по основни звена е, както следва: във ФЕЕ има намаление с 1 преподавател; във ФМУ – със 7 преподаватели; във ФС – с 3 преподаватели.

От таблица 4.3 се вижда, че през 2014 г. ТУ-Габрово са напуснали 15 преподаватели, обявени са 11 конкурса – 1 за академична длъжност „професор”, 3 за академична длъжност „доцент”, 5 за академична длъжност „главен асистент” и 2 за академична длъжност „асистент”. В резултат на проведени конкурси академичната длъжност „доцент” е заета от 2 преподаватели, академичната длъжност „главен асистент” - от 1 преподавател и „академичната длъжност „асистент” - от 2 преподаватели (към 31.12.2014 г.).

Таблица 4.1. Академичен състав (към 31 декември 2014 г.)

Катедра/ Осн. звено	Проф. дн		Проф. д-р		Доц. дн		Доц. д-р		Гл. ас. д-р		Гл. ас.		Ас. д-р		Ас.		ОБЩО
	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	
АИУТ	-	-	1	11,11	-	-	4	44,44	1	11,11	1	11,11	-	-	2	22,22	9
Е	-	-	1	9,04			4	36,36	4	36,36	2	18,18	-	-	-	-	11
ЕСЕО	-	-	-	-			2	28,57	1	14,29	1	14,29	-	-	3	42,85	7
КСТ	1	9,09	-	-			4	36,36	1	9,09	2	18,18	-	-	3	27,27	11
КТГ	-	-	-	-			5	55,56	1	11,11	1	11,11	-	-	2	22,22	9
ОБЕ	-	-	1	10			4	40	1	10	1	10	-	-	3	30	10
ФЕЕ	1	1,75	3	5,26			23	40,35	9	15,79	8	14,04	-	-	13	22,81	57
ЕТ	-	-	-	-			3	42,86	3	42,86	-	-	-	-	1	14,28	7
ИДГТ	-	-	-	-			4	40	2	20	4	40	-	-	-	-	10
МГТ	-	-	1	8,33			6	50	3	25	1	8,33	-	-	1	8,33	12
МУ	-	-	1	9,1			6	54,54	2	18,18	-	-	-	-	2	18,18	11
ТМ	1	11,11	1	11,11			2	22,22	4	44,44	1	11,11	-	-	-	-	9
ФМУ	1	2,04	3	6,12			21	42,86	14	28,57	6	12,24	-	-	4	8,16	49
Менид- жмънт	-	-	-	-			7	50	2	14,29	2	14,29	3	21,42	-	-	14
ССН	-	-	-	-			9	50,25	1	6,25	2	12,5	-	-	3	25	15
Мат.	2	22,22	-	-	1	11,11	2	22,22	1	11,11	1	11,11	1	11,11	1	11,11	9
ПИ	-	-	-	-			2	28,57	3	57,14	1	42,86	1	14,3	-	-	7
ФХЕ	-	-	-	-			2	25,00	2	25,00	3	37,5	-	-	1	12,5	8
ФС	2	3,77	-	-	1	1,87	22	41,51	9	16,98	9	16,98	5	9,43	5	9,43	53
ДЕСО	-	-	-	-			2	14,28	1	7,14	6	42,86	-	-	5	35,72	14
ТУ- Г-во	4	2,31	6	3,47	1	0,58	68	39,31	33	19,07	29	16,76	5	2,9	27	15,03	173
ТК- Ловеч	-	-	-	-			1	7,7	1	7,7	9	69,23	-	-	2	15,4	13
ОБЩО	4	2,15	6	3,22	1	0,54	69	37,10	34	18,28	38	20,43	5	2,7	30	16,13	186

Таблица 4.2. Съотношение между хабилитирани и нехабилитирани преподаватели

Основно звено	м. декември 2012 г.					м. декември 2013 г.					м. декември 2014 г.				
	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		ОБЩО
	бр.	%	бр.	%		бр.	бр.	%	бр.		%	бр.	бр.	%	
ФЕЕ	29	47,5	32	52,5	61	26	44,8	32	55,2	58	27	47,4	30	52,6	57
ФМУ	32	53,3	28	46,7	60	30	53,6	26	46,4	56	25	51,0	24	49,0	49
ФС	27	45	33	55	60	26	46,4	30	53,6	56	25	47,2	28	52,8	53
ДЕСО	2	14,3	12	85,7	14	2	14,3	12	85,7	14	2	14,3	12	85,7	14
ТУ –Г-во	90	45,3	105	54,7	195	84	45,7	100	54,3	184	79	45,7	94	54,3	173
ТК-Ловеч	-	-	14	100	14	1	7,7	12	92,3	13	1	7,7	12	75	13
ОБЩО	90	43,1	119	56,9	209	85	43,1	112	56,9	197	80	43,0	106	57,0	186

Таблица 4.3. Изменение на академичния състав през 2014 г.

Основно звено	Пенсионирани/ напуснали преподаватели, бр.			Обявени конкурси					Назначени			
	Хаб.	Нехаб.	Общо	Ас.	Гл.ас.	Доц.	Проф.	Общо	Ас.	Гл.ас.	Доц.	Общо
ФЕЕ	1	2	3	1	1	2	-	4	1	1	2	4
ФМУ	5	4	9	1	1	-	-	2	1	1	-	2
ФС	1	2	3		3	1	1	5	-	2	-	2
ДЕСО	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ТК-Ловеч	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ТУ-Г-во	7	8	15	2	5	3	1	11	2	4	2	8
ОБЩО	7	8	15	2	5	3	1	11	2	4	2	8

4.2. Развитие на академичния състав

Кадровото развитие на академичния състав в ТУ-Габрово е показано в *таблица 4.4*. През 2014 г. 6 преподаватели са придобили ОНС „доктор”, като трима са защитили в други университети. Един преподавател е придобил научната степен „доктор на науките”. Академичната длъжност „доцент” са заели 2 преподаватели, а академичната длъжност „главен асистент” – 4 преподаватели.

Таблица 4.4. Развитие на академичния състав

№	Име, презиме, фамилия	Научна степен		Академична длъжност	
		Доктор	Доктор на науките	Главен асистент	Доцент
1.	Биляна Стойнова Стойнова	20.05.2014			
2.	Даниела Господинова Недева	05.09.2014			
3.	Христина Иванова Денева	05.09.2014			
4.	Недю Диянов Недев	18.09.2014		16.12.2014	
5.	Нели Иванова Николова	30.09.2014			
6.	Милена Радославова Рачева		18.03.2014		
7.	Калин Красимиров Крумов			24.11.2014	
8.	Георги Цонев Велев				28.01.2014
9.	Илия Веселинов Неделчев				28.01.2014
10.	Жанета Николаева Цонева	02.10.2014		09.12.2014	
11.	Петко Асенов Найденов			04.12.2014	
ОБЩО		6	1	4	2

4.3. Изводи и препоръки

- *Технически университет–Габрово разполага с академичен състав на основен трудов договор, който отговаря на изискванията на Закона за висшето образование и осигурява качеството на учебния процес и научноизследователската дейност.*
- *Обявяването на конкурси за академични длъжности се съобразява с препоръките на Акредитационния съвет и постоянните комисии на Националната агенция за оценяване и акредитация и изискванията за минимален брой на състава на основните звена в ТУ-Габрово, като се спазват приетите от Академичния съвет съотношения между хабилитирани и нехабилитирани преподаватели.*
- *Необходимо е да се стимулира научноизследователската дейност на академичния състав при разработване на дисертационни трудове за придобиване на научната степен „доктор на науките”.*
- *През 2015 г. да се създаде и поддържа единен регистър за проведени обучения и специализации за повишаване на квалификацията на академичния състав в страната и чужбина. Информацията от регистъра да бъде използвана при атестирането на академичния състав на ТУ-Габрово.*

5. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Един от основните приоритети в утвърждаването и развитието на Технически университет - Габрово е международното сътрудничество. Дейностите през изминалата 2014 г. до голяма степен са реализирани под знака на честването на 50-годишнината от създаването на Университета.

Сътрудничеството с висши училища и научни институции от Европейския съюз се осъществява на базата на Европейските образователни и научноизследователски програми. Партньори са над 150 образователни и научни институции от Европа, Азия и Латинска Америка. Активно се работи за реализирането на дейностите, заложи в двустранните договори за сътрудничество, подписани с 68 университета от 21 страни.

Комуникацията и партньорството в международна среда са акцентите в политиката на Технически университет - Габрово в условията на засилена конкуренция на националния и международния образователен пазар. Задълбочената и последователна международна дейност допринася за утвърждаването на Университета като конкурентоспособно средище на знанието и за интегрирането му към Европейското образователно пространство.

През 2014 г. дейностите по международното сътрудничество са подчинени на следните *приоритети*:

- Задълбочаване на съществуващите и установяване на нови международни контакти.
- Сближаване на Университета с водещи европейски и международни институции за висше образование.
- Активизиране на международния обмен на студенти и преподаватели.
- Провеждане на преговори с чуждестранните партньорски университети за сключване на договори за съвместно обучение на докторанти.
- Проучване на възможности за реализиране на програми за двойни дипломи с университети от Германия.
- Привличане на чуждестранни студенти.
- Участие в международни и национални програми и проекти.
- Прозрачност в дейностите по изпълнение на национални и международни проекти.

През календарната 2014 г. международната дейност на ТУ-Габрово се осъществява в следните *направления*:

- Участие в международни образователни и научноизследователски програми;
- Двустранно сътрудничество;
- Участие в международни научни форуми, симпозиуми и конгреси.

5.1. Международни програми

Сътрудничеството с висши училища и научни институции от Европейския съюз (ЕС) се осъществява предимно в рамките на Европейските образователни и научноизследователски програми.

През отчетния период ТУ-Габрово участва в реализирането и успешното приключване на проекти по програмите Еразъм, Леонардо да Винчи, Грюндвиг, Коменски, Югоизточна Европа, Интелигентна енергия Европа, 7 Рамкова програма, ТЕМПУС, UNESCO, ОП „Развитие на човешките ресурси” и др. (*таблица 5.1*).

През 2014 г. голяма част от проектите, финансирани от Европейски програми, приключиха успешно, започна новият програмен период 2014-2021 година.

В тази връзка ТУ-Габрово се включи като партньор в няколко международни проектни предложения към новата програма на ЕС „Еразъм+”.

Към европейската програма за иновации и научни изследвания Хоризонт 2020, която се води наследник на Седма рамкова програма, също са подадени проектни предложения от ТУ-Габрово като координатор в сферата на еко- и енергоспестяващите технологии.

Таблица 5.1. Международни проекти

№	ТЕМА	НОМЕР	ПЕРИОД	Финансиране (Кофинансиране)
ЕРАЗЪМ Мобилност				
1	Студентска и преподавателска мобилност Координатор: проф. д-н. Райчо Иларионов	2013 –ЕРА- МОБ-38	01.07.2012 – 30.09.2013	73 952.00 €
2	Студентска и преподавателска мобилност Координатор: проф. д-н. Райчо Иларионов	2014-1-BG01- KA103-000292	01.07.2014 – 30.09.2015	84 411 €
КОМЕНСКИ				
3	Chemistry is all around Network Контактно лице: доц. д-р Милена Колева	518300-LLP- 2011-IT- COMENIUS- CNW	1.12.2011 - 30.11.2014	18 326,25 € (6 108,75 €)
ГРЮНДВИГ				
4	Active Ageing Learning Community Контактно лице: Ирена Рашкова	526384-LLP-1- 2012-1-BG- GRUNDTVIG- GMP	01.11.2012 - 31.10.2014	42 508 € (14 170 €)
ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ – Трансфер на иновации				
5	Modern University in Modern Europe Контактно лице: Цветелина Петрова	2012-1-PL1- LEO05-27455	1.12.2012г. – 30.11.2014	21 686,76 € (7 228,92€)
6	Automatization, Robotization for a new Reindustrialised Europe Контактно лице: проф. д-р Тошко Ненов	2013-1-PL1- LEO05-37568	1.12.2013 – 30.11.2015	58 372 € (19 457 €)
7FP - SEVENTH FRAME PROGRAMME				
7	Innovative fast inductive charging solution for electric vehicles – FastInCharge Контактно лице: проф. д-н. Райчо Иларионов	314284	1.10.2012г. - 30.09.2015	230 040 € (107 880€)
LLP/Ключова дейност 2				
8	Game Based Language Learning Контактно лице: Ирена Рашкова	531327-LLP-1- 2012-1-PT-KA2- KA2MP	2012 - 2014	19 869 € (6 624 €)
TEMPUS				
9	Innovation and Implementation of Curriculum Vocational Studies in the Field of Digital Television and Multimedia Контактно лице: проф. д-н. Райчо Иларионов	517022- TEMPUS-1- 2011-1-RS- TEMPUS-JPCR	2011-2014	22783 €
South East Europe				
10	Tackling the “Broadband Gap” in SEE Rural areas through PPP model Контактно лице: доц. д-р Николай Маджаров		септември 2012 – август 2014	82607,25 € (14577,75 € от МРРБ)

Таблица 5.1

№	ТЕМА	НОМЕР	ПЕРИОД	Финансиране (Кофинансиране)
LIFELONG LEARNING				
11	Future Education and Training in computing: How to Support Learning at Anytime Anywhere Контактно лице: доц. д-р Иван Симеонов	539461-LLP-1-2013-1-BG-ERASMUS-ENW	01.10.2013 – 30.09.2016	1800€
NORWAY GRANTS				
12	Development and Manufacturing of Innovative Energy Saving Industrial lightings with Built-in LEDs	RAAND 2401/104568	07.11.2014 – 30.04.2016	280000,01€
ОП „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”				
13	Студентски стипендии за равен достъп до образование и повишаване на мотивацията за по-добри резултати Контактно лице: проф. д-тн. Райчо Иларионов	BG051PO001-4.2-04	2014 г.	
14	Развитие и внедряване на виртуални технологии за устойчиво развитие на дистанционното обучение в ТУ – Габрово Контактно лице: доц. д-р Минчо Симеонов	BG051PO001-4.3.04-0051	2012 – 2014	520 311,86 лв.
15	"Студентски практики" Контактно лице: доц. д-р Марин Маринов	Д01-205/18.06.2012г	2012-2014	866 675,04 лв
16	Актуализиране на учебни програми в Технически Университет - Габрово в съответствие с изискванията на бизнеса	BG051PO001-3.1.07-0035	25.06.2013 – 25.02.2015	119 333,03 лв.
17	Усъвършенстване на процесите на управление в ТУ-Габрово посредством прилагане на информационни технологии Контактно лице: Доц. Алдениз Рашидов	BG051PO001-3.1.08-0043	28.01.2013 – 27.07.2014	338 749,36лв.
18	Система за кариерно развитие на академичния състав в ТУ-Габрово Контактно лице: Доц. д-р Мариел Пенев	BG051PO001-3.1.09-0017	23.04.2013 – 23.10.2014	51 595,40 лв.
19	Подпомагане израстването на научните кадри в инженерните науки и информационните технологии Отговорник: доц. д-р Ирина Александрова	BG051PO001-3.3.06-0008	2013 – 2015	176 303,51 лв.

5.1.1. Програма ЕРАЗЪМ

Програма Еразъм, насочена към висшето образование, е най-успешната схема на европейската програма за образование и обучение „Учене през целия живот”(LLP).

5.1.1.1. Децентрализирани дейности

- Студентска, преподавателска мобилност и мобилност на неакадемичния състав

През изминалата година приключиха дейностите по Институционалния договор с Центъра за развитие на човешките ресурси № 2013 – ERA-MOB-38 и стартираха дейностите по Договор № 2014-1-BG01-KA103-000292.

Утвърдените и реализирани студентски и преподавателски мобилности са представени в *таблица 5.2*.

Таблица 5.2. Студентска и преподавателска мобилност

Дейности	2013/2014			2014/2015		
	Бр. участници		Субсидия, Евро	Бр. участници		Субсидия, Евро
	Плани- рани	Реализи- рани		Плани- рани	Реализи- рани	
Студентска мобилност с цел обучение	10	8	31 714	12	3	34 294
Студентска мобилност с цел практика	5	5	9 441	8	0	26 634
Преподавателска мобилност с цел преподаване	20	20	21 531	11	4	11 933
Мобилност на преподавателски и преподавателски състав - обучение	3	5	2 645	2	1	

Броят на гостуващите чуждестранни преподаватели през отчетната 2014 г. е 16 (от Германия, Гърция, Великобритания, Австрия, Турция, Литва, Латвия, Румъния и Чехия), а броят на входящите мобилности на преподавателски и преподавателски състав с цел обучение е 8 (за 2013 г. – 10 преподавателски мобилности с цел преподаване и 5 мобилности на персонала с цел обучение).

Реализирана е *входяща преподавателска мобилност с цел преподаване* от:

1. Michael Brickman (FH Joanneum) – м. февруари 2014г.
2. Prof. Dr. Jurgen Gemeinhardt (FH Schmalkalden) – м. май 2014г.
3. Prof. Emil Kolev (FH Schmalkalden) – м. август 2014 г.
4. Karakoulidi Konstantinos (Eastern Macedonia and Thrace Institute of Technology) – м. март 2014г.
5. Kogias Panagiotis (Eastern Macedonia and Thrace Institute of Technology) – м. март 2014г.
6. Iveta Dembovska (Rezeknes Augstskola) – м. април 2014 г.;
7. Inese Silicka (Rezeknes Augstskola) – м. април 2014 г.;
8. Dr. Stephen Green (Teesside University) – м. март 2014 г.;
9. Prof. Dr. Silviu Macuta (University "Dunarea de Jos" of Galati) – м. септември 2014 г.;
10. Assoc. Prof. Kasim Biber, Ph.D. (Bartın University) – м. март 2014 г.;
11. Prof. Nikolaj Ganev (Czech Technical University in Prague) – м. май 2014 г.;
12. Prof Kalus Vollert (HS Mittweida) – м. септември 2014 г.;
13. Folker Renken (Jade University) – м. ноември 2014 г.;
14. Paul Beckman (Jade University) – м. ноември 2014 г.;
15. Josef Timmerberg (Jade University) – м. ноември 2014 г.;
16. Prof. Rainer Loidl (FH Joanneum) - м. ноември 2014 г.

Входяща мобилност на преподавателски и преподавателски състав с цел обучение е реализирана от:

1. Prof. Dr. Silviu Macuta (University "Dunarea de Jos" din Galati) – м. април 2014 г.;
2. Barbara Meyer (FH Frankfurt am Main) – м. юни 2014 г.;

3. Prof. Nikolae Badea (University “Dunarea de Jos” din Galati) – м. юли 2014 г.;
4. Marcel Oanca (University “Dunarea de Jos” din Galati) – м. юли 2014 г.;
5. Rima Tamosiuniene (Mykolas Romeris University) – м. ноември 2014 г.;
6. Panagiotis Kogias (Eastern Macedonia and Thrace Institute of Technology) – м. ноември 2014 г.;
7. Konstantinos Karakoulidis (Eastern Macedonia and Thrace Institute of Technology) – м. ноември 2014 г.;
8. Konstantinos Potolias (Eastern Macedonia and Thrace Institute of Technology) – м. ноември 2014 г.

Реализирана е *входяща студентска мобилност с цел обучение на 1 чуждестранен Еразъм студент*: Edgars Provejs (Rezeknes Augstskola) – февруари - юни 2014 г. (за 2013 г. – 4 студентски мобилности с цел практика).

През 2014 г. *5 студенти са провели специализирана Еразъм-практика в чуждестранни фирми* в Турция, Латвия и Чехия, а 10 студенти са се обучавали в чуждестранни висши училища в Австрия, Германия, Латвия, Чехия и Швейцария (за 2013 г. – 2 студентски мобилности с цел практика и 7 студентски мобилности с цел обучение).

Реализирани са 18 преподавателски мобилности, от които в Германия – 2, Латвия – 1, Литва – 2, Румъния – 1, Турция – 2, Чешка република – 6, Гърция – 2, Испания – 2, както и 5 мобилности на преподавателски и преподавателски персонал с цел обучение в Австрия – 2, Румъния – 2 и Великобритания - 1 (за 2013г. – 25 преподавателски мобилности с цел преподаване и 4 мобилности на персонала с цел обучение).

В началото на 2014 година е подписана нова харта за висше образование „Еразъм”, валидна за целия програмен период. От месец септември 2014 г. започна работа по новата европейска програма за мобилност на студенти и персонал във висши учебни заведения – „Еразъм+”.

Програма „Еразъм+” развива постиженията на изпълняваните в продължение на повече от 25 години европейски програми в областите на образованието, обучението и младежта, като включва както вътрешноевропейско, така и международно измерение на сътрудничество. „Еразъм+” интегрира в себе си следните европейски програми от предходния период (2007-2013 г.): Програма за обучение през целия живот; Програма „Младежта в действие”; Програма „Еразъм Мундус”; Програма „Темпус”; Програма „Alfa”; Програма „Edulink”; Програма за сътрудничество с индустриализираните държави в областта на висшето образование. „Еразъм+” има за цел да бъде по-ефективен инструмент за удовлетворяване на истинските потребности от развитие на човешкия и социалния капитал в и извън Европа.

Продължава активното подписване на интер-институционални споразумения с университети от Германия, Турция, Румъния, Латвия, Испания, Португалия, Чехия и други държави от ЕС по повод новата програма Еразъм+.

Новите интер-институционални споразумения по програма Еразъм+ за периода 2014/2021, подписани през 2014 г. (18 на брой), са с:

1. Coventry University, United Kingdom;
2. HS WISMAR University of Applied Sciences: Technology, Business and Design, Wismar, Germany;
3. Catholic University of Applied Sciences Freiburg, Germany;
4. University of Applied Sciences Schmalkalden, Germany;
5. Jade Hochschule, Wilhelmshaven, Germany;
6. Universidad de Malaga, Spain;
7. Rezeknes Augstskola, Rezekne, Latvia;
8. Kaunas University of Technology, Kaunas, Lithuania;
9. Mykolas Romeris University, Vilnius, Lithuania;
10. Wroclaw University of Technology, Poland;
11. Czestochowa University of Technology, Poland;
12. Polytechnic Institute of Braganca, Portugal;

13. "Gheorghe Asachi" Technical University of IASI, Romania;
14. Istanbul Aydin University, Turkey;
15. Yalova University, Turkey;
16. Marmara University, Istanbul, Turkey;
17. EGE University, Izmir, Turkey.
18. Technical University of Liberec, Czech Republic.

5.1.1.2. Централизираны дейности

Новото в реализирането на дейностите по програма ЕРАЗЪМ през 2014 г.

През 2014 г. дейностите по програма „Еразъм” в ТУ-Габрово се развиват динамично, като е постигнат напредък в сравнение с предходни години:

- Увеличен е броят на подписаните двустранни ЕРАЗЪМ+ междуинституционални договори, установени са контакти с нови партньори (през 2014 са подписани 18 нови междуинституционални договора, общо 33 договора).
- Интересът на преподавателите към програмата през академичната 2013/2014 г. е завишен. Подадени са над 30 заявления на преподаватели от ТУ-Габрово за участие в мобилности по програма Еразъм+ за академичната 2014/2015 г.
- Има тенденция към повишаване на интереса от страна на входящи преподаватели. Интерес има и от страна на входящи служители.
- Провежда се активна информационна политика, която се състои в провеждане на информационни семинари, посветени на Еразъм+ програмата, отпечатване и разпространение на обяви, брошури, публикуване на информация за Еразъм+ дейностите в ТУ-Габрово на сайта на Университета, във вестник „Известник” на ТУ-Габрово и в регионалните медии.
- Активна дейност за мотивация и стимулиране на студентите за участие и подкрепа при кандидатстването и през цялото време на престоя в приемащата институция провежда Еразъм комисията с активното участие на контактното лице по програма Еразъм Калина Стоянова и зам.-деканите НИД и КП на факултети ЕЕ, МУ и „Стопански” - доц. Станимир Садинов, доц. Христо Недев и доц. Милена Колева.
- Актуализирана е цялата информация за програмата Еразъм+ на сайта на Университета. Списъкът с партньорските университети се допълва постоянно.
- На разположение на сайта са всички необходими документи (заявления, програми, потвърждения, отчети и др.) за всеки вид мобилност, както за пристигащи, така и за заминаващи преподаватели, неакадемичен състав и студенти.
- Започна използването на новата система на Европейския съюз – Mobility Tool, в която се дава пълна информация за всяка мобилност и се подават on-line отчети от участниците в програмата.
- Създадена е on-line страница на програма Еразъм в ТУ-Габрово в социалната мрежа Facebook – TU-Gabrovo/Erasmus+, която всекидневно се актуализира и съдържа цялата необходима информация за пристигащи и заминаващи студенти и преподаватели.

Слабости, които могат да бъдат отбелязани:

- Въпреки проведената кампания за набиране на студенти за провеждане на Еразъм обучение, броят на заминаващите Еразъм-студенти с цел обучение е по-малък от договорирания. Основни причини се оказват недостатъчните езикови познания, липсата на мотивация и ниското финансиране.
- В някои случаи на студентска мобилност с цел обучение, при завръщане на студента възникват проблеми, създавани от преподаватели от ТУ-Габрово, които въпреки подписаните споразумения преди заминаването отказват да дават заверка на семестъра за лабораторни упражнения и да признават получените оценки от положените изпити в приемащата страна.

5.1.2. Програма ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ

Участието на ТУ-Габрово в секторна програма на Европейския съюз за професионално образование „Леонардо да Винчи” продължи и през 2014 година.

През 2014 г. продължи изпълнението на договор №2013-1-PL1-LEO05-37568 по мярка Трансфер на иновации за разпространение на постигнатите резултати по проект на тема „Automatization, Robotization for a new Reindustrialised Europe ARIALE” („Автоматизация и роботизация за една нова реиндустриализирана Европа”). Контактното лице по проекта е проф. д-р Тошко Ненов.

В края на 2014 г. приключи успешно участието на ТУ-Габрово по проект 2012-1-PL1-LEO05-27455 на тема „Модерни университети в модерна Европа” по програма „Леонардо да Винчи”, мярка „Трансфер на иновации”. Проектът беше с продължителност 2 години. Планираният трансфер беше насочен към служители от публичния сектор с богат професионален опит (45+) и млади служители, навлизащи на пазара на труда (30-). В рамките на партньорството беше съставен актуален опис на дефицитите в областта на ключовите компетенции и нуждите от обучение на служителите в публичния сектор и бяха разработени модерни концепции и методи на обучение и образователни материали за двете целеви групи. Контактното лице по проекта беше ст. преп. Цветелина Петрова.

5.1.3. Програма ГРЮНДВИГ

В края на 2014 г. приключи работата по проект 526384-LLP-1-2012-1-BG-GRUNDTVIG-GMP на тема „Учебна общност за активно стареене” по програма „Грюндвиг”. Основната цел на проекта бе да се създаде учебна общност за активно стареене, където хората над 60 години да имат възможността да се учат как да стареят активно от гледна точка на тяхното здраве, физическа и познавателна способност, социална комуникация и солидарност между поколенията, като в процеса на учене и практика да бъдат подпомагани от млади хора между 16 и 35 години. Контактното лице по проекта беше ст. преп. Ирена Рашкова.

5.1.4. Програма КОМЕНСКИ

През 2014 г. приключиха дейностите по проект 518300-LLP-2011-IT-COMENIUS-CNW „Химията е навсякъде – мрежа”. Той е продължение на пилотния едногодишен проект „Химията е навсякъде около нас” в рамките на програмата на Европейския съюз „Учене през целия живот” - подпрограма „Леонардо да Винчи”, който приключи успешно през 2011 год. Продължителността на новия проект беше 36 месеца - от 01.12.2011 г. до 30.11.2014 г. Работата по проекта се реализира в три основни направления: мотивиране на учащите; обучение на преподавателите; успешни подходи и практики. Контактното лице по проекта беше доц. д-р Милена Колева.

5.1.5. Хоризонтални програми, ключова дейност 2

През 2014 г. приключи участието на ТУ-Габрово като партньор в проект 531327-LLP-1-2012-1-PT-KA2-KA2MP на тема: „Game Based Language Learning – GABALL” („Чуждоезиково обучение, базирано на игри – GABALL”). Проектът насърчава и подкрепя развитието на иновативни ИКТ, услуги, педагогически методи и практики за учене през целия живот и повишаване на качеството и привлекателността на системите за обучение с цел непрекъснатото подобряване на качеството на услугите, предоставяни от пазара на професионалното образование и обучение. Проектът беше с продължителност две години, а контактното лице по проекта - ст. преп. Ирена Рашкова.

5.1.6. Програма ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА - транснационално сътрудничество

През отчетния период успешно приключи сътрудничеството по проект „Изграждане на широкополентов интернет достъп в слабоурбанизираните райони в Югоизточна Европа чрез публично-частно партньорство” (Tackling the “Broadband Gap” in SEE Rural areas through PPP model). Главната цел на проекта беше да се намалят и сведат до минимум слабоурбанизираните райони в югоизточна Европа без интернет чрез изграждане на

ширококолов интернет достъп, използвайки публично-частно партньорски финансов модел. Контактното лице по проекта беше проф. д-н Райчо Иларионов.

5.1.7. Седма рамкова програма

През 2014 г. продължи работата по проект 314284 FastInCharge на тема „Безконтактно зареждане на електромобили“ по 7 Рамкова програма. Проектът е с продължителност 3 години, а неговата обща цел е да се насърчава използването на електрически превозни средства в градската среда чрез разработване на по-лесно и по-удобно решение за зареждане, което ще позволи да се облекчи потреблението от електрическите превозни средства и да се улесни прилагането му в градската мрежа. Задачата на проекта е да се разработи икономически ефективна модулна инфраструктура, предлагаща глобално решение за зареждането на електрически превозни средства. Успехът на този проект ще насърчи научните изследвания в тази област. Контактното лице по проекта е проф. д-н Райчо Иларионов.

5.1.8. Програма Norway Grants

В края на 2014 г. ТУ-Габрово започна работа по проект RAAND 2401/104568 “Development and Manufacturing of Innovative Energy Saving Industrial lightings with Built-in LEDs “ като партньор. Проектът е с продължителност до октомври 2016 г. и общият му бюджет е 280 000 евро.

5.1.9. Програма TEMPUS

През 2014 г. успешно приключиха дейностите по проект 517022-TEMPUS-1-2011-1-RS-TEMPUS-JPCR „Innovation and Implementation of Curriculum Vocational Studies in the Field of Digital Television and Multimedia (RICUM)“ („Иновации и прилагане на учебна програма за професионално обучение в областта на цифровата телевизия и мултимедия“). Проектът беше с продължителност 2 години и в него участваха консорциум от чуждестранни университети и частни институции и фирми. Контактното лице по проекта беше проф. д-н Р. Иларионов.

5.1.10. Програма Lifelong Learning

През 2014 г. продължи успешното изпълнение на дейности по проект 539461-LLP-1-2013-1-BG-ERASMUS-ENW „Future Education and Training in computing: How to Support Learning at Anytime Anywhere“, в който ТУ-Габрово е партньор на РУ ”Ангел Кънчев“. Проектът е с продължителност до 2016 г. Контактното лице за проекта е доц. Иван Симеонов.

5.2. Национални оперативни програми, съфинансирани от Европейския социален фонд

5.2.1. Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“

Технически университет-Габрово участва в следните 7 проекта по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирани от Европейския социален фонд:

- BG051PO001/4.2-04 „Студентски стипендии за равен достъп до образование и повишаване на мотивацията за по-добри резултати“; контактното лице: проф. д-н Райчо Иларионов. Проектът е с продължителност от 1.06.2012 г. до 31.05.2015 г., като ТУ-Габрово получи удължаване на продължителността и увеличаване на бюджета. Бюджетът за целия период е 81 млн. лв.
- BG051PO001-4.3.04-0051 „Развитие и внедряване на виртуални технологии за устойчиво развитие на дистанционното обучение в ТУ-Габрово“. Проектът беше с продължителност 2 години и приключи успешно в края на 2014 г. Бюджетът на проекта беше 520 311,86 лв., а контактното лице - доц. д-р М. Симеонов.
- BG051PO001-3.1.08 „Усъвършенстване на процесите на управление в ТУ-Габрово посредством прилагане на информационни технологии“; контактното лице: доц. д-р Алдениз Рашидов. Бюджетът на проекта е 338 749,36 лв.
- Д01-205/18.06.2012 г. „Студентски практики“. Проектът е с продължителност две години и е с бюджет 866 675 лв. Контактното лице по проекта е доц. д-р М. Маринов.

- BG051PO001-3.1.07-0035 „Актуализиране на учебни програми в ТУ-Габрово в съответствие с изискванията на бизнеса”. Бюджетът на проекта е 119 333,03 лв.
- BG051PO001-3.1.09-0017 „Система за кариерно развитие на академичния състав в ТУ-Габрово”. Контактното лице е доц. д-р М. Пенев. Продължителността на проекта беше от 23.04.2013 г. до 23.10.2014 г. Бюджетът на проекта беше 51 595 лв.
- BG051P0001-3.3.06-0008 Подпомагане израстването на научните кадри в инженерните науки и информационните технологии; отговорник за ТУ-Габрово е доц.д-р И. Александрова.

5.2.1. Министерство на образованието и науката

През 2014 г. ТУ-Габрово продължи успешното си участие към програма BG09 „Фонд за стипендии на Европейското икономическо пространство” по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Продължителността на проекта е до 2016 г. и има за цел засилване на сътрудничеството между България и страните от ЕИП ЕАСТ (Норвегия, Исландия и Лихтенщайн) в областта на висшето образование и научните изследвания чрез предоставяне на финансиране за изпълнение на проекти и отпускане на стипендии за студенти, докторанти, преподаватели, изследователи и административни служители.

Броят на участниците по оперативни програми и международни проекти и справка за разходите за възнаграждения през 2014 г. са представени в *таблица 5.3.*

Таблица 5.3. Справка за разходите за възнаграждения и броя участници по оперативни програми и международни проекти

Проект	Брой участници		Разходи за възнаграждения			
	граждански договори	трудова правоотношения	ОБЩО	граждански договори	трудова правоотношения	ОБЩО
Международни проекти						
2012-1-PL-LEO05-27455	12	1	13	7 696	3 550	11 246
PPP4 BROADBAND	6	8	14	9 080	47 393	56 473
TEMPUS 517200	3		3	1 183		1 183
2013-1-PL1-LEO05-37568		12	12		30 111	30 111
518300 - COMENIUS	23		23	9 992		9 992
7-МА РАМКОВА ПРОГРАМА	1	12	13	5 401	50 724	56 125
2013-ERA-МОВ-ЕРАЗЪМ		8	8		8 075	8 075
526384-ГРЮНДВИГ	19	1	20	24 365	5 929	30 294
IEE/09/912-SI2	1		1	3 307		3 307
2012-1PT-КА2-КА2MP-531327	9	1	10	10 251	2 508	12 759
Общо за МП	74	43	117	71 275	148290	219 565
Оперативни програми						
АЗ МОГА ПОВЕЧЕ	1	9	10	200	3 307	3 507
СТУДЕНТСКИ ПРАКТИКИ	168	49	217	169 724	195 153	364 877
ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ	1	70	71	8 258	164 190	172 448
СИСТЕМИ ЗА КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ	1	10	11	1 050	9 242	10 292
СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ		16	16		72 374	72 374
СТУДЕНТСКИ СТИПЕНДИИ	5	19	24	948	5 099	6 047
АКТУАЛИЗАЦИЯ УЧЕБНИ ПРОГРАМИ	2	10	12	2 240	40 736	42 976
Общо за ОП	178	183	361	182 420	490 101	672 521
ОБЩО	252	226	478	253 695	638 391	892 086

5.3. Двустранно сътрудничество

През календарната 2014 г. Технически университет-Габрово поддържа активни контакти с чуждестранните партньорски висши училища, като усилено работеше за тяхното разширяване и изпълване с ново съдържание.

Университетът има двустранни рамкови договори за сътрудничество с 68 висши училища, като през изминалата 2014 г. са подписани 7 нови договора:

1. Национален технически университет на Украйна (КПИ) – Киев, Украйна;
2. Висше училище Миттвайда, Германия;
3. Могилъовски технически университет (Белоруско-руски университет) – Беларусия;
4. Университет – Ниш, Сърбия;
5. Московски енергетичен институт, Русия;
6. Технически университет Хамбург-Харбург, Германия;
7. Висше училище за публична администрация и финанси – Лудвигсбург, Германия;
8. Украинска инженерно-педагогическа академия – Харков, Украйна;
9. Тракийски университет – Одрин, Турция;
10. Университет – Баня Лука, Босна и Херцеговина;
11. Политехника – Бялисток, Полша;
12. Одески национален университет “И.И.Мечников”, Одеса, Русия;
13. Технически университет Дармщадт, Германия;
14. Университет “Овидиус” – Констанца, Румъния;
15. Университет “Дюк” – Дъръм, Северна каролина, САЩ;
16. Технически университет “Гедиминас” – Вилнюс, Литва;
17. Висше електротехническо училище – Белград, Сърбия;
18. Могилъовски финансово-икономически институт “В.П.Ковалъов” – Беларусия;
19. Комратски държавен университет – Комрат, Молдова;
20. Университет за хранителни продукти - Могилъов, Беларусия;
21. Технически университет – Рига, Латвия;
22. Мински държавен висш радиотехнически колеж, Минск, Беларусия;
23. Уляновски държавен университет – Уляновск, Русия;
24. Технически университет “Г. Асачи” – Яш, Румъния;
25. Одески областен институт за повишаване квалификацията на учителите – Украйна;
26. Университет „Св. Климент Охридски” – Битоля, Македония;
27. Уляновски държавен технически университет, Уляновск, Русия;
28. Държавен педагогически университет гр. Бердянск, Украйна;
29. ФОН Университет, Скопие, Македония;
30. Запорожки областен институт за следдипломно педагогическо образование, Украйна;
31. Руски държавен университет по туризъм и услуги, Черкизово, Русия;
32. Поволжска академия по публична администрация „П.А.Столипин”, Саратов, Русия;
33. Висше училище Шмалкалден, Германия;
34. Бизнес академия, Нови сад, Сърбия;
35. Университет „Дунареа де жоз”, Галац, Румъния;
36. Висше училище Резекне, Латвия;
37. Международен университет по финанси, Киев, Украйна;
38. ЕПОКА университет, Тирана, Албания;
39. КаХо – Сайнт Ливен, Гент, Белгия;
40. Кременчугски държавен университет „Михаил Остроградски”, Кременчуг, Украйна;
41. Словашки технически университет, Братислава, Словакия;
42. Университет Ланжоу Жиаотонг, Китай;
43. Киргизко-руски (славянски) университет, Бишкек, Киргизия;
44. Харковска академия за национална икономика, Харков, Украйна;
45. Бердянски университет по мениджмънт и бизнес, Бердянск, Украйна;
46. Черноморски държавен университет „П. Могила”, Николаев, Украйна;

47. Алматински технологически университет, Алмати, Казахстан;
48. Каспийски държавен университет по технологии и инженеринг, Актау, Казахстан;
49. Казарски университет, Баку, Азърбайджан;
50. Колеж по приложни науки за безопасност, Загреб, Хърватия;
51. Николаевски национален университет „В. А. Сухомлински”, Николаев, Украйна;
52. Институт (филиал) към Московски държавен открит университет „В.С.Черномирдин”, Дагестан, Русия;
53. Владимировски политехнически колеж, Владимир, Русия;
54. Азърбайджански технически университет, Баку, Азърбайджан;
55. Тирасполски междурегионален университет, Тираспол, Молдова;
56. Университет „Константин Брънкуш”, Търгу-Жиу, Румъния;
57. Ташкентски държавен технически университет „Абу Райхан Беруни”, Ташкент, Узбекистан;
58. Пензенски държавен технологичен университет, Пенза, Русия;
59. Университет в Ниш, Сърбия;
60. Университет в Малага, Испания;
61. Университет „Гоце Делчев”, Щип, Македония;

Новите договори, подписани през 2014 г., са с:

62. *Висше училище Висмар – Университет за технологии, бизнес и дизайн, Висмар, Германия;*
63. *Университет за приложни науки Йоанеум, Грац, Австрия;*
64. *Университет Бартин, Турция;*
65. *Санктпетербургски електротехнически университет „Лети”, Русия;*
66. *Университет в Ржешов, Полша;*
67. *Одески държавен университет за опазване на околната среда, Украйна;*
68. *Сумски държавен университет, Украйна.*

Успешно се реализира и подписаният договор между ТУ-Габрово и Университета за приложни науки – Шмалкалден (Германия) за придобиване на двойни дипломи по специалност „Мехатроника”, като вече е реализиран и първият студентски обмен.

Сътрудничеството на ТУ-Габрово с висшите училища от страните на Европейския съюз обикновено се осъществява на базата на Европейските образователни и изследователски програми, а с университетите от новите независими държави – чрез подписване и изпълнение на конкретни краткосрочни работни програми.

През месец май 2014 г. делегация на ТУ-Габрово, начело с Ректора - проф. д-н инж. Райчо Иларионов и Зам.-ректора по МСВО - доц. д-р. Цветелина Ганкова, беше на официално посещение в Ташкентския държавен технически университет „Абу Райхан Беруни”, Узбекистан, където взе участие в научна конференция „Иновационна политика на Узбекистан”. Доц.д-р Цветелина Ганкова изнесе пленарен доклад на тема „Инвестиционната политика на България – проблеми и перспективи”. Визитата допринесе за задълбочаване на връзките между ТУ-Габрово и Ташкентския технически университет на базата на сключеното през 2013 г. двустранно споразумение.

В края на месец октомври делегация на ТУ-Габрово, начело с Ректора - проф. д-н инж. Райчо Иларионов и Зам.-ректора по МСВО - доц.д-р Цветелина Ганкова, беше на официално посещение в три северногермански партньорски висши училища: Висше училище Висмар, Висше училище ЯДЕ - Вилхелмсхафен и Висше училище – Емден – Германия, по покана на ректорите на трите институции. Сключен беше двустранен договор за сътрудничество с Висшето училище за приложни науки, бизнес и дизайн – Висмар. В трите университета бяха водени преговори за подписване на договори за съвместно обучение на докторанти, както и за съвместно разработване на проекти и набиеляване на конкретни дейности за задълбочаване на сътрудничеството между ТУ-Габрово и трите северногермански висши училища.

През месец ноември 2014 г. се проведеха официалните тържества във връзка с отбелязването на 50-годишнината от основаването на Технически университет - Габрово. На тържествения Академичен съвет по случай 50-годишния юбилей с почетното звание „Доктор хонорис кауза” на ТУ-Габрово беше удостоен проф. д-р Лудвиг Хилмер – ректор на Висшето училище Митвайда – Германия. На церемонията на проф. Хилмер бяха връчени специално изработени папирус, почетен знак и плакет с надпис.

Официални гости на тържествата по повод 50-години от основаването на ТУ-Габрово бяха Посланикът на Федерална република Германия в България – Н.П. г-н Детлеф Лингеман и Ръководителят на отдел „Наука” на посолството на ФР Германия - г-н Йорг Шенк.

Университетът прие повече от 40 официални гости от над 13 университета от чужбина – делегации от Висше училище Митвайда, Висше училище Йоанеум, Грац, Чешки технически университет – Прага, Висше училище Яде, Вилхелмсхафен, Висше училище Висмар, Висше училище по публична администрация и финанси, Лудвигсбург, Киевски национален технически университет (КПИ), Университета в Ниш, Университета „Гоце Делчев”, Щип, Харковска държавна академия, Алматински технологичен университет, Казахстан, Университета в Баня Лука, Университет „Константин Бранкузи” в Търгу-Жиу и др.

През ноември 2014 г., във връзка с 25-годишнината от падането на Берлинската стена, гост-лектор в ТУ-Габрово беше проф. д-р Хорст Телчик, съветник по политическите въпроси на германския канцлер Хелмут Кол.

5.4. Командировки в чужбина и участие в международни научни форуми

В *таблица 5.4* са показани реализираните през календарната 2014 г. командировки на академичния състав в чужбина, в *таблица 5.5* - командировките по проектите по европейските програми, а в *таблица 5.6* – командировките за участие в международни научни конференции.

През календарната 2014 г. са реализирани 65 командировки на академичния състав в чужбина, командировки по проектите по европейските програми, командировки за участие в международни научни конференции и др. За сравнение през 2013 г. техният брой е бил 83.

Таблица 5.4. Командировки на академичния състав в чужбина

№	Цел на командировката	Брой участници	
		2013 г.	2014 г.
1.	Конференции	19	29
2.	Семинари	2	1
3.	Специализации	5	1
4.	Работни срещи	28	24
5.	Симпозиуми	1	3
6.	Обучение	3	3
7.	Други	25	4
Общ брой командировки:		83	65

Броят на командировките по международните проекти е определен от техните работни програми (*таблица 5.5*). През отчетния период ТУ-Габрово оказва частично финансово съдействие, а в някои случаи и пълно покриване на финансовите разходи, при участие на преподаватели и докторанти в международни научни прояви (*таблица 5.6*). Голяма част от участията в международни конференции бяха частично финансирани от университетските проекти по фонд “Научни изследвания”.

През 2014 г. са реализирани командировки за участие в работни срещи по проекти:

- ст. преп. Ирена Рашкова и ст. преп. Цветелина Петрова участваха в работни срещи по проект 2012-1-PL1-LOE05-27455 в Йоенсул – Финландия и Антверпен – Белгия и по проект 526384-LLP-1-2012-BG-GRUNDTVIG-GMP в Дъблин, Ирландия и в А Коруния, Испания;

- ст. преп. Ирена Рашкова, ст. преп. Цветелина Петрова, доц. Свилен Рачев и доц. Христо Недев участваха в работна среща по проект 531327-LLP-1-2012-1-PT-KA2-KA2MP, която се проведе в Берлин, Германия;

- проф. д-н. Райчо Иларионов и доц. д-р Николай Маджаров участваха в работни срещи по проект „FastInCharge” по FP7 в Аахен - Германия, Атина – Гърция, Нюрнберг – Германия, Билбао – Испания;

- доц. д-р Милена Колева участва в работни срещи на партньорите и международни конференции по проект 518300-LLP-2011-IT-COMENIUS-CNW „Chemistry is All Around Network” („Химията е навсякъде в мрежата”) в рамките на секторна програма Leonardo Da Vinci, подпрограма Comenius – Network actions на Европейския съюз, които се проведоха в Браганца, Португалия и в Генуа - Италия.

- доц. д-р Николай Маджаров и инж. Георги Цанев – докторант в катедра КСТ взеха участие в работни срещи по проект PPPBROADBAND в Алба Юлия, Румъния, Патра, Гърция, Скопие и Македонска Каменица в Македония и Брюксел, Белгия.

- инж. Георги Цанев – докторант в катедра КСТ взе участие в работна среща на партньорите по проект 517022-TEMPUS-1-2011-1-RS-TEMPUS-JPCR „Innovation and Implementation of Curriculum Vocational Studies in the Field of Digital Television and Multimedia” („Иновации и прилагане на учебните програми по професионално обучение в областта на цифровата телевизия и мултимедия”) в рамките на програма TEMPUS;

- доц. д-р Стефан Иванов и доц. д-р Драгомир Чантов участваха в работна среща на партньорите по договор № 2013-1-PL1-LEO-37568 „Automatization, Robotization for a new Reindustrialised Europe” („Автоматизация и роботизация в новата индустриализация на Европа”);

- проф. д-н. Райчо Иларионов участва в работна среща по проект Future Education and Training in Computing: „How to support learning at anytime anywhere” (Обучение на бъдещето и обучение с компютри: „Как да помогнем на обучението по всяко време и навсякъде”) в Тенерифе, Испания;

- проф. д-н. Райчо Иларионов, доц. д-р Николай Маджаров и инж. Георги Цанев участваха в работна среща на партньорите по проект 517022-TEMPUS-1-2011-1-RS-TEMPUS-JPCR „Innovation and Implementation of Curriculum Vocational Studies in the Field of Digital Television and Multimedia” („Иновации и прилагане на учебна програма по професионално обучение в областта на цифровата телевизия и мултимедия”) в рамките на програма TEMPUS, която се проведе в Белград и Ужице - Сърбия.

Таблица 5.5. Командировки по международни проекти през 2014 г.

Програма / Проект	Брой командировки
LLP / ERASMUS	
2013 ERA MOB 38	18
2014-1-BG01-KA103-000292	4
Общо:	22
LLP / LEONARDO DA VINCI	
2013-1-PL1-LEO05-27455	4
531327-LLP-1-2012-1-PT-KA2-KA2MP	1
LLP / COMENIUS	
518300-LLP-2011-IT-COMENIUS-CNW	2
LLP /GRUNTVIC	
526384-LLL-1-2012-BG- GRUNTVIC-GMP	2
INTELLIGENT ENERGY EUROPE	
IEE/09/912/SI2.558315	1
517022-TEMPUS-1-2011-1-RS-TEMPUS-JPCR	4
FastInCharge	5
PPP4BROADBAND	7
ОБЩО	48

Таблица 5.6. Участие на преподаватели и докторанти в международни научни прояви

№	Конференция	Място на провеждане	Брой командировки
1	МНК	Търгу Жиу, Румъния	1
2	МНК IWEEE	Букурещ, Румъния	1
3	МНК	Ровно, Украйна	1
4	МНК	Генуа, Италия	1
5	МНК	Врънечка баня, Сърбия	2
6	МНК	Бор, Сърбия	3
7	МНК	Ташкент, Узбекистан	1
8	ICEST	Ниш, Сърбия	3
9	RadMI	Топола и Белград, Сърбия	5
10	PCIM	Нюрнберг, Германия	1
11.	МНК	Ниш, Сърбия	2
12.	МНК - докторанти	Прага, Търгу Жиу, Йорк	8
ОБЩО:			29

През 2014 г. в международни конференции, конгреси и семинари в чужбина са участвали следните преподаватели и докторанти:

- инж. Илия Тронков, докторант в катедра КСТ - научна конференция IWEEE, (Международен семинар по електронно здравеопазване в развиващите се икономики), Букурещ, Румъния;

- доц. д-р Свилен Рачев и доц.д-р Тотьо Илиев - XXII International Conference „Ecological truth” Eso-Ist 2014 (XXII Международна конференция "Екологична истина" ECO-Ist 2014), Бор, Сърбия;

- ас. д-р Христо Тотев и ас. д-р Петко Найденов - IV международна конференция „Икономика и мениджмънт”, Врънечка баня, Сърбия;

- гл. ас. д-р Валентина Ранковска, гл. ас. д-р Никола Драганов и ас. инж. Георги Георгиев, докторант в катедра АИУТ - Международна научна конференция по информатика, комуникация и енергийни системи и технологии ICEST 2014, Ниш, Сърбия;

- доц. д-р Георги Велев и доц. д-р Красимир Маринов – Световен конгрес по безопасност и здраве при работа, Франкфурт, Германия;

- доц. д-р Т. Тодоров - Пети конгрес на математиците, Долно Коньско, Македония;

- доц. д-р Пенчо Стойчев - VI международна научно-практическа конференция, Ровно, Украйна;

- доц. д-р Свилен Рачев, доц. д-р Тотьо Илиев, ас. Любомир Димитров, доц. д-р Станимир Йорданов, доц. д-р Димчо Пулов – Международна научна конференция „Research and Development in Mechanics Industry” RaDMI 2014 („Научноизследователска и развойна дейност в механиката” RaDMI 2014, Топола и Белград – Сърбия;

- доц. д-р Георги Велев - Международна конференция „CONFERENG 2014”, организирана от „Constantin Brancusi” University, Търгу Жиу, Румъния;

- доц. д-р Делян Генков - International Academic Conference on Engineering, Internet and Technology, IAC-EIaT 2014, Прага, Чехия.

Доц. д-р Лиляна Скопалик в периода 29.05. – 21.06.2014 г. извърши съвместна научноизследователска работа с преподаватели от Факултета по изчислителна техника на Университет Тисайд, Мидълсброу, Великобритания.

Отборът по математика на ТУ-Габрово под ръководството на доц. д-р Т. Тодоров взе участие в Студентската математическа олимпиада на Югоизточна Европа - SEEMOUS 2014, която се състоя в Яш, Румъния в периода от 05.03 2014 г. до 09.03.2014 г.

Във връзка с провеждане на кампания за набиране на студенти от Молдова доц. д-р Петър Петров и доц. д-р Красимир Маринов посетиха университети в Кишинев в периода 15.06. – 17.06.2014 г.

5.5. Участие в международни асоциации

През 2014 г. ТУ-Габрово поддържа участието си в следните международни асоциации: Университетска мрежа за Централна и Източна Европа (CEEED), Европейска асоциация на националните технически съюзи (FEANI), Регионална мрежа на инженерите за развитие към ЮНЕСКО (UNESCO RENED), Международен форум по публична администрация и мениджмънт (International Forum for Public Administration and Management – IFPAM), Европейска мрежа по социални дейности, Асоциация на Техническите университети от Централна и Източна Европа (АМО), Асоциация на ректорите и деканите на Техническите университети от страните на Балканския полуостров, Съвет за научно и техническо сътрудничество на Балканите и Съюза на евро-азиатските университети (EURAS).

5.6. Изводи и препоръки

- *Приоритетно място в ТУ-Габрово заемат дейностите, свързани с: поддържане на връзки с университети и чуждестранни организации; засилено участие на Университета като партньор и координатор в Европейски и национални програми и проекти; обезпечаване на международно сътрудничество между ТУ-Габрово и университети и институции в Европа и света; работа по двустранни международни договори; подкрепа на студенти, докторанти и преподаватели за обучението им в чужбина и осъществяване на мобилност; сътрудничество в образователната сфера – обмен на студенти, преподаватели и административни служители; подпомагане на участието на екипи от ТУ-Габрово в международни програми на Европейската комисия и други организации; установяване на контакти и подписване на договори за приемане на чуждестранни студенти.*
- *Успешно се развива сътрудничеството с висшите училища, с които ТУ-Габрово е в договорни отношения, като се съчетава с възможностите, които дават програмите на Европейския съюз и конкретните краткосрочни работни програми. През 2014 г. са сключени седем нови двустранни рамкови договора за сътрудничество с престижни университети. Партньори по тези договори са: Висше училище Висмар – Университет за технологии, бизнес и дизайн, Висмар, Германия; Университет за приложни науки Йоанеум, Грац, Австрия; Университет Бартин, Турция; Санктпетербургски електротехнически университет „Лети“, Русия; Университет в Ржешов, Полша; Одески държавен университет за опазване на околната среда, Украйна; Сумски държавен университет, Украйна.*
- *Засилено е участието на преподавателския състав в образователните и научноизследователски програми на Европейския съюз, както и в оперативните програми по структурните фондове, което спомага за приобщаване на ТУ-Габрово към Европейското образователно и научноизследователско пространство. През 2014 г. ТУ-Габрово работи по: дванадесет международни проекта по Седма рамкова програма, програмите Грюндвиг, Леонардо да Винчи, Учене през целия живот – ключова дейност 2, Югоизточна Европа – транснационално сътрудничество, Коменски, South East Europe, финансирани от Европейската комисия, седем от които приключиха успешно; седем проекта по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирани от Европейския социален фонд, като три от тях приключиха успешно в края на 2014 г..*
- *През 2014 г. Технически университет - Габрово беше партньор в следните европейски мрежи: Обучение и изследователска дейност в областта на компютърните науки; Обучение и изследователска дейност в областта на*

инженерното образование; Европейска асоциация по социални дейности; Международен форум по публична администрация и мениджмънт (IFRAM).

- *Технически университет - Габрово активно реализира дейностите, свързани с мобилност на студенти, преподаватели и преподавателски персонал по програма „Еразъм” в рамките на подписаните 33 споразумения за двустранно сътрудничество с партньорски университети от Германия, Австрия, Великобритания, Литва, Латвия, Белгия, Полша, Словения, Чехия, Румъния, Турция, Испания, Холандия. През 2014 г. са подписани 18 нови Еразъм+ между-институционални договори за реализиране на дейностите, свързани с преподавателска и студентска мобилност.*
- *През 2014 г. ТУ-Габрово се включи към програма BG09 „Фонд за стипендии на Европейското икономическо пространство” по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Продължителността на проекта е до 2016 г. и има за цел засилване на сътрудничеството между България и страните от ЕИП ЕАСТ (Норвегия, Исландия и Лихтенщайн) в областта на висшето образование и научните изследвания чрез предоставяне на финансиране за изпълнение на проекти и отпускане на стипендии за студенти, докторанти, преподаватели, изследователи и административни служители.*
- *Проведени са срещи и преговори във връзка с набиране и приемане за обучение на чуждестранни студенти от Турция, Молдова, Казахстан, Азербайджан, Узбекистан и Германия.*
- *Технически университет - Габрово финансово подпомага участието на преподаватели и докторанти в международни научни форуми, което създава добри условия за публикуване в чужбина и установяване на нови професионални контакти.*
- *Развитието на ефективна и последователна международна дейност на регионално и европейско ниво спомага за издигане имиджа на Университета като конкурентоспособно средище на знанието и неговото интегриране към Европейското образователно пространство. Благодарение на успешната си международна дейност, ТУ-Габрово става предпочитан партньор от редица университети както в Европа, така и в Азия.*

6. АКРЕДИТАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

6.1. Акредитация

Дейностите, свързани с акредитацията в Технически университет – Габрово (ТУ-Габрово) през 2014 г., са в следните направления:

- подготовка на документация за програмна акредитация на професионални направления;
- подготовка на документация за програмна акредитация на докторски програми;
- подготовка на документация за следакредитационно наблюдение и контрол на професионални направления;
- подготовка на документация за оценяване на Проект за откриване на ново професионално направление;
- подготовка на документация за оценяване на Проект за преобразуване на факултет „Стопански”;
- подготовка на документация за акредитиране на дистанционна форма на обучение;
- актуализация и приемане на нови вътрешно-нормативни документи.

6.1.1. Процедури за акредитация

6.1.1.1. Подготовка на документация и откриване на процедури за акредитация

В съответствие с утвърдения график за акредитация и САНК в ТУ-Габрово, в НАОА е представена документация за:

- програмна акредитация на професионални направления 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и 5.3 Комуникационна и компютърна техника;

- програмна акредитация на девет докторски програми във факултет „Електротехника и електроника” - „Микроелектроника”, „Квантова и оптоелектроника”, „Електронизация” (по отрасли и групи научни специалности), „Индустриална електроника”, „Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника, „Компютърни системи, комплекси и мрежи”, „Автоматизация на инженерния труд и системи за автоматизирано проектиране” (по отрасли), „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление” (по отрасли) и „Комуникационни мрежи и системи”;

- оценяване на Проект за откриване на професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по инженерни науки;

- оценяване на Проект за преобразуване на факултет „Стопански”;

- оценка на средата за провеждане на дистанционно обучение в ТУ-Габрово;

Документацията е разработена в съответствие с критериалните системи на НАОА за: програмна акредитация на професионални направления и специалности от регулираните професии; програмна акредитация на докторски програми; оценяване на проекти за откриване на професионално направление (специалност от регулирана професия); оценяване на проекти за откриване или за преобразуване на основни звена на висше училище и/или на филиал; оценка на средата за провеждане на дистанционно обучение.

Открити са процедури и предстоят посещения на експертни групи на НАОА за:

- програмна акредитация на професионални направления 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и 5.3 Комуникационна и компютърна техника;

- програмна акредитация на докторски програми „Електроснабдяване и електрообзавеждане”, „Светлинна техника и източници на светлина”, „Електромеханика”, „Микроелектроника”, „Квантова и оптоелектроника”, „Електронизация” (по отрасли и групи научни специалности), „Индустриална електроника”, „Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника”, „Компютърни системи, комплекси и мрежи”, „Автоматизация на инженерния труд и системи за автоматизирано проектиране” (по отрасли), „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление” (по отрасли) и „Комуникационни мрежи и системи”;

- оценка на средата за провеждане на дистанционно обучение в ТУ-Габрово.

6.1.1.2. Посещения на експертни групи на НАОА за програмна акредитация

През 2014 г. са посрещнати експертните групи на НАОА за програмна акредитация на:

- професионално направление 5.1 Машинно инженерство (от 02.06 до 05.06.2014 г.) за обучение в ОКС „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър”;

- докторски програми „Машинознание и машинни елементи”, „Промислена топлотехника”, „Хидравлични и пневматични задвижващи системи” (от 10.03. до 12.03.2014 г.);

- докторски програми „Технология на машиностроенето”, „Металорежещи машини и системи”, „Рязане на материалите и режещи инструменти”, „Строителна механика, съпротивление на материалите”, „Материалознание и технология на машиностроителните материали” (от 02.07. до 04.07.2014 г.);

- докторски програми „Теория на механизмите и автоматичните линии”, „Приложна механика”, „Технология на текстилните материали”, „Машини и съоръжения за леката промишленост”, „Точно уредостроене”, „Метрология и метрологично осигуряване” (от 07.07. до 09.07.2014 г.).

6.1.1.3. Приключили процедури за програмна акредитация

През 2014 г. успешно приключиха процедурите за програмна акредитация на:

- професионални направления 3.4 Социални дейности, 5.1 Машинно инженерство и 5.6 Материали и материалознание (таблица 6.1);

- докторски програми „Машинознание и машинни елементи”, „Хидравлични и пневматични задвижващи системи”, „Технология на машиностроенето”, „Металорежещи машини и системи”, „Рязане на материалите и режещи инструменти”, „Строителна механика, съпротивление на материалите”, „Теория на механизмите и автоматичните линии”, „Приложна механика”, „Технология на текстилните материали”, „Машини и съоръжения за леката промишленост”, „Точно уредостроене”, „Метрология и метрологично осигуряване” от професионално направление 5.1 Машинно инженерство, „Промислена топлотехника” от професионално направление 5.4 Енергетика и „Материалознание и технология на машиностроителните материали” от професионално направление 5.6 Материали и материалознание (таблица 6.2).

6.1.2. Процедури за следакредитационно наблюдение и контрол

6.1.2.1. Подготовка на документация за САНК на професионални направления

Във връзка с процедурите за следакредитационно наблюдение и контрол в НАОА е представен Доклад за изпълнение на препоръките, формулирани в Решението на Постоянната комисия по стопански науки и управление (ПКЧНУ) от 19.07.2011 г. при програмната акредитация на професионално направление 3.7 Администрация и управление с обща оценка „добра”. Докладът е разработен в съответствие с методическите насоки за изготвяне на доклад от висше училище по изпълнение на препоръките при програмна акредитация и е приет от Факултетния съвет на факултет „Стопански” и Академичния съвет на ТУ-Габрово.

Таблица 6.1. Акредитирани професионални направления през 2014 г.

Професионално направление	ОКС	Дата на решението на ПК	Акр. оценка	Образователен капацитет	Срок на валидност на акредитацията
3.4 Социални дейности	Бакалавър	18.12.2013 г./ Протокол №26 на ПКСПННС	8,82	180 студенти (120 редовна и 60 задочна форма на обучение)	18.12.2018 г. (пет години)
	Магистър			40 студенти редовна и задочна форма на обучение	
5.1 Машинно инженерство	Професионален бакалавър	10.07.2014 г./ Протокол №26 на ПКТНВД	8,67	180 студенти редовна форма на обучение	23.01.2019 г. (пет години)
	Бакалавър			1040 студенти редовна и задочна форма на обучение	
	Магистър			180 студенти редовна и задочна форма на обучение	
5.6 Материали и материалознание	Бакалавър	23.01.2014 г./ Протокол №03 на ПКТНВД	8,82	225 студенти редовна и задочна форма на обучение	23.01.2019 г. (пет години)
	Магистър			75 студенти редовна и задочна форма на обучение	

ПКТНВД – Постоянна комисия по технически науки и военно дело
ПКСПННС - Постоянна комисия по социални и правни науки и национална сигурност

Таблица 6.2. Акредитирани докторски програми през 2014 г.

Професионално направление	Докторска програма	Дата на решението на ПК	Акр. оценка	Срок на валидност на акредитацията
5.1 Машинно инженерство	Приложна механика	11.09.2014 г. / Протокол №29 на ПКТНВД	9,19	11.09.2020 г.
	Машинознание и машинни елементи	10.04.2014 г./ Протокол №04 на ПКТНВД	9,24	10.04.2020 г.
	Теория на механизмите, машините и автоматичните линии	11.09.2014 г. / Протокол №29 на ПКТНВД	9,01	11.09.2020 г.
	Хидравлични и пневматични задвижващи системи	10.04.2014 г./ Протокол №04 на ПКТНВД	8,87	10.04.2019 г.
	Технология на машиностроенето	03.10.2014 г./ Протокол №31 на ПКТНВД	8,96	03.10.2019 г.
	Рязане на материалите и режещи инструменти	03.10.2014 г./ Протокол №31 на ПКТНВД	8,90	03.10.2019 г.
	Металорежещи машини и системи	03.10.2014 г./ Протокол №31 на ПКТНВД	8,74	03.10.2019 г.
	Машини и съоръжения за леката промишленост	11.09.2014 г. / Протокол №29 на ПКТНВД	8,84	11.09.2019 г.
	Метрология и метрологично осигуряване	11.09.2014 г. / Протокол №29 на ПКТНВД	8,85	11.09.2019 г.
	Точно уредостроене	11.09.2014 г. / Протокол №29 на ПКТНВД	9,04	11.09.2020 г.
	Технология на текстилните материали	11.09.2014 г. / Протокол №29 на ПКТНВД	8,84	11.09.2019 г.
	Строителна механика, съпротивление на материалите	03.10.2014 г./ Протокол №31 на ПКТНВД	8,94	03.10.2019 г.
5.4 Енергетика	Промислена топлотехника	10.04.2014 г./ Протокол №04 на ПКТНВД	8,94	10.04.2019 г.
5.6 Материали и материалознание	Материалознание и технология на машиностроителните материали	03.10.2014 г./ Протокол №31 на ПКТНВД	8,93	03.10.2019 г.

С цел повишаване на качеството на обучение и във връзка с решенията и заключенията на Постоянната комисия по социални и правни науки и национална сигурност и Постоянната комисия по технически науки и военно дело, направени съответно при програмната акредитация на професионални направления 3.4 Социални дейности и 5.6 Материали и материалознание, са разработени и приети от Академичния съвет на ТУ-Габрово:

- Програма от мерки за изпълнение на препоръките на Постоянната комисия по социални и правни науки и национална сигурност, дадени при програмната акредитация на професионално направление 3.4 Социални дейности;

- Програма от мерки за изпълнение на препоръките на Постоянната комисия по технически науки и военно дело, дадени при програмната акредитация на професионално направление 5.6 Материали и материалознание.

Тези документи са разработени след анализ на резултатите от програмната акредитация на професионални направления 3.4 и 5.6 на катедрени съвети на профилиращите катедри и на факултетни съвети на факултет „Стопански” и „Машиностроене и уредостроене”. Те показват, че са предприети коригиращи действия в съответствие със Системата за управление на качеството в ТУ-Габрово за изпълнение на препоръките на постоянните комисии на НАОА. С цел огласяване на предприетите мерки за повишаване качеството на обучение след акредитации, разработените програми са публикувани в Университетската информационна система на ТУ-Габрово

6.1.2.2. Приключили процедури за САНК на професионални направления

През 2014 г. приключиха процедурите за САНК на професионални направления 3.7 Администрация и управление и 5.13 Общо инженерство.

Процедурата за САНК на професионално направление 3.7 Администрация и управление приключи с решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол №2/15.01.2014 г.) за утвърждаване на доклада на ПК за САНК относно следакредитационното наблюдение и контрол по изпълнение на препоръките, формулирани в решението на ПКЧНУ от 19.07.2011 г. (Протокол №165), и с констатацията, че всички препоръки са изпълнени.

Процедурата за САНК на професионално направление 5.13 Общо инженерство приключи с решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол №8/17.04.2014 г.) за утвърждаване на доклада на ПК за САНК относно следакредитационното наблюдение и контрол по изпълнение на препоръките, формулирани в решението на ПКТНВД от 10.12.2010 г. (Протокол №38). Акредитационният съвет констатира, че:

- Технически университет - Габрово е изпълнил препоръки №3 и 4, и изпълнява препоръка №5, свързани с обучението на студенти в ОКС „магистър” (увеличаване на броя на избираемите дисциплини в учебните планове, включване на повече хабилитирани преподаватели в магистърската програма „Индуриално инженерство”, подготовка на собствени хабилитирани преподаватели в областта на безопасността).

- Технически университет - Габрово частично е изпълнил препоръка №1, свързана с увеличаване на часовете за производствена практика в ОКС „бакалавър”, и не е изпълнил препоръка №2 за регламентиране на участието на потребителите в изготвянето на учебните планове и квалификационните характеристики.

За изпълнение на препоръка №1 са предприети адекватни действия за актуализиране на учебните планове на специалностите от професионално направление 5.13, като часовете за практическо обучение на студентите, приети през учебната 2013/2014 г., са увеличени от 300 на 420 (за специалности "Индуриално инженерство" (ИИ) и "Техника и технологии за опазване на околната среда" (ТТООС)) и от 300 на 390 (за специалности "Индуриален мениджмънт" (ИМ) и "Компютърен дизайн в индустрията" (КДИ)). Те включват: учебна практика – 60 ч.; производствена практика - 240 ч. (за специалности ИИ и ТТООС) и 210 ч. (за специалности ИМ и КДИ); преддипломна практика - до 120 ч. Изпълнението на препоръката следва да продължи в посока на сключване на нови договори с фирми за осигуряване провеждането на практическото обучение в реална работна среда, актуализация на учебните програми за практическо обучение и подобряване на организацията на неговото провеждане.

В изпълнение на препоръка №2 е приета актуализация на Правилника за организация на учебната дейност на ТУ-Габрово. В §3а от Допълнителните, преходни и заключителни

разпоредби е конкретизиран редът за приемане и утвърждаване на учебна документация в ТУ-Габрово, като точно е регламентирано участието на потребителите на кадри.

6.2. Вътрешно-нормативни документи

За ефективно управление и функциониране на ТУ-Габрово през 2014 г. са актуализирани следните нормативни документи: Правилник за дейността на Технически университет - Габрово; Правилник за организация на учебната дейност; Правилник за организацията и дейността на Студентски съвет; Система за финансово управление и контрол; Вътрешни правила за провеждане на процедури по възлагане на обществени поръчки и сключване на договори; Правилник за приемане и обучение на докторанти; Правилник за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ТУ-Габрово; Правила за отпускане на държавни стипендии в Технически университет – Габрово; Финансови правила за изплащане на допълнителни възнаграждения във връзка с обучението на студенти, обучаващи се в ОКС „бакалавър”, „магистър”, „докторант”, съобразени с утвърдения от Академичен съвет норматив за учебна заетост на академичния състав и обучение на курсисти в ЦСДК и ЦПО.. Приета е Инstrukция за съставяне и оформяне на документи в Технически университет - Габрово.

Във връзка с подготовката на документация за акредитиране на дистанционна форма на обучение (оценка на средата за провеждане на дистанционно обучение) са разработени и приети Правилник за устройството и дейността на Центъра за електронно и дистанционно обучение в Технически университет – Габрово и Правилник за организиране и провеждане на дистанционна форма на обучение в Технически университет – Габрово.

6.3. Система за управление на качеството

Системата за управление на качеството (СУК) в ТУ-Габрово е изградена и функционира в съответствие с изискванията на ЗВО и на стандарта БДС ISO 9001:2008, като в документацията са определени:

- последователността на връзките;
- методи и критерии за осигуряване на ефективно функциониране и контрол на процесите;
- информация за реализиране и поддържане на процесите;
- измерване и анализ на данните, необходими за постигане на планираните резултати.

От 11.06.2014 г. до 14.06.2014 г. е извършен *първи надзорен одит на Системата за управление на качеството* от представител на DQS. Резултатите в Доклада на сертифициращия орган (Рег. № 290800) свидетелстват, че:

- към Системата за управление на качеството е разработен и внедрен пълен набор от вътрешни нормативни документи, които обхващат регламентирането на всички управленски, основни и спомагателни процеси;
- регистрираните в системата за управление записи по качество на обучението и научните изследвания успешно се използват при подготовката за акредитация на университета;
- разработена е и е внедрена много добра университетска информационна система, чиито възможности непрекъснато се разширяват;
- създадени са необходимите условия за качествено обучение на специалисти с висше образование, следдипломна квалификация и научни изследвания в областта на техническите науки и технологии, икономиката, социалните дейности, управлението и администрацията;
- разработена е и е внедрена изключително широка система за проучване и измерване на удовлетвореността на клиента;
- създадени са условия за активно участие в проекти по оперативните програми и фондове на Европейския съюз, развито е широко международно сътрудничество.

Посочени са следните потенциални възможности за подобряване:

- да се извърши актуализация на обучаваните специалности и форми на обучение на базата на проучване на потребностите на пазара на труда;
- да се разработи система, регламентираща текущото оценяване на студентите през семестъра;
- резултатите от проведените вътрешни одити да се изнасят в университетската информационна система;
- да се подобри ежегодното планиране на обучението и професионалното развитие на персонала;
- да се проведе обучение на членовете на факултетните комисии по качеството за практическа работа в СУК.

На 13.03.2014 г. е утвърдена от Ректора на ТУ – Габрово Програма (годишен план) за вътрешни одити. Обект на одитиране са: ръководство на ТУ-Габрово – Ректор, заместник-ректори, ръководител АСС, факултети „Електротехника и електроника”, „Машиностроене и уредостроене” и „Стопански”, Технически колеж - Ловеч, Център по качество на обучението (общо 10 одитирани звена). В резултат на проведените одити са изготвени 5 обобщени доклада, включващи оценка за степента на съответствие, констатираните несъответствия, констатираните пропуски и препоръки за подобряване.

На 25.02.2014 г. е проведен преглед от ръководството. Входните и изходните елементи на прегледа са в съответствие с изискванията.

През 2014 година са извършени и следните одити:

- одит на документацията за програмна акредитация на професионално направление 5.2 Електротехника, електроника и автоматика (Заповед на Ректора на ТУ-Габрово №126/14.03.2014 г.;

- извънпланов вътрешен одит на две специалности, четири дисциплини и четирима преподаватели във факултет „Електротехника и електроника” (Заповед на Ректора на ТУ-Габрово №257/13.05.2014 г.);

- извънпланов вътрешен одит в Технически колеж-Ловеч на специалност КСТ, дисциплина „Компютърни архитектури” с преподавател доц. д-р Пенчо Пенчев (Заповед на Ректора на ТУ-Габрово №258 от 13.05.2014 г.).

В изпълнение на Заповед на Ректора на ТУ-Габрово № 651/30.10.2013 г. планоно са анкетираны студентите на 50 преподаватели, на които предстои атестиране.

Извършено е виртуално анкетно проучване на 31 докторанти във факултети „Машиностроене и уредостроене” и „Електротехника и електроника” (Заповед на Ректора на ТУ-Габрово №218/25.04.2014 г.).

Във връзка с акредитация на докторски програми „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление”, „Автоматизация на инженерния труд” и „Компютърни системи, комплекси и мрежи” от професионално направление 5.3 Комуникационна и компютърна техника и на докторски програми „Микроелектроника”, „Индустриална електроника”, „Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника”, „Квантова и оптоелектроника” и „Електронизация” от професионално направление 5.2 Електротехника, електроника и автоматика са извършени допълнителни анкетни проучвания на докторантите, обучавани в тези програми (заповеди №505/23.09.2014 г. и №516 от 26.09.2014 г. на Ректора на ТУ-Габрово).

Съгласно заповед №330/11.06.2014 г. на Ректора на ТУ-Габрово е извършено анкетно проучване на 124 дипломанти от факултет „Машиностроене и уредостроене”, 260 дипломанти от факултет „Стопански” и 96 дипломанти от факултет „Електротехника и електроника”.

Във връзка с кандидатстудентския прием е извършено проучване, като са анкетираны 568 новоприети студенти от трите факултета.

Резултатите от проведените одити и анкетни проучвания са представени на главния секретар на ТУ-Габрово и на деканите на факултети.

В ТУ-Габрово са предприети мерки за популяризиране на резултатите от функционирането на Системата за управление на качеството. В Университетската информационна система периодично се публикуват докладите от одитите на СУК, решенията на Акредитационния съвет и постоянните комисии на НАОА при акредитация и следакредитационно наблюдение и контрол на професионални направления и докторски програми, както и предприетите мерки за подобряване на качеството.

С Решение на Академичния съвет на ТУ-Габрово (Протокол №9/13.05.2014 г.) е приет Концептуален модел на наръчника по качеството, разработен в съответствие с изискванията на БДС ISO 9001:2008 г. и ЗВО.

Разширен е обхватът на Системата за управление на качеството чрез създаване на нови оперативни документи за оценяване на дистанционна форма на обучение и на средата за провеждането ѝ в ТУ-Габрово.

Оказано е съдействие при изготвяне на документацията за оценка на средата за провеждане на дистанционно обучение в ТУ-Габрово, като са подготвени материалите, свързани със сфера 3 „Управление на образователния процес”.

6.4. Изводи и препоръки

- *Актуализирани са и са приети вътрешно-нормативни документи, необходими за управлението и функционирането на ТУ-Габрово.*
- *Дейностите, свързани с програмна акредитация на професионални направления и докторски програми и следакредитационно наблюдение и контрол в ТУ-Габрово, са извършвани в съответствие с критериалните системи на НАОА и методическите насоки за изготвяне на доклад от висше училище по изпълнение на препоръките при програмна акредитация, при спазване на Закона за висшето образование, Правилника на НАОА и утвърдения План-график в ТУ-Габрово.*
- *Препоръките на постоянните комисии на НАОА се изпълняват при спазване на посочените срокове, като изпълнението им се документира чрез решения на катедрени съвети, факултетни съвети, Съвет на Колежа и Академичен съвет. Приети са програми за изпълнение на препоръките, дадени при програмните акредитации на професионални направления 3.4 Социални дейности и 5.6 Материали и материалознание и са публикувани в Университетската информационна система.*
- *Технически университет – Габрово получи програмна акредитация с „много добра” оценка на професионални направления 3.4 Социални дейности (ОКС „бакалавър” и „магистър”, редовна и задочна форма на обучение), 5.1 Машинно инженерство (ОКС „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър” и 5.6. Материали и материалознание (ОКС „бакалавър” и „магистър”).*
- *Технически университет – Габрово получи програмна акредитация с „много добра” за обучение в образователната и научна степен „доктор” по четиринадесет докторски програми: дванадесет - от професионално направление 5.1 Машинно инженерство („Машинознание и машинни елементи”, „Хидравлични и пневматични задвижващи системи”, „Технология на машиностроенето”, „Металорежещи машини и системи”, „Рязане на материалите и режещи инструменти”, „Строителна механика, съпротивление на материалите”, „Теория на механизмите и автоматичните линии”, „Приложна механика”, „Технология на текстилните материали”, „Машини и съоръжения за леката промишленост”, „Точно уредостроене”, „Метрология и метрологично осигуряване”), една - от професионално направление 5.4 Енергетика („Промислена топлотехника”) и една - от професионално направление 5.6 Материали и материалознание („Материалознание и технология на машиностроителните материали”).*
- *Успешно приключиха процедурите за САНК на професионални направления 3.7 Администрация и управление и 5.13 Общо инженерство.*

- *Разкрити са процедури за програмна акредитация на професионални направления 5.2 Електротехника, електроника и автоматика и 5.3 Комуникационна и компютърна техника, на осем докторски програми от професионално направление 5.2 - „Електроснабдяване и електрообзавеждане”, „Светлинна техника и източници на светлина”, „Електромеханика”, „Микроелектроника”, „Квантова и оптоелектроника”, „Електронизация” (по отрасли и групи научни специалности), „Индустриална електроника”, „Елементи и устройства на автоматиката и изчислителната техника”, на четири докторски програми от професионално направление 5.3 - „Компютърни системи, комплекси и мрежи”, „Автоматизация на инженерния труд и системи за автоматизирано проектиране” (по отрасли), „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление” (по отрасли) и „Комуникационни мрежи и системи” и за оценка на средата за провеждане на дистанционно обучение в ТУ-Габрово.*
- *В ТУ–Габрово успешно функционира система за наблюдение, оценяване, поддържане и усъвършенстване на качеството на обучение, която е сертифицирана по стандарт ISO 9001 до месец юли 2016 г. През 2014 г. е извършен първи надзорен одит на Системата за управление на качеството от представител на DQS.*

7. СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ И СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

В изпълнение на стратегическата цел на ТУ-Габрово и оперативно-функционалните задължения на Административно-стопанския сектор (АСС), усилията през 2014 г. са насочени към:

- Създаване на оптимални условия за осъществяване на основния предмет на дейност на ТУ-Габрово;
- Управление на собствеността и приходите от нея с грижата на добър стопанин.
- Намаляване на разходите за електроенергия и топлоенергия, вода, материали за домакинствата.
- Контрол по изпълнението на предписанията на Регионалната здравна инспекция и органите по противопожарна охрана.

7.1. Административна дейност

7.1.1. Вътрешна нормативна база

През отчетния период беше извършена актуализация на съществуващата вътрешна нормативна уредба (т. 6.2).

7.1.2. Усъвършенстване на деловодната дейност

С цел въвеждане на съвременни форми на обслужване на документооборота в служба „Деловодство и архив”, гарантиране на по-голяма сигурност, прецизност и икономичност през 2014 г. е разработена и внедрена автоматизирана деловодна система.

7.1.3. Обезпечаване провеждането на процедурите по ЗДС, ЗОП

В задълженията на администрацията е подготовката, организацията и провеждането на процедурите за отдаване под наем, доставка на машини, съоръжения, стоки и услуги, възлагането на строително-ремонтните дейности, продажбата на движими вещи, частна държавна собственост.

През отчетния период, във водения „Регистър на договорите” са вписани общо 1624 документа (договори и анекси): договори за наем, за абонаментно поддържане, за изработка, договори за доставка на услуги, за доставка на стоки, за доставка на машини, за съвместна дейност, за строително-ремонтни работи, за сътрудничество и др.

През отчетния период са проведени 5 открити процедури по смисъла на ЗОП, както и 12 публични покани, въз основа на които са сключени договори за доставки, строителство или услуги.

7.1.4. Обезпечаване на дейността

През 2014 г. за нуждите на дейността на ТУ-Габрово са извършени разходи за:

- канцеларски материали - 14 хил. лв. към „Панда Пен” ООД гр. Габрово и „Кооперация ПАНДА”- Габрово, избрани за доставчик след проведена процедура по НВМОП (таблица 7.1);

- печатни и копирни услуги – 57 хил. лв. към Печатна база в УЦНИТ (таблица 7.1).

Таблица 7.1. Разходи за канцеларски материали и печатни услуги

№	Показатели	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
1	Канцеларски материали	19 871лв.	13 572лв.	11 734лв.	14 096лв.
2	Печатни услуги	44 004лв.	21 407лв.	39 064лв.	57 128лв.

Разходите за канцеларски материали през 2014 г. са в порядък, съизмерим с този през предходните години.

7.1.5. Условия на труд

В дейността на ТУ-Габрово се спазват изискванията на ЗЗБУТ и на актуалните наредби и правилници за осигуряване на безопасност.

В изпълнение на ангажиментите на Университета по Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ), през 2014 г. е извършено следното:

- Оформена е и се поддържа изискващата се от нормативните актове документация, необходима за контрол по спазване на нормите и изискванията по безопасност и здраве при работа, както и за изпълнение на задълженията на ръководителите, преподавателите и служителите.
- Осигурено е обслужване от външна служба по трудова медицина – ИКОНОМИКС-М ЕООД, гр. Севлиево.
- Извършена е оценка на работното оборудване и на професионалния риск при използване на работно оборудване, както и оценка на риска при работа с видеодисплеи в ТУ-Габрово.
- През отчетния период са измерени следните параметри на електрическите уредби и енергообзавеждането: импеданс на контура „фаза-защитен проводник”; съпротивление на защитните заземителни уредби и съпротивление на мълниезащитните заземителни уредби.
- Работниците и служителите, които обслужват машините и съоръженията, притежават необходимата квалификация и правоспособност. Проведено е обучение на лицата, за които се изисква да притежават квалификационна група по електробезопасност.
- Съоръженията с повишена опасност са заведени на технически надзор, изправни са и са изпитани в сроковете, указани в съответните за това наредби. Осигурени са с ревизионни книги.

През 2014 г. е сключен договор с Медицински център „ХИПОКРЕНА” ЕООД, в съответствие с който е извършен периодичен медицински преглед на работещите в ТУ-Габрово в обем, включващ 6 основни позиции: терапевт и невролог; електрокардиограма с отчитане; кръвна картина; офталмолог с компютърна диагностика; ехография на коремни органи, щитовидна жлеза, млечни жлези или простата; приключване на здравно досие. Направените разходи за медицински преглед възлизат на 13 597 лв.

7.1.6. Социална политика

В резултат на добрите взаимоотношения и работа с ръководствата на трите синдикални организации на територията на Университета, в сферата на социалната политика е извършено следното:

- проведени са две заседания на Комисията за социално подпомагане, като са удовлетворени две молби за настаняване във ведомствения жилищен фонд;

- периодично са извършвани ремонтни дейности за обновяване на почивна база „Потока” и почивна база с.Младен;

- направен е основен ремонт на две от бунгалата в почивна база с.Младен (нов санитарен възел и обзавеждане). Разходът за ремонта е на обща стойност 13 100 лв.

И през тази година продължи успешното сътрудничество със синдикалните организации от Варненски свободен университет „Черноризец Храбър” и Икономически университет-Варна във връзка с използването на почивните бази на разменни начала през летния период.

7.1.7. Взаимодействие с институции

При изпълнение на преките си задължения, административно-стопанското направление на ТУ-Габрово кореспондира компетентно и коректно с: МОН, Министерството на финансите, Агенцията за енергийна ефективност (АЕЕ), ОД „Главна инспекция по труда”, ОД „Полиция”, РС „Пожарна безопасност и защита на населението”, ОД „Гражданска защита”, Областен Управител, Община Габрово.

7.2. Стопанска дейност

Стопанската дейност на ТУ-Габрово включва: управление на собствеността и управление на разходите.

7.2.1 Управление на собствеността

7.2.1.1 Управление на собствеността, извън необходимата за учебния процес

Към декември 2014 г. с договори за наем са 12 обекта, собственост на ТУ-Габрово. Приходите от наемни договори за 2014 г. и сравнителна оценка с предходни години са представени в *таблица 7.2*. Наблюдава се занижаване на сумите през 2014 г. Причини за това са прекратени договори с фирми през годината. Към декември 2014 г. има несъбрани суми от наеми за търговски обекти.

Таблица 7.2. Приходи от наеми по договори

№	Показатели	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
1	Приходи наемни договори	87 335 лв.	85 961 лв.	77 519 лв.	94 200 лв.
	Общежитие студенти				43 824 лв.
2	Приходи от наеми на търговски обекти	63 708 лв.	58 621 лв.	50 260 лв.	47 385 лв.

Приходите от наеми и нощувки в хотелската и жилищната част на УК6, почивните бази на ТУ-Габрово, както и възможност за сравнителна оценка с предходни години са представени в *таблица 7.3*.

Приходите от наем на ведомствените жилища са в значителна степен по-ниски поради прекратяване на сключени договори за наем през отчетния период. Приходите от хотела и почивните бази са съизмерими с тези от предходната година, благодарение на създадената организация на обслужване и популяризиране.

Ръководството на ТУ-Габрово предприе нова политика относно отдаваните под наем търговски обекти, включваща:

- прекратяване на договори с некоректни фирми;
- връщане на отдадените площи за управление и стопанисване от ТУ-Габрово;
- прилагане на нова ценова политика на предлаганите стоки – достъпни минимални цени с цел увеличаване на клиентите и едновременно с това покриване на разходите.

Таблица 7.3. Приходи от наеми и нощувки

№	Обект	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
1	Хотел УК6				
	- под наем	19 941	17 008	11 949	5 413
	- хотел	34 344	33 206	52 615	50 945
2.	Общежитие студенти УК6	-	-	-	43 824
2	База „Потока”	3820	2590	2 726	2 174
3	База с. Младен	3971	4808	5 510	4 258

7.2.1.2. Поддържане на материалната база

Поддържането на материалната база включва основни и текущи ремонти на сградния фонд, хигиенизиране на помещенията, облагородяване на прилежащите територии.

Основни ремонти (таблица 7.4)

В периода август-ноември 2014 г. е изпълнен проект „Изграждане на асансьор за хора с увреждания в сграда Ректорат на ТУ-Габрово”. Направен е основен ремонт на тоалетните в сграда Ректорат и в сградата на Учебен корпус (УК) №2. Общата стойност на направените инвестиции, включващи проект, строително-монтажни работи, строителен надзор, авторски надзор и разходи по въвеждане в експлоатация и узаконяване на обекта възлизат на обща стойност 180 000 лв.

В периода март-декември 2014 г. е направено основно облагородяване на прилежащите територии (зелени площи) към сградата на УК3 – Ректорат и е осигурено тяхното поддържане. Инвестираните средства възлизат на обща стойност 53 900 лв.

В периода септември-ноември 2014 г. е направено преустройство на отоплителната инсталация в УК6 с цел равномерно отопляване на приземните етажи от сградата. Инвестираните средства възлизат на обща стойност 46 900 лв.

В периода март-декември 2014 г. завърши изпълнението на проект „Енергийно-ефективни мерки в обществени сгради – V транш”, изпълнението на който е изцяло финансирано от Международен фонд „Козлодуй” на обща стойност 2 200 000 лв. Проектът, който стартира през 2013 г., включва енергоспестяващи мероприятия за УК1 и УК6, както следва:

- подмяна на дограма за УК1 и УК6;
- топлинно изолиране на външните стени на сградите за УК1 и УК6;
- топлинно изолиране на покриви за УК1 и УК6;
- топлинно изолиране на под, граничещ с външен въздух;
- повишаване на ефективността на отоплителната система – газификация на котелни;
- енергийноефективна оптимизация на електрическата инсталация и осветление.

С цел икономия на енергийни ресурси са закупени 4 броя инверторни климатици, които са монтирани в сградата на къща – УКЦ.

Текущи ремонти

Нуждите от основни, текущи ремонти и поддръжка на сградния фонд и прилежащите му територии надхвърлят многократно финансовите възможности на Университета. Затова приоритетно и през тази година са извършени текущи ремонти, свързани с: ремонт на покриви; отводняване от природни води на помещения, стени и основи на сгради; ремонти за отстраняване загуби при енергоносителите; ремонти на осветлението в сградите.

Таблица 7.4. Реконструкция и модернизация на сградния фонд

Основни ремонти		
Изграждане и поддържане на зелени площи в района на сграда Ректорат – УК3		53 000 лв.
Изграждане на среда за хора с увреждания: - асансьор за хора с увреждания в УК3- Ректорат; - тоалетна за инвалиди; - преустройство и основен ремонт на тоалетна мъже в УК3 - Ректорат; - преустройство и основен ремонт на тоалетна жени в УК2 - Баждар.		176 686 лв.
Ремонт на отоплителна инсталация УК6- хотел		46 900 лв.
Ремонт на 2 бунгала в почивна база с.Младен		13 100 лв.
Текущи ремонти		
Монтаж алуминиеви щори: УК3 – зала 3311 УК1 – 12 бр. зали	34 бр. 240 бр.	617 лв. 3 665 лв.
Текущи ремонти на покриви - УК2 , УК5, база „Потока”		1 125 лв.
Изкърпване, шпакловане и боядисване: УК1 – 1017, 1201 УК3 – архив сутерен УК4 /УБ/ – фойе първи етаж УК6 – хотелска част	574 кв. м 16 кв. м 31 кв. м 252 кв. м	1 774 лв. 49 лв. 96 лв. 776 лв.
Възстановяване на гръмоотводна инсталация и мълниезащита на покривната част на УК1	3 500 кв. м	1 500 лв.
Изграждане на преградна стена от гипсокартон УК1 – зала 1117	47 кв. м	1 263 лв.
Монтаж на 4 бр. климатици - УКЦ	4 бр.	5 280 лв.
Подова гумена настилка за УК2 – фитнес зала	110 кв. м	4 017 лв.
Ремонт стъпала УБ	3 кв. м	197 лв.
Почистване на стъпала УБ		1 125 лв.
Обзавеждане на стаи първи етаж на Студенско общежитие към УК6 – легла, бюра и столове	11 бр.	6 124 лв.
Медицински преглед на работещите в ТУ-Габрово	320 човека	13 597 лв.
ОБЩО		330 891 лв.

И през 2014 г. текущите ремонти, след провеждане на процедура, се възлагаха за изпълнение на външни фирми с икономически най-изгодна оферта. Тези ремонти бяха свързани с обновяване на учебните помещения и общо поддържане на материалната база в учебните корпуси. По количествени и стойностни параметри те са представени в *таблица 7.4.*

Текущото поддържане и обновяване на сградния фонд на ТУ-Габрово се извършва и от работниците, назначени по поддръжка, електроинженерите, машинните инженери и майсторите научна апаратура в катедрите.

През целия отчетен период и основно по време на ваканциите, след предварително систематизиране по степен на необходимост и разход на средства, са извършени ремонтни дейности във всички учебни корпуси и бази на Университета, както следва:

- ремонт, почистване и възстановяване на покриви за УК1, УК2, УК2А, УБ, УК5, УК6, централен склад, учебни халета, сградите на комплекс Вили, почивна база „Потока”;
- ремонти в учебните корпуси, свързани с отстраняване на повреди и аварии на ВиК инсталациите, санитарните помещения, отоплителната система, подмяна на радиатори;
- ремонти, свързани с електроинсталациите, осветление, ел. табла, ел. контакти, ел. машини и съоръжения;
- строително-монтажни ремонти през целия отчетен период, свързани с: боядисване на кабинети, зали и лаборатории; възстановяване и почистване на шахти, отводнителни канали и водосточни тръби; зидаро-измазване на фуги, стени, възстановяване на фаянс, тротоари и подпорни стени;
- целогодишно поддържане - почистване на прилежащите територии и косене на зелените площи към всички учебни корпуси и сгради на Университета.

Поддържането на хигиената в корпусите се извършва от 20 чистачки (към месец декември 2014 г.). През отчетния период са вложени хигиенни материали и инвентар на обща стойност приблизително 10 000 лв., като разходът е в същите граници, както през 2013 г. (таблица 7.6).

7.2.1.3. Опазване на собствеността

Опазването на собствеността от външни и други нерегламентирани посегателства се осъществява от фирма-охранител по договор и монтираната в корпусите сигнално-охранителна техника.

С пожароизвестителни системи (ПИС) са осигурени Университетската библиотека и учебните корпуси - УК2, УК2а, УК5. С цел противопожарна превенция и изпълнение на изискванията на нормативната база, с вътрешни заповеди и подписани договори ежегодно се осигурява надзора на съоръженията с повишена опасност, сигурността на мълниезащитата на корпусите, изправността на ел. уредите и ел. контактите, годността на пожарогасителите и асансьорните уредби.

Сравнение на направените разходи с предходни години по позиции е представено в таблица 7.5.

В изпълнение чл.12 (1) на ЗДС задължително ежегодно се застрахова застроената публична държавна собственост на ТУ-Габрово.

Таблица 7.5. Разходи по опазване на собствеността

№	Показатели	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
1.	Охрана на ТУ-Габрово - охрана на учебни корпуси и сграда общежитие УК6	35 856	31 040	36 024	57 731
2.	Абонамент, поддръжка и ремонт ПИС	120 лв./мес.	120 лв./мес.	84 лв./мес.	84 лв./мес.
3.	Ремонт и презареждане на пожарогасители	3 431	3 494	3 150	2 589
4.	Абонаментна поддръжка и ремонт на асансьорни уредби	300 лв./мес	100 лв./мес	100 лв./мес.	100 лв./мес.

7.2.2. Управление на разходите

При изразходването на средствата за административни и стопански разходи в Университета се спазват разпоредбите на ЗДБ, действащото законодателство за управление на собствеността, Вътрешните правила за управление на бюджета чрез СФУК (Система за финансово управление и контрол) на ТУ-Габрово.

С действащите вътрешни правила и заповеди ръководството на Университета се стреми да минимизира рисковете от разхищения на материали, енергоносители – ток и горива, на вода, на телефони, като се използва икономично и ефективно ограничаване паричен ресурс.

В резултат на предприетите действия, сумите за разходите по основните пера през 2014 г. са значително намалени. Справка за направените разходи по вид и стойност е представена в *таблица 7.6.*

Таблица 7.6. Справка за разходите

Вид на разхода	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
Ел. енергия, лв.	158 361	173 012	213 609	245 613
Гориво за отопление, лв.	дизел 630 358	дизел 402 755	дизел 86 325 газ 5 563	газ 126 619
Топлоенергия УКЗ и УБ, лв.	59 390	38 990	29 402	29 553
Вода, лв.	39 859	49 081	45 847	60 229
Телефонни разходи, лв.	43 235	38 653	20 948	18 014
Хигиенни препарати, лв.	10 954	10 119	10 286	9 973

8. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ

Изпълнението на бюджета на Технически университет – Габрово през 2014 г. се осъществи чрез изпълнението на бюджетите на УЦНИТ, Технически колеж – Ловеч и бюджета на първостепенния разпоредител – ТУ-Габрово.

Промените, които настъпиха в бюджета на ТУ-Габрово през 2014 г., са свързани с промени във взаимоотношенията с Министерството на образованието и науката, предоставени трансфери от Агенцията по заетостта, предоставени трансфери от управляващите органи (УО) на оперативните програми, предоставени средства от чуждестранни партньори по повод изпълнение на дейности по различни проекти, получени помощи и дарения и извършени компенсирани промени с решения на АС в бюджетите на ТУ-Габрово, УЦНИТ и ТК–Ловеч. Всички тези промени формират общо увеличение на сборния бюджет на Технически университет – Габрово с 346 470 лева.

8.1. Изпълнение на приходната част на бюджета

Приходната част на бюджета е изпълнена в размер на 8 531 006 лева, представляващи 97,3% от годишния план.

Изпълнението на собствените приходи е в размер на 2 499 668 лева, което представлява 92,6% от годишния план. Неизпълнение има при приходите от такси на студенти и докторанти за обучение, което е в размер на 2 002 056 лева при годишен план 2 250 000 лева (89%) и при приходите от наеми на имущество, които са в размер на 117 921 лева при годишен план 132 800 лева (89%). Недостигът при изпълнение на заложените приходи по тези два показателя е компенсиран от преизпълнението на приходите от помощи и дарения - 27 362 лева при план 15 000 лева, което представлява 182%

изпълнение и от преизпълнението на глоби, санкции и неустойки и други неданъчни приходи в размер на 24 084 лева при годишен план 4 500 лева, което представлява 535%. Относителният дял на собствените приходи в общия обем на приходите за 2014 г. е 29,3%

Получената субсидия от МОН е в размер на 6 013 074 лева, в т.ч. 90 809 лева целева субсидия за капиталови разходи, което представлява 100% изпълнение спрямо годишния план. Получените трансфери от МОН и Агенцията по заетостта са в размер на 53 206 лева, което представлява 85,4% изпълнение спрямо годишния план. Предоставените трансфери от Университета за изпълнение на дейности по проекти през 2014 г. са в размер на 34 942 лева при годишен план 10 000 лева. Относителният дял на субсидията и трансферите в общия обем на приходите за 2014 г. е 70,7 %

Финансирането на дефицита включва:

- събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средства от Европейския съюз в размер на 336 523 лева;
- суми по разчети между бюджети, сметки и фондове за поети осигурителни вноски и данъци в размер на 13 851 лева;
- наличности на средства по банкови левови и валутни сметки в началото на годината в размер на 2 759 815 лева;
- наличности на средства по банкови левови и валутни сметки в края на годината в размер на 2 661 553 лева.

8.2. Изпълнение на разходната част на бюджета

За финансиране на дейността на Университета и неговите разпоредители с бюджет УЦНИТ и Технически колеж – Ловеч през 2014 г. са изразходвани общо 8 281 394 лева, което представлява 76,2% от годишния план на разходите. Разпределението по групи разходи е както следва:

- Разходи за персонал – 4 954 874 лева, което представлява 77,5% от утвърдения годишен план.
- Разходи за задължителни осигурителни вноски, дължими от работодателя – 798 924 лева, което представлява 65% от утвърдения годишен план.
- Разходи за издръжка – 1 380 626 лева, което представлява 68,2% от утвърдения годишен план.
- Разходи за стипендии на студенти и докторанти – 586 249 лева, което представлява 98% от утвърдения годишен план.
- Разходи за основен ремонт и придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи – 508 812 лева, което представлява 90,1% от утвърдения годишен план.
- Други разходи (платени данъци и такси и членски внос) – 51 909 лева, което представлява 78% от утвърдения годишен план.

Най-голям относителен дял в общия обем на разходите за 2014 г имат разходите за персонал – 59,8% и разходите за издръжка – 16,7%.

През 2014 г. разходите за Студентския съвет на ТУ-Габрово са в размер на 17 124 лева, което представлява 90,6% от планувания 1% от събраните такси за обучение.

Изпълнението на разходите по утвърдения лимит за представителни разходи на Ректора е в размер на 17 869 лева, което представлява 59,6 % от гласувания от АС лимит – 30 000 лева.

Посочените разходи в отчета за касовото изпълнение на бюджета са обезпечили дейността на Университета при следните натурални показатели:

- средна годишна щатна численост на персонала – 347 бройки;
- средно приравнен брой студенти в ТУ-Габрово и ТК-Ловеч – 3218;
- брой леглодни в студентските общежития в ТУ-Габрово и ТК-Ловеч – 36293;
- брой хранодни в студентските столове в ТУ-Габрово и ТК-Ловеч – 13131.

8.3. Отчет за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз

През 2014 г. в ТУ-Габрово са изпълнявани 7 проекта, финансирани от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

8.3.1. Приходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз

Приходната част на отчета за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз се формира от получени трансфери от УО на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ за финансиране на дейностите по изпълнение на отделните проекти. Приходите са в размер на 1 747 746 лева.

Финансирането на дефицита включва:

- събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средства от Европейския съюз в размер на 23 907 лева;
- суми по разчети между бюджети, сметки и фондове за поети осигурителни вноски и данъци в размер на 16 480 лева.

8.3.2. Разходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз

За финансиране на дейностите по изпълнението на проектите са изразходвани средства в размер на 1 788 132 лева. Тяхното разпределение по видове разходи е, както следва:

- Персонал – 553 907 лева.
- Задължителни осигурителни вноски за сметка на работодателя – 73 236 лева.
- Текуща издръжка – 106 461 лева.
- Стипендии – 972 920 лева.
- Разходи за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи – 57 697 лева.
- Други разходи – 23 911 лева.

Най-голям относителен дял от общия обем на разходите имат изплатените стипендии – 54,4% и разходите за персонал – 31%.

По всички проекти, финансирани от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ са изплатени средства за персонал общо по 183 сключени трудови договора и допълнителни споразумения към трудови договори и по 178 сключени договора за извънтрудови правоотношения.

Изплатените стипендии, посочени в отчета, са за 1961 студенти.

8.4. Отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства

През 2014 г. във връзка с настъпили промени в нормативната уредба по повод отчитането на приходите и разходите по проекти, финансирани от Европейския съюз извън тези, финансирани от Кохезионния и структурните фондове, се изготвя отделен отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства.

За периода 01.01.2014 г. – 31.12.2014 г. в ТУ-Габрово са изпълнявани 12 проекта, финансирани от Европейския съюз.

8.4.1. Приходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства

Приходите в този отчет са формирани от:

- приходи, получени от предприятия в чужбина, на които ТУ – Габрово е партньор, в размер на 183 500 лева;
- получени трансфери от УО на програмите в България в размер на 228 857 лева.

Финансирането на дефицита включва:

- събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средства от Европейския съюз в размер на 312 618 лева;

- суми по разчети между бюджети, сметки и фондове за поети осигурителни вноски и данъци в размер на – 16 875 лева.

8.4.2. Разходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства

За финансиране на дейностите по изпълнението на проектите са изразходвани средства в размер на 741 877 лева. Тяхното разпределение по видове разходи е, както следва:

- Персонал – 201 218 лева.
- Задължителни осигурителни вноски за сметка на работодателя – 23 297 лева.
- Текуща издръжка – 151 123 лева.
- Трансфери от средства на Европейския съюз (Програма Еразъм) – 121 441 лева.
- Трансфери за чуждестранни партньори – 94 734 лева.
- Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи – 150 064 лева.

Най-голям относителен дял в общия обем на разходите имат разходите за персонал – 27,1% и разходите за придобиване на дълготрайни материални активи – 20,2%.

По всички проекти, финансирани от Европейския съюз са изплатени средства за персонал общо по 43 сключени трудови договора и допълнителни споразумения към трудови договори и по 74 сключени договора за извънтрудови правоотношения.

8.5. Отчет за капиталовите разходи

Отчетът за капиталовите разходи за 2014 г. е структуриран в две части – капиталови разходи, финансирани от бюджета и капиталови разходи, финансирани със средства от Европейския съюз.

Капиталовите разходи, финансирани от бюджета са изпълнени в общ обем 509 640 лева при окончателен план 564 624 или изпълнението е 90,2%.

- Разпределението им по източници на финансиране е, както следва
- субсидия за капиталови разходи 90 809 лева – изпълнение – 100 %;
  - собствени приходи – 418 831 лева – изпълнение – 88,4 %.

Капиталовите разходи, финансирани със средства от Европейския съюз са изпълнени в размер на 207 761 лева. Изпълнението е с получени средства, като безвъзмездна помощ по различни проекти.

Общият размер на капиталовите разходи за 2014 г. е 717 401 лева

- *При изпълнението на Бюджета към 31.12.2014 г. са спазвани принципите за законосъобразност, ефективност и ефикасност, регламентирани в Закона за публичните финанси и Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.*
- *От отчетните цифри и факти и направения анализ към отчета е видно, че политиката на ръководството за финансовото управление на Университета за отчетния период е правилна, ефективна и законосъобразна.*

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите, постигнати през 2014 г., са положителни и отговарят на основните задачи от Мандатната програма за развитие на Технически университет-Габрово:

- *Учебната дейност е организирана и проведена в съответствие със Закона за висшето образование, Правилника за дейността на Технически университет-Габрово, Правилника за организация на учебната дейност и решенията на Академичния съвет.*
- *Организирана е и е проведена успешна кандидатстудентска кампания, в резултат на което държавният план за прием на студенти е изпълнен за всички професионални направления, образователно-квалификационни степени и форми на обучение.*
- *Научните изследвания, финансирани от Държавния бюджет, са организирани и проведени в съответствие с изискванията на Министерството на образованието и науката. Реализирани са 51 договора, резултатите от които са отразени в 321 публикации в научни списания, симпозиуми и конференции. Съвместната научна работа на преподаватели, студенти и докторанти при реализиране на тези проекти е отразена и в Студентската научна сесия, по време на която са изнесени 125 доклада в три научни направления.*
- *Публикационната дейност на академичния състав е на добро ниво. Отпечатани са 360 статии и доклади, от които 12 - в списания с импакт фактор. Издадени са три броя на списание „Известия на Технически университет - Габрово”, включително юбилейният петдесети брой, в които са поместени 52 статии.*
- *На високо ниво протече Международната научна конференция УНИТЕХ'2014, по време на която са представени 258 доклада в 18 секции. С голям интерес от страна на участници и гости преминаха дискусиите на пленарната сесия на конференцията, по време на която са представени доклади на тема „Ролята на информатиката в модерната система на здравеопазване” и „Безконтактна зарядна станция за зареждане на електромобили в статичен и динамичен режим”, както и кръглата маса на тема „Актуализиране на учебни програми в Технически университет – Габрово в съответствие с изискванията на бизнеса”.*
- *Технически университет–Габрово разполага с академичен състав на основен трудов договор, който отговаря на изискванията на Закона за висшето образование и осигурява качеството на учебния процес и научно-изследователската дейност.*
- *Осигурено е качествено и устойчиво развитие на академичния състав по реда на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника по прилагането му в ТУ-Габрово. През 2014 г. 6 преподаватели успешно са защитили дисертации за придобиване на образователната и научна степен „доктор”, 1 преподавател е придобил научната степен „доктор на науките”, 2 преподаватели са придобили академичната длъжност „доцент” и 4 – академичната длъжност „главен асистент”.*
- *Технически университет-Габрово поставя изключителен акцент в своята политика на необходимостта от комуникация и партньорство в международна среда. Приоритетно място в дейността на Университета, като институция на висшето образование, заема обменът на интелектуални ресурси не само на национално, но и на международно ниво.*
- *Успешно се развива сътрудничеството с висшите училища, с които ТУ-Габрово е в договорни отношения, като се съчетава с възможностите, предоставяни от програмите на Европейския съюз. През 2014 г. са сключени 7 нови двустранни*

рамкови договора за сътрудничество с престижни университети и са подписани 18 нови Еразъм+ споразумения за реализиране на дейностите, свързани с мобилност на студенти, преподаватели и преподавателски персонал.

- Засилено е участието на академичния състав в образователните и научно-изследователските програми на Европейския съюз, както и в оперативните програми по структурните фондове. През 2014 г. в ТУ-Габрово се работи по 12 международни проекта по Седма рамкова програма, програмите Грюндвиг, Леонардо да Винчи, Учене през целия живот – ключова дейност 2, Югоизточна Европа – транснационално сътрудничество, Коменски, South East Europe и по 7 проекта по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирани от Европейския социален фонд, десет от които приключиха успешно в края на годината*
- Технически университет-Габрово осигурява участието на академичния състав в международни научни форуми, с което се създават добри условия за публикуване в чужбина, както и за установяване на нови професионални контакти.*
- Материално-техническата база за учебния процес и научните изследвания непрекъснато се развива и обогатява със специализирано оборудване, компютърна и измервателна техника. Подобрени са енергийната ефективност на сградния фонд и университетската инфраструктура в резултат на изпълнението на проект „Енергийно-ефективни мерки в обществени сгради – V трани”, изцяло финансиран от Международен фонд „Козлодуй”, на обща стойност от 2 200000 лв. Във връзка с осигуряването на достъпна архитектурна среда за студентите в неравностойно положение в сграда Ректорат е изграден асансьор.*
- Непрекъснато се усъвършенства информационната база за обучение и изследователска дейност. Университетската библиотека се развива като съвременна институция с модерна информационна система. Университетската компютърна мрежа и университетската информационна система гарантират качествено изпълнение на дейностите в образователната и научно-изследователската сфера. През 2014 г. са внедрени автоматизирана деловодна система, web базирана система на списание „Известия на Технически университет - Габрово”, система за анкетиране за търсенето на научния продукт на ТУ-Габрово и оценка за него от всички заинтересовани страни.*
- Развива се и се усъвършенства университетската система за управление на качеството на обучение, научните изследвания и академичния състав, която е сертифицирана по стандарт ISO 9001 до месец юли 2016 г. През 2014 г. е извършен първи надзорен одит на Системата за управление на качеството.*
- Актуализирани са и са приети основни вътрешно-нормативни документи, необходими за ефективното управление и функциониране на ТУ-Габрово.*
- Дейностите, свързани с програмна акредитация на професионални направления и докторски програми и следакредитационно наблюдение и контрол, са извършвани в съответствие с критериалните системи на НАОА и методическите насоки за изготвяне на доклад от висше училище по изпълнение на препоръките при програмна акредитация, при спазване на Закона за висшето образование, Правилника на НАОА и утвърдения План-график в ТУ-Габрово.*
- Успешно приключиха процедурите за: програмна акредитация на професионални направления 3.4 Социални дейности, 5.1 Машинно инженерство и 5.6 Материали и материалознание; програмна акредитация на 14 докторски програми във факултет „Машиностроене и уредостроене”; САНК на професионални направления 3.7 Администрация и управление и 5.13 Общо инженерство.*